

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

RAPORT Z MONITORINGU
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PROGRAMU
NA RZECZ OSÓB STARSZYCH
ZA 2020 ROK

Kielce, 2021 r.

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
I. Metodologia monitoringu realizacji Programu	5
II. Problem demograficznego starzenia się społeczeństwa w regionie świętokrzyskim	6
III. Wsparcie seniorów w obszarze ochrony zdrowia.....	19
IV. Wsparcie seniorów w obszarze działań samorządów gminnych i powiatowych	23
4.1 Działania podejmowane przez samorzady gmin regionu świętokrzyskiego.....	27
4.2 Działania podejmowane przez powiaty regionu świętokrzyskiego.....	52
V. Działania samorządu województwa na rzecz osób starszych	59
5.1 Działania realizowane w ramach RPOWŚ 2014-2020 dedykowane seniorom ze środków EFRR oraz EFS za 2020 rok.....	65
VI. Rekomendacje	73
ZAŁĄCZNIK I - Rozmieszczenie infrastruktury dedykowanej seniorom w regionie świętokrzyskim według powiatów.	75
ZAŁĄCZNIK II – Wykaz placówek świadczących pomoc osobom starszym z terenu województwa świętokrzyskiego stan na 31.12.2020 rok.....	76
Spis tabel, map i wykresów	91

Opracowanie:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

Wprowadzenie

Zmiany społeczno-demograficzne zachodzące w regionie świętokrzyskim uwidaczniają w sposób bardzo wyraźny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w całej populacji regionu. W związku z powyższym władze regionu świętokrzyskiego opracowały i wdrożyły „Świętokrzyski program na rzecz osób starszych do roku 2020”, który jest programem fakultatywnym. Jego celem jest zachęcanie do podejmowania ściśle określonych w nim zadań na rzecz osób starszych przez samorządy powiatowe oraz gminne.

Jednym z elementów Programu jest jego monitoring, czyli stały i systematyczny proces zbierania i analizowania wyselekcjonowanych danych ilościowych oraz jakościowych, który pozwala na opisanie aktualnego stanu realizacji jego założeń, a także to, czy zakładane rezultaty są osiągane zgodnie z wcześniej założonym planem.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w okresie marzec-kwiecień 2021r. dokonał monitoringu realizacji „Świętokrzyskiego programu na rzecz osób starszych do roku 2020” za rok 2020. To szósty rok realizacji przedmiotowego programu, przyjętego Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr XLVIII/854/14 z dnia 27 października 2014r.

Rok 2020 był okresem szczególnym ze względu na fakt, iż od marca 2020 roku działalność samorządów gminnych oraz powiatowych w zakresie polityki senioralnej jak również aktywność seniorów została w sposób znaczny ograniczona w związku z ogłoszonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii z uwagi na zapobieganie oraz zwalczanie wirusa SARS-CoV-2. Działania jakie były realizowane to głównie poradnictwo w zakresie spędzania wolnego czasu w domu, porad zdrowotnych, ogłoszeń i komunikatów dla Seniorów.

I. Metodologia monitoringu realizacji Programu

W ramach przeprowadzonego monitoringu:

- zebrano dane nt. przyjętych w programie celów,
- dokonano analiz jakościowych i ilościowych wybranych wskaźników,
- przygotowano raport z realizacji programu obrazujący stopień jego wdrożenia,

Na potrzeby pozyskania danych do monitoringu opracowane zostało narzędzie badawcze w postaci kwestionariusza ankiety. Ankieta skierowana została do ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie z terenu województwa świętokrzyskiego jako koordynatorów i realizatorów polityki społecznej na obszarze swojej właściwości terytorialnej. W badaniu udział wzięły wszystkie ww. instytucje. Ponadto, na potrzeby monitoringu pozyskane zostały dane z Świętokrzyskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ oraz dane pochodzące z zasobów Głównego Urzędu Statystycznego.

Raport z monitoringu „Świętokrzyskiego programu na rzecz osób starszych do 2020 roku” stanowi analizę danych obrazujących najważniejsze inicjatywy oraz przedsięwzięcia podjęte przez realizatorów w zakresie wsparcia osób starszych w regionie. Monitoring opiera się na analizie porównawczej wskaźników, dobranych odpowiednio do poszczególnych celów szczegółowych, a w szczególności do działań im podporządkowanych.

II. Problem demograficznego starzenia się społeczeństwa w regionie świętokrzyskim

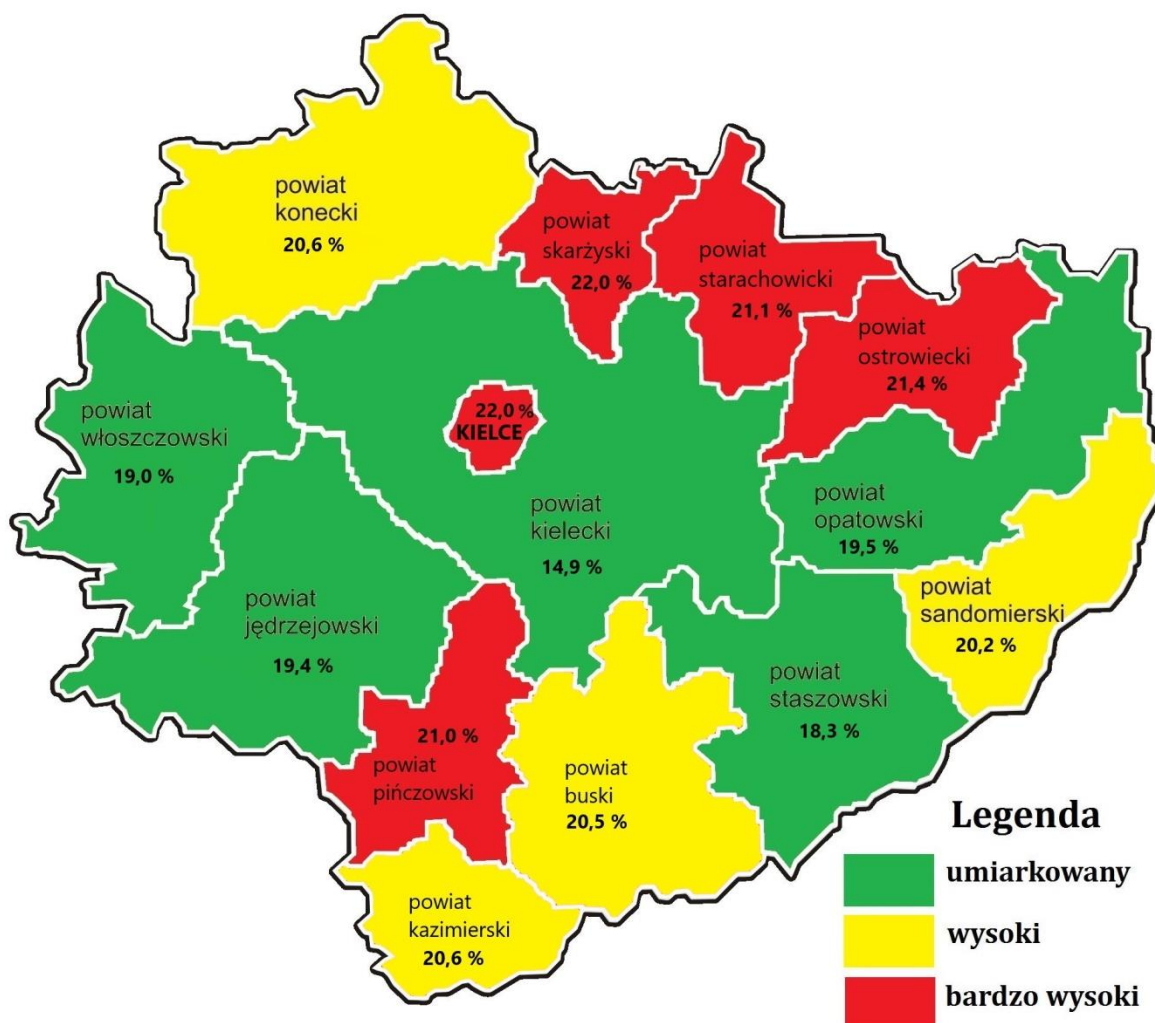
Spółeczeństwo polskie charakteryzuje się dynamicznymi zmianami w strukturze demograficznej ludności. Ze względu na dwa współwystępujące zjawiska: niski wskaźnik dzietności oraz wydłużającą się długość życia, rośnie udział osób starszych (65+) w populacji. Należy przyjąć obecny i przyszły stan demograficzny kraju, jako nieunikniony oraz potraktować go jako wyzwanie, będące jednocześnie szansą do wykorzystania w rozwoju polityki społecznej, w tym polityki senioralnej państwa.

Według prognoz demograficznych Głównego Urzędu Statystycznego, do 2050r. wystąpi znaczny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym w populacji województwa świętokrzyskiego. Do końca horyzontu prognozy (2050r.) spodziewany jest przyrost osób w wieku poprodukcyjnym o 19% w miastach, nieco mniej na wsi – o 16,8%. W rezultacie udział osób starszych przekroczy 30% na obszarach wiejskich, natomiast w miastach zbliży się do 35%.¹ Do celów analizy sytuacji demograficznej regionu przyjęto dane GUS za 2019 rok.

Dane dotyczące sytuacji demograficznej ludności województwa świętokrzyskiego w poszczególnych powiatach mierzonej udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności prezentuje mapa 1.

¹ Sytuacja demograficzna osób starszych i konsekwencje starzenia się ludności Polski w świetle prognozy na lata 2014-2050, GUS, Warszawa, listopad 2014

Mapa 1. Seniorzy 65+ w województwie świętokrzyskim na podstawie danych GUS za rok 2019.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych GUS.

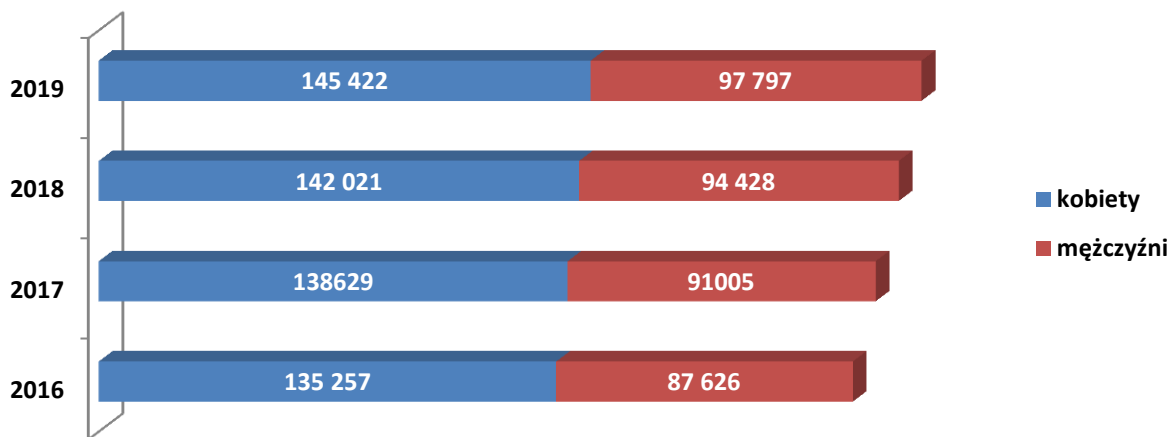
W 2019 roku liczba osób w wieku 65+ wyniosła **243 219**, co stanowi **19,7%** ogółu mieszkańców województwa i jest to więcej o 6 770 osób w porównaniu do roku 2018 (wzrost o 0,7%). Na potrzeby analizy przyjęto trzy poziomy procentowego udziału seniorów w populacji: stopień **umiarkowany** nie przekracza średniej województwa, **wysoki** nie przekracza 20,7%, natomiast **bardzo wysoki** to udział osób starszych przekraczający 20,7% ogółu populacji.

W skali całego regionu obserwujemy systematyczny wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w populacji. Sytuacja ta występuje we wszystkich powiatach naszego regionu.

Największy udział osób w wieku 65+ w stosunku do liczby mieszkańców odnotowano w powiatach: **skarżyskim, starachowickim, ostrowieckim, pińczowskim, oraz mieście**

Kielce. Najmniej osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców obserwujemy w powiecie: **kieleckim, staszowskim, opatowskim, jędrzejowskim** oraz **włoszczowskim**.

Warto również zauważyć, iż w 2019 roku w województwie świętokrzyskim **67,25%** osób po 65 r.ż. stanowią kobiety (tzw. feminizacja starości).

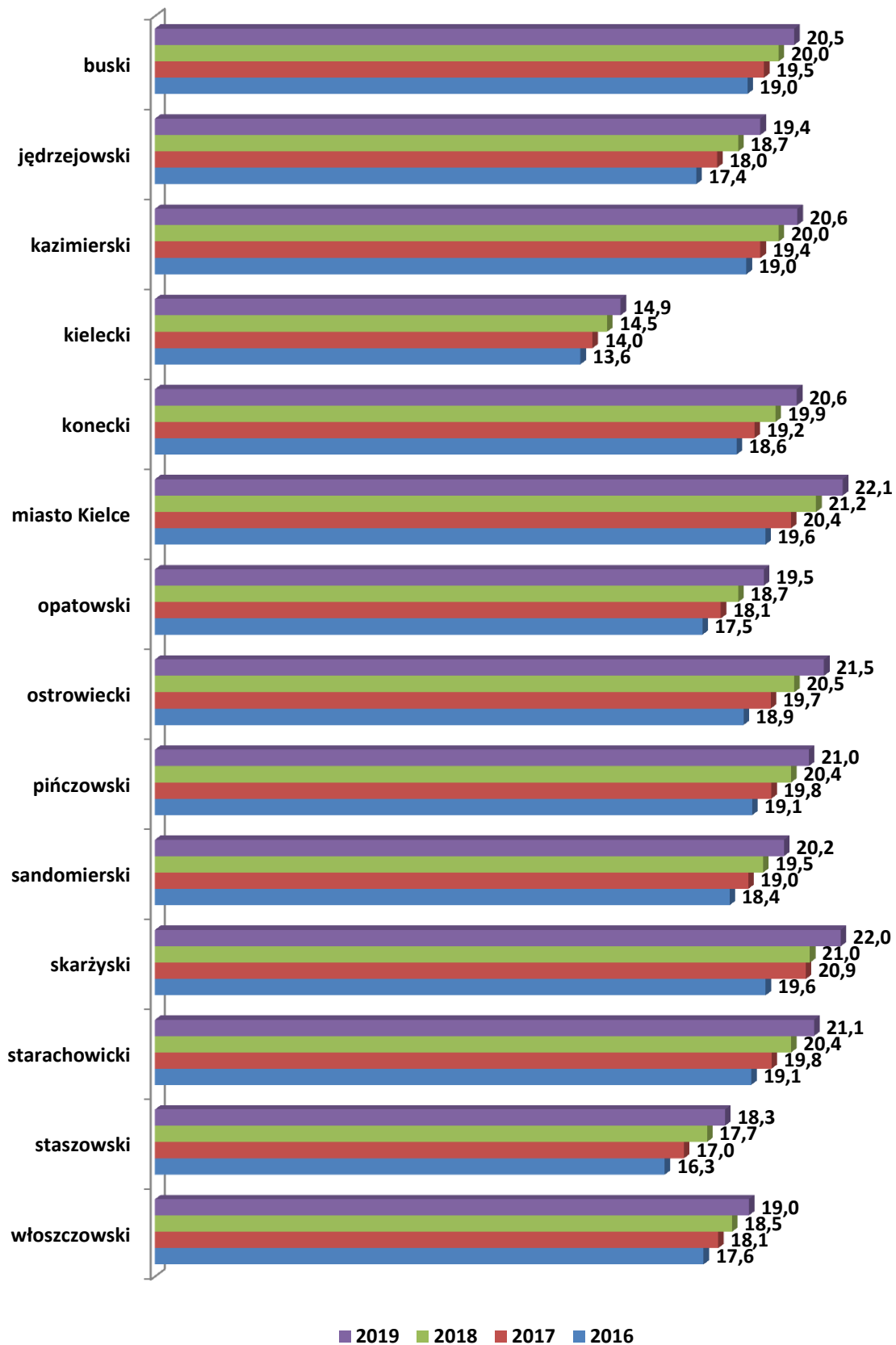
Wykres 1. Seniorzy 65+ w regionie świętokrzyskim wg płci na przestrzeni lat 2016-2019.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych GUS.

Świętokrzyskie gminy, w których odnotowano najwyższy odsetek osób w wieku powyżej 65 r. ż. w populacji to Starachowice (**23,85%**), Działoszyce (**23,82%**), Skarżysko – Kamienna (**23,81%**), Radków (**23,69%**) oraz Opatowiec (**23,24%**).

Największy wzrost udziału osób starszych w populacji odnotowano w gminach: Skarżysko – Kamienna (wzrost o **1,35%**), Ostrowiec Świętokrzyski (wzrost o **1,14%**) oraz Imielno (wzrost o **1,10%**). W dwóch gminach zauważono nieznaczny spadek liczby osób starszych w porównaniu do 2018 roku, tj.: Pierzchnica (**-1,30%**), Łączna (**-0,41%**). Procentowy udział seniorów w populacji całego regionu na przestrzeni lat 2016-2019 prezentuje wykres nr 2.

Szczegółowe dane dotyczące udziału seniorów w populacji w poszczególnych gminach w latach 2016-2019 z uwzględnieniem zmiennej płci przedstawia Tabela 1.

Wykres 2. Procentowy udział seniorów 65+ w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2016-2019.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych GUS.

Tabela 1. Seniorzy 65+ w województwie świętokrzyskim według gmin i powiatów na podstawie danych GUS w latach 2017-2019.

Gminy	Liczba mieszkańców			Mężczyźni 65+			Kobiety 65+			Seniorzy ogółem			% udziału seniorów		
	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.
Busko-Zdrój	32438	32 280	32 189	2439	2 532	2 584	3842	3 936	4 027	6281	6468	6611	19,36	20,04	20,54
Gnojno	4403	4 394	4 351	350	360	372	523	535	527	873	895	899	19,83	20,37	20,66
Nowy Korczyn	6036	5 981	5 916	503	508	518	774	773	768	1277	1281	1286	21,16	21,42	21,74
Pacanów	7420	7 406	7 322	570	575	581	969	972	977	1539	1547	1558	20,74	20,89	21,28
Solec Zdrój	5059	5 059	5 036	362	369	381	563	579	595	925	948	976	18,28	18,74	19,38
Stopnica	7664	7 625	7 589	598	608	625	856	874	867	1454	1482	1492	18,97	19,44	19,66
Tuczępy	3751	3 772	3 740	277	292	301	434	445	449	711	737	750	18,95	19,54	20,05
Wiślica	5552	5 541	5 453	434	439	445	628	632	629	1062	1071	1074	19,13	19,33	19,70
Razem	72323	72058	71596	5533	5683	5807	8589	8746	8839	14122	14429	14646	19,53	20,02	20,46
Imielno	4420	4 404	4 338	356	363	386	494	498	510	850	861	896	19,23	19,55	20,65
Jędrzejów	28324	28 095	27 898	2085	2 150	2 218	3147	3 247	3 338	5232	5397	5556	18,47	19,21	19,92
Małogoszcz	11626	11 621	11 536	778	826	855	1022	1 083	1 118	1800	1909	1973	15,48	16,43	17,10
Nagłowice	4993	4 956	4 915	394	412	412	528	536	538	922	948	950	18,47	19,13	19,33
Oksa	4605	4 598	4 574	368	378	388	499	513	525	867	891	913	18,83	19,38	19,96
Sędziszów	12599	12 555	12 413	921	983	1039	1298	1 341	1 376	2219	2324	2415	17,61	18,51	19,46
Słupia	4360	4 336	4 290	348	356	366	474	477	484	822	833	850	18,85	19,21	19,81
Sobków	8533	8 491	8 466	548	577	608	819	819	830	1367	1396	1438	16,02	16,44	16,99
Wodzisław	7100	7 020	6 949	643	650	668	876	892	916	1519	1542	1584	21,39	21,97	22,79
Razem	86560	86076	85379	6441	6695	6940	9157	9406	9635	15598	16101	16575	18,02	18,71	19,41
Bejsce	4 108	4 031	3 997	344	343	346	511	492	493	855	835	839	20,81	20,71	20,99
Czarnocin	3 834	3 810	3 758	292	316	328	452	455	461	744	771	789	19,41	20,24	21,00
Kazimierza Wlk.	16 290	16 210	16 118	1226	1 265	1330	1852	1 899	1937	3078	3164	3267	18,90	19,52	20,27
Opatowiec	3 288	3 298	3 283	292	309	315	410	429	448	702	738	763	21,35	22,38	23,24
Skalbmierz	6 529	6 502	6 463	508	525	529	723	731	739	1231	1256	1268	18,85	19,32	19,62
Razem	34049	33851	33619	2662	2758	2848	3948	4006	4078	6610	6764	6926	19,41	19,98	20,60
KIELCE	196 804	195 774	194 852	15728	16 293	16 802	24391	25 246	26 156	40119	41539	42958	20,39	21,22	22,05
Bieliny	10 268	10 270	10 299	502	527	555	772	784	804	1274	1311	1359	12,41	12,77	13,20
Bodzentyn	11 632	11 569	11 479	678	708	713	1110	1 113	1125	1788	1821	1838	15,37	15,74	16,01
Chęciny	15 053	15 102	15 111	947	984	1029	1360	1 404	1467	2307	2388	2496	15,33	15,81	16,52
Chmielnik	11 362	11 320	11 264	825	880	910	1101	1 126	1146	1926	2006	2056	16,95	17,72	18,25

Gminy	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.
Daleszyce	15 775	15 855	15 865	828	889	936	1227	1 266	1298	2055	2155	2234	13,03	13,59	14,08
Górno	14 292	14 375	14 559	657	710	756	949	995	1047	1606	1705	1803	11,24	11,86	12,38
Łagów	6 908	6 886	6 880	451	472	494	651	642	642	1102	1114	1136	15,95	16,18	16,51
Łopuszno	9 062	9 021	8 984	579	592	612	816	821	828	1395	1413	1440	15,39	15,66	16,03
Masłów	10 819	10 951	11 063	562	593	644	780	832	866	1342	1425	1510	12,40	13,01	13,65
Miedziana Góra	11 381	11 488	11 632	608	635	687	844	876	920	1452	1511	1607	12,76	13,15	13,82
Mniów	9 364	9 372	9 346	465	511	536	761	791	809	1226	1302	1345	13,09	13,89	14,39
Morawica	16 290	16 482	16 756	814	836	888	1078	1 122	1182	1892	1958	2070	11,61	11,88	12,35
Nowa Słupia	9 516	9 539	9 471	663	693	720	994	1 029	1052	1657	1722	1772	17,41	18,05	18,71
Piekoszów	16 449	16 476	16 489	817	839	876	1230	1 272	1332	2047	2111	2208	12,44	12,81	13,39
Pierzchnica	4 788	4 799	4 700	312	330	296	461	482	438	773	812	734	16,14	16,92	15,62
Raków	5 669	5 635	5 595	400	418	421	661	662	664	1061	1080	1085	18,72	19,17	19,39
Sitkówka-Nowiny	7 777	7 838	7 910	491	502	511	689	733	741	1180	1235	1252	15,17	15,76	15,83
Strawczyn	10 674	10 735	10 874	523	538	562	732	752	775	1255	1290	1337	11,76	12,02	12,30
Zagnańsk	13 023	12 981	12 982	841	864	911	1288	1 332	1 354	2129	2196	2265	16,35	16,92	17,45
Razem	210102	210694	211259	11963	12521	13057	17504	18034	18490	29467	30555	31547	14,03	14,50	14,93
Fałków	4519	4 476	4 393	358	377	374	551	554	560	909	931	934	20,12	20,80	21,26
Gowarczów	4664	4 624	4 583	329	345	350	502	501	511	831	846	861	17,82	18,30	18,79
Końskie	35665	35 422	35 112	2720	2 844	2 969	4223	4 361	4465	6943	7205	7434	19,47	20,34	21,17
Radoszyce	9002	8 952	8 891	605	625	645	889	909	912	1494	1534	1557	16,60	17,14	17,51
Ruda Maleniecka	3113	3 108	3 069	252	252	257	406	414	412	658	666	669	21,14	21,43	21,80
Słupia Konecka	3380	3 340	3 319	272	288	294	378	369	368	650	657	662	19,23	19,67	19,95
Smyków	3787	3 791	3 792	222	233	248	321	330	331	543	563	579	14,34	14,85	15,27
Stąporków	17185	16 935	16 699	1346	1 374	1 426	2256	2 301	2 313	3602	3675	3739	20,96	21,70	22,39
Razem	81315	80648	79858	6104	6338	6563	9526	9739	9872	15630	16077	16435	19,22	19,93	20,58
Baćkowice	4892	4 870	4 868	331	350	360	483	487	499	814	837	859	16,64	17,19	17,65
Iwaniska	6745	6 687	6 616	437	431	458	656	644	645	1093	1075	1103	16,20	16,08	16,67
Lipnik	5322	5 277	5 206	376	398	414	582	573	585	958	971	999	18,00	18,40	19,19
Opatów	11869	11 737	11 663	897	935	980	1411	1 449	1 498	2308	2384	2478	19,45	20,31	21,25
Ożarów	10856	10 793	10 662	783	847	874	1095	1 121	1 165	1878	1968	2039	17,30	18,23	19,12
Sadowie	4002	3 957	3 929	318	338	345	447	450	459	765	788	804	19,12	19,91	20,46
Tarłów	5278	5 205	5 139	402	412	446	639	641	643	1041	1053	1089	19,72	20,23	21,19

Gminy	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.
Wojciechowice	4064	4 051	4 006	313	334	347	447	441	448	760	775	795	18,70	19,13	19,85
Razem	53028	52577	52089	3857	4045	4224	5760	5806	5942	9617	9851	10166	18,14	18,74	19,52
Bałtów	3513	3 484	3 410	247	262	264	432	429	424	679	691	688	19,33	19,83	20,18
Bodzechów	13518	13 467	13 326	986	1 009	1 021	1496	1 520	1 556	2482	2529	2577	18,36	18,78	19,34
Ćmielów	7411	7 361	7 330	557	559	571	933	933	950	1490	1492	1521	20,11	20,27	20,75
Kunów	9913	9 871	9 779	677	713	741	1064	1 077	1 082	1741	1790	1823	17,56	18,13	18,64
Ostrowiec Św.	69852	69 051	68 338	5 578	5 843	6 121	8697	9 002	9 353	14275	14845	15474	20,44	21,50	22,64
Waśniów	6904	6 893	6 781	525	538	543	741	746	744	1266	1284	1287	18,34	18,63	18,98
Razem	111111	110127	108964	8570	8924	9261	13363	13707	14109	21933	22631	23370	19,74	20,55	21,45
Działoszyce	5033	4 958	4 900	479	475	483	688	677	684	1167	1152	1167	23,19	23,24	23,82
Kije	4431	4 415	4 373	317	334	351	527	525	523	844	859	874	19,05	19,46	19,99
Michałów	4634	4 606	4564	385	393	388	530	528	532	915	921	920	19,75	20,00	20,16
Pińczów	20938	20 831	20626	1531	1 614	1666	2405	2 478	2523	3936	4092	4189	18,80	19,64	20,31
Złota	4461	4 461	4 463	371	381	407	573	598	604	944	979	1011	21,16	21,95	22,65
Razem	39497	39271	38926	3083	3197	3295	4723	4806	4866	7806	8003	8161	19,76	20,38	20,97
Dwikozy	8859	8 778	8 709	606	629	670	1007	1 014	1 025	1613	1643	1695	18,21	18,72	19,46
Klimontów	8138	8 060	7 994	538	562	581	865	859	875	1403	1421	1456	17,24	17,63	18,21
Koprzywnica	6714	6 690	6 634	506	523	540	736	738	730	1242	1261	1270	18,50	18,85	19,14
Łonów	7552	7 504	7 451	587	605	600	787	785	799	1374	1390	1399	18,19	18,52	18,78
Obrazów	6447	6 404	6 375	511	524	532	770	762	782	1281	1286	1314	19,87	20,08	20,61
Samborzec	8559	8 523	8 420	661	674	712	981	1 002	1 009	1642	1676	1721	19,18	19,66	20,44
Sandomierz	23863	23 644	23 362	1886	1 931	1 966	2890	2 990	3 081	4776	4921	5047	20,01	20,81	21,60
Wilczyce	3770	3 715	3 687	278	298	305	401	403	401	679	701	706	18,01	18,87	19,15
Zawichost	4503	4 455	4 385	353	357	366	550	542	558	903	899	924	20,05	20,18	21,07
Razem	78405	77773	77017	5926	6103	6272	8987	9095	9260	14913	15198	15532	19,02	19,54	20,17
Bliżyn	8189	8 135	8 037	606	620	635	948	936	958	1554	1556	1593	18,98	19,13	19,82
Łączna	5096	5 061	5 008	285	275	268	460	448	427	745	723	695	14,62	14,29	13,88
Skarżysko- Kość.	6132	6 072	5 988	407	423	450	669	668	669	1076	1091	1119	17,55	17,97	18,69
Skarżysko-Kam.	45953	45 358	44 848	3744	3 852	4 075	6152	6 337	6 604	9896	10189	10679	21,54	22,46	23,81
Suchedniów	10303	10 191	10 110	816	851	872	1 253	1 292	1 315	2069	2143	2187	20,08	21,03	21,63
Razem	75673	74817	73991	5858	6021	6300	9482	9681	9973	15340	15702	16273	20,27	20,99	21,99
Brody	10950	10 963	10 870	696	722	728	1181	1 173	1 165	1877	1895	1893	17,14	17,29	17,41

Gminy	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.
Mirzec	8293	8 335	8 260	600	601	622	869	910	920	1469	1511	1542	17,71	18,13	18,67
Pawłów	15272	15 305	15 240	950	982	1008	1447	1 475	1 475	2397	2457	2483	15,70	16,05	16,29
Starachowice	49513	48 965	48 395	4137	4 294	4 474	6713	6 889	7 066	10850	11183	11540	21,91	22,84	23,85
Wąchock	6860	6 809	6 811	529	550	581	848	866	887	1377	1416	1468	20,07	20,80	21,55
Razem	90888	90377	89576	6912	7149	7413	11058	11313	11513	17970	18462	18926	19,77	20,43	21,13
Bogoria	7837	7 744	7692	538	562	573	801	807	810	1339	1369	1383	17,09	17,68	17,98
Łubnice	4118	4 128	4 102	312	318	319	507	518	517	819	836	836	19,89	20,25	20,38
Oleśnica	3878	3 864	3 880	255	255	259	424	421	423	679	676	682	17,51	17,49	17,58
Osiek	7733	7 762	7 689	547	577	598	755	789	794	1302	1366	1392	16,84	17,60	18,10
Połaniec	11901	11 828	11 764	667	724	780	837	901	941	1504	1625	1721	12,64	13,74	14,63
Rytwiany	6372	6 380	6 371	414	431	439	648	665	667	1062	1096	1106	16,67	17,18	17,36
Staszów	25897	25 730	25 599	1957	2 040	2 132	2781	2 879	2 985	4738	4919	5117	18,30	19,12	19,99
Szydłów	4720	4 731	4 679	322	343	363	521	525	523	843	868	886	17,86	18,35	18,94
Razem	72456	72167	71776	5012	5250	5463	7274	7505	7660	12286	12755	13123	16,96	17,67	18,28
Kluczewsko	5 224	5 181	5 197	350	358	378	506	510	508	856	868	886	16,39	16,75	17,05
Krasocin	10 650	10 652	10 620	696	739	753	1010	1 018	1 041	1706	1757	1794	16,02	16,49	16,89
Moskorzew	2 730	2 692	2 640	238	241	244	343	335	339	581	576	583	21,28	21,40	22,08
Radków	2 514	2 504	2 499	234	240	246	337	334	346	571	574	592	22,71	22,92	23,69
Secemin	4 856	4 827	4 811	385	388	401	624	622	635	1009	1010	1036	20,78	20,92	21,53
Włoszczowa	19 547	19 480	19 292	1453	1 485	1 530	2047	2 112	2 160	3500	3597	3690	17,91	18,47	19,13
Razem	45521	45336	45059	3356	3451	3552	4867	4931	5029	8223	8382	8581	18,06	18,49	19,04
RAZEM (102 gminy)	1 247 732	1 241 546	1 233 961	91 005	94 428	97 797	138 629	142 021	145 422	229 634	236 449	243 219	18,40	19,04	19,71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

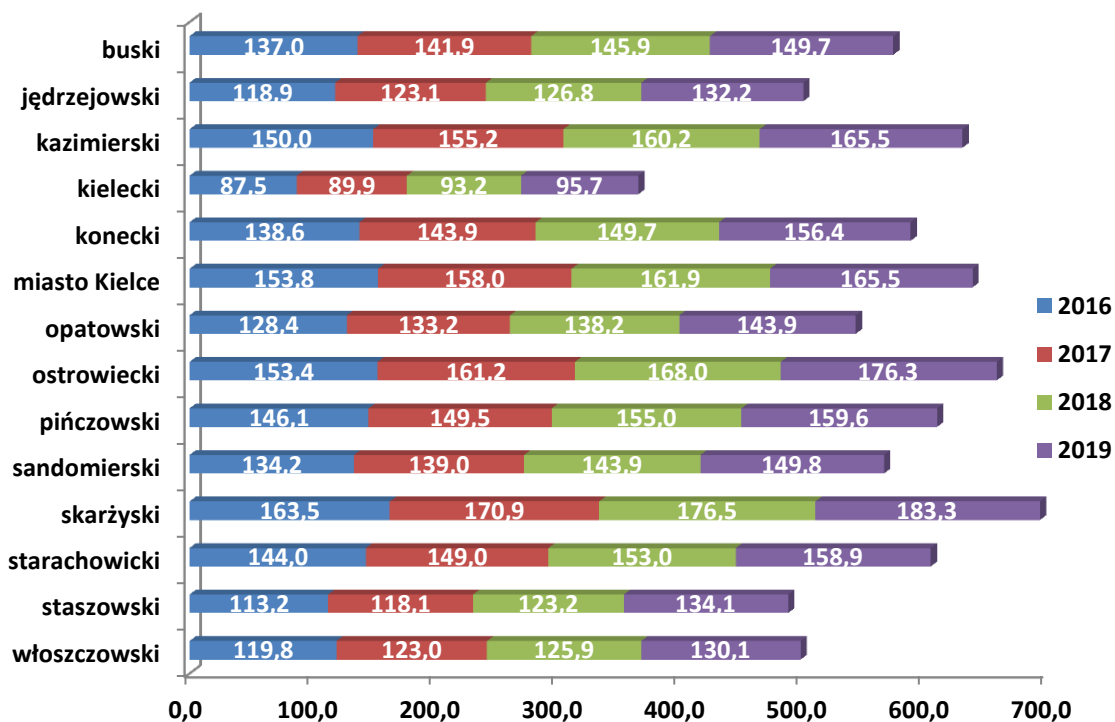
Zwracając uwagę na trudną sytuację demograficzną regionu należy pamiętać o strukturze ludności. Struktura ludności to udział w danej grupie o określonych cechach typu: wiek, wykształcenie, płeć. Ekonomiczne grupy wieku ludności to grupy ludności uporządkowane ze względu na wiek zdolności do pracy, wśród których wyróżnia się osoby w wieku:

- przedprodukcyjnym obejmującym okres od urodzenia do 17 lat,
- produkcyjnym – osoby od 18 roku życia do 59 lat w przypadku kobiet, dla mężczyzn do 64 roku życia,
- poprodukcyjnym, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, dla mężczyzn jest to 65 lat i więcej, dla kobiet od 60 lat.

Przedziały wiekowe w statystyce publicznej zostały określone niezależnie od wieku emerytalnego ustawowo określonego w prawie. Wskaźnik obciążenia demograficznego jest obrazowany przez liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym.

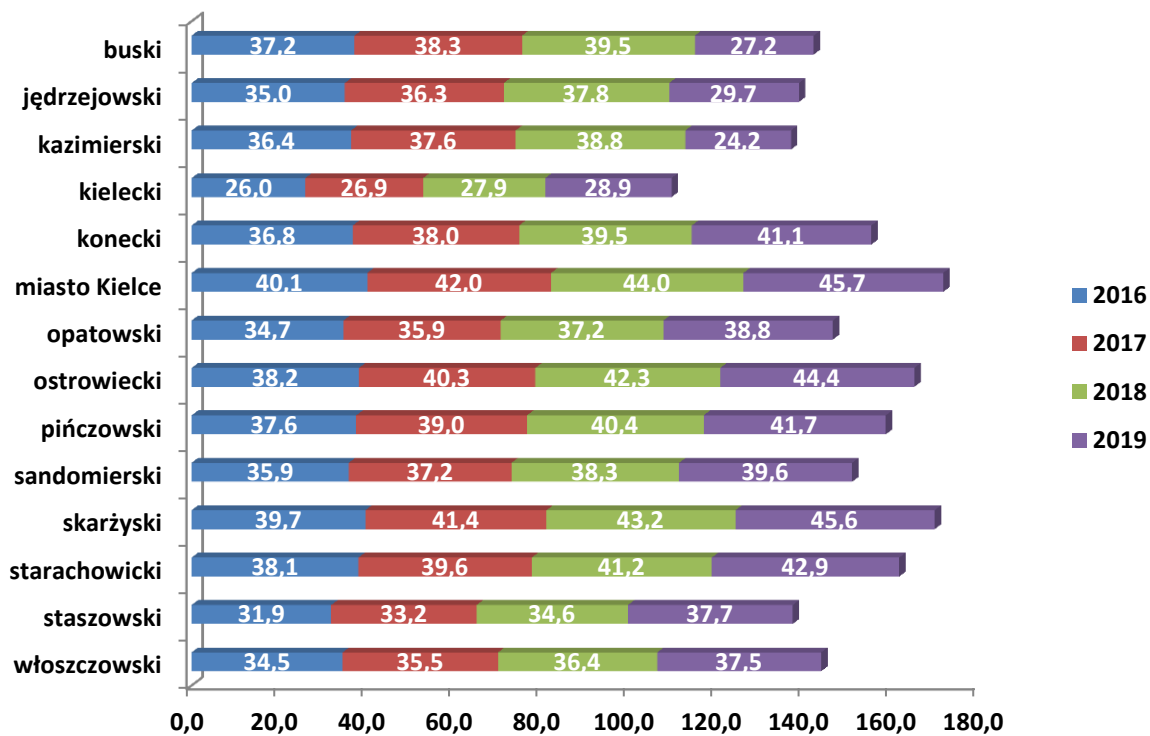
Analizując sytuację demograficzną województwa świętokrzyskiego należy zwrócić uwagę na starzenie się społeczeństwa, wyrażające się większym udziałem osób starszych w strukturze ludności, co stanowi istotne wyzwanie dla rozwoju regionu. W przyszłości skutkować będzie m. in.: rosnącym zapotrzebowaniem na świadczenia zdrowotne czy też świadczone usługi pomocy społecznej dla tej grupy mieszkańców. Dodatkowo spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), jak i produkcyjnym (18-59/64 lat) komplikuje sytuację na rynku pracy. Zgodnie z prognozą demograficzną GUS w perspektywie do 2050 roku nastąpi znaczne pogorszenie struktury ludności w skali całego kraju (starzenie się struktury ludności). Zmniejszy się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a wzrośnie udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Pracodawcy coraz częściej będą odczuwać brak pracowników. Sytuacja ta może spowodować niekorzystne konsekwencje dla systemu emerytalnego. Województwo świętokrzyskie na tle kraju charakteryzować się będzie mniej korzystną strukturą wieku ludności – o większym udziale osób starszych.

Na poniższych wykresach przedstawiono strukturę ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (wykres nr 3) oraz strukturę ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wykres nr 4) w województwie świętokrzyskim, które w wyraźny sposób obrazują opisaną wyżej analizę.

Wykres 3. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2016-2019.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych GUS.

Wykres 4. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2016-2019.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych GUS.

Szczegółowe dane dotyczące ekonomicznych grup wieku ludności w poszczególnych gminach w latach 2016-2019 przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Podział ekonomicznych grup wieku ludności w woj. świętokrzyskim w latach 2016-2019.

Gminy	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym				Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym			
	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
Busko-Zdrój	138,7	143,3	149,8	151,9	37,2	38,6	40,3	41,8
Gnojno	128,2	133,7	138,0	140,9	37,5	38,7	39,4	40,0
Nowy Korczyn	156,0	163,0	168,6	168,8	39,4	40,7	41,3	42,8
Pacanów	147,8	152,8	151,3	158,7	39,7	40,6	40,9	41,9
Solec Zdrój	122,6	127,5	132,1	138,8	35,0	35,5	36,4	37,9
Stopnica	127,6	128,8	131,3	134,9	35,8	36,7	38,0	38,8
Tuczępy	122,6	128,3	129,7	134,4	35,7	36,4	37,6	38,4
Wiślica	139,9	147,6	146,8	157	35,8	37,0	37,5	38,8
powiat buski	137,0	141,9	145,9	149,7	37,2	38,3	39,5	27,2
Imielno	119,1	123,3	123,0	131,4	38,1	39,3	39,6	41,8
Jędrzejów	128,5	132,4	136,8	141,4	36,2	37,7	39,3	40,9
Małogoszcz	95,7	101,3	105,8	111,2	30,3	31,8	33,2	34,2
Nagłowice	117,7	118,4	122,2	119,7	35,8	36,8	38,1	38,8
Oksa	120,4	126,7	126,0	131,5	37,0	38,5	39,2	40,3
Sędziszów	119,8	128,3	132,8	140,9	33,8	35,5	37,6	39,4
Słupia	124,7	124,6	127,9	132,0	36,7	36,9	37,9	39,1
Sobków	97,8	99,5	103,9	109,8	29,9	31,1	32,7	34,1
Wodzisław	147,4	149,4	152,8	159,7	41,7	42,7	44,5	46,5
powiat jędrzejowski	118,9	123,1	126,8	132,2	35,0	36,3	37,8	29,7
Bejsce	169,6	177,1	173,8	178,0	37,9	39,6	39,2	39,7
Czarnocin	162,0	165,7	173,9	177,1	36,0	37,0	39,3	40,7
Kazimierza Wlk.	145,5	150,7	156,6	162,0	35,5	36,7	37,9	39,5
Opatowiec	188,8	194,1	201,6	209,2	41,4	43,3	45,2	46,6
Skalbmierz	128,6	132,8	137,3	143,0	35,6	36,1	37,4	37,7
powiat kazimierski	150,0	155,2	160,2	165,5	36,4	37,6	38,8	24,2
MIASTO KIELCE	153,8	158,0	161,9	165,5	40,1	42,0	44,0	45,7
Bieliny	69,3	72,4	76,2	79,0	22,6	23,7	24,9	26,1
Bodzentyn	99,1	103,3	105,8	106,3	28,4	29,4	30,2	30,9
Chęciny	102,1	104,6	106,8	110,9	29,3	30,3	31,6	33,1
Chmielnik	108,0	111,1	114,2	118,7	32,4	32,8	34,1	35,3
Daleszyce	83,4	85,2	88,9	93,7	23,6	24,5	25,7	26,9
Górno	65,6	66,9	70,0	71,3	21,4	22,0	23,1	24,1
Łagów	98,9	102,1	103,9	107,0	28,8	29,7	30,7	31,6
Łopuszno	91,7	93,3	97,1	97,9	28,2	29,1	29,7	30,4
Masłów	81,9	83,6	86,8	89,7	23,0	24,2	25,4	26,4
Miedziana Góra	78,1	81,9	84,9	88,9	23,2	24,3	25,5	27,3
Mniów	78,1	81,1	87,0	93,4	24,3	25,0	26,6	27,7

Morawica	66,4	69,0	71,2	73,1	22,1	22,9	23,6	24,6
Nowa Słupia	128,1	130,9	134,8	141,1	32,2	33,2	34,3	35,9
Piekoszków	76,6	78,8	82,5	86,0	23,0	23,8	24,7	25,8
Pierzchnica	98,3	99,1	105,2	95,6	29,9	30,3	32,5	30,5
Raków	124,5	126,3	129,0	130,8	34,4	35,1	35,9	36,8
Sitkówka-Nowiny	95,6	99,9	102,7	103,1	28,8	29,6	30,2	30,7
Strawczyn	68,2	68,9	71,6	72,4	21,5	21,7	22,6	23,4
Zagnańsk	119,1	121,9	127,1	130,2	30,0	31,7	32,8	34,5
powiat kielecki	87,5	89,9	93,2	95,7	26,0	26,9	27,9	28,9
Fałków	143,2	144,3	152,0	159,6	40,3	40,9	42,2	42,6
Gowarczów	117,4	123,2	128,0	131,7	32,9	33,8	34,4	35,9
Końskie	145,4	151,0	156,8	164,3	37,5	39,1	40,6	42,6
Radoszyce	104,7	108,6	113,3	116,9	31,1	31,8	33,7	34,8
Ruda Maleniecka	147,1	151,3	151,9	165,5	40,5	40,6	41,0	42,7
Słupia Konecka	132,9	137,2	140,0	143,2	34,9	35,8	36,7	36,8
Smyków	83,8	88,1	91,9	93,9	28,3	28,7	29,2	29,5
Stąporków	168,1	175,0	184,1	193,8	40,0	41,7	43,8	45,6
powiat konecki	138,6	143,9	149,7	156,4	36,8	38,0	39,5	41,1
Baćkowice	109,1	113,7	117,0	120,9	30,9	32,1	32,9	34,2
Iwaniska	98,4	103,3	104,3	109,4	29,5	30,4	30,6	31,8
Lipnik	127,7	131,9	135,5	140,4	33,6	34,2	35,7	37,3
Opatów	150,9	155,9	162,9	169,1	38,0	39,5	40,8	42,8
Ożarów	122,6	130,1	133,7	139,3	34,1	36,2	38,3	39,4
Sadowie	135,0	138,2	147,9	154,4	36,9	37,5	39,4	40,8
Tartów	152,3	155,1	166,7	173,2	36,7	37,6	38,7	41,7
Wojciechowice	130,1	131,7	136,5	143,2	36,6	37,2	38,7	40,3
powiat opatowski	128,4	133,2	138,2	143,9	34,7	35,9	37,2	38,8
Bałtów	138,5	145,3	152,7	160,5	35,1	36,7	37,5	38,8
Bodzechów	132,3	138,9	143,1	150,6	34,6	36,1	37,0	38,3
Ćmielów	147,3	151,3	150,8	155,6	37,8	38,8	39,6	40,8
Kunów	124,8	128,2	132,1	136,4	33,0	33,8	35,2	36,5
Ostrowiec Św.	169,2	179,0	188,2	198,3	40,3	42,9	45,6	48,2
Waśniów	112,2	117,0	120,9	124,7	34,3	35,9	36,7	37,8
powiat ostrowiecki	153,4	161,2	168,0	176,3	38,2	40,3	42,3	44,4
Działoszyce	180,8	184,5	188,7	188,8	46,3	47,4	47,0	48,2
Kije	136,6	139,4	142,4	149,3	36,6	37,8	38,8	40,0
Michałów	125,0	127,8	128,1	128,3	38,7	39,6	39,9	39,8
Pińczów	142,8	146,6	154,8	161,2	35,0	36,5	38,8	40,4
Złota	158,7	162,8	167,1	169,5	40,8	42,2	43,3	45,2
powiat pińczowski	146,1	149,5	155,0	159,6	37,6	39,0	40,4	41,7
Dwikozy	139,0	142,0	145,5	150,1	34,3	35,4	36,3	38,2
Klimontów	112,4	114,4	119,2	123,3	32,3	32,4	33,6	34,8
Koprzywnica	126,6	132,5	136,9	144,3	34,1	35,3	36,2	37,5

Łonów	115,9	118,1	124,7	127,7	34,4	35,5	36,1	36,9
Obrazów	137,2	146,0	149,7	152,8	37,2	38,7	39,6	40,3
Samborzec	131,9	137,0	140,0	149,9	36,2	38,1	39,4	40,8
Sandomierz	151,9	157,4	163,2	171,7	38,4	39,7	41,2	42,8
Wilczyce	127,6	135,2	144,3	143,8	32,6	34,1	36,0	36,3
Zawichost	131,3	137,0	137,7	143,0	38,7	40,6	40,8	42,2
powiat sandomierski	134,2	139,0	143,9	149,8	35,9	37,2	38,3	39,6
Bliżyn	144,8	149,5	155,2	161,6	34,8	36,0	36,6	38,2
Łączna	96,2	98,4	97,4	94,3	28,1	28,0	27,6	26,6
Skarżysko-Kość.	121,4	126,0	132,6	138,8	33,0	34,3	36,3	38,0
Skarżysko-Kam.	182,3	191,8	198,0	207,4	43,2	45,5	47,8	51,1
Suchedniów	168,8	175,1	180,8	183,3	38,1	39,6	41,6	43,4
powiat skarżyski	163,5	170,9	176,5	183,3	39,7	41,4	43,2	45,6
Brody	113,8	117,4	119,2	122,6	32,0	32,5	32,7	33,7
Mirzec	114,1	116,4	118,9	121,9	33,5	34,6	35,4	36,4
Pawłów	90,5	91,2	92,0	94,8	28,9	29,4	30,2	31,0
Starachowice	179,1	187,5	194,1	203,4	43,2	45,4	47,8	50,3
Wąchock	156,0	161,8	168,4	171,1	38,2	39,5	41,7	43,1
powiat starachowicki	144,0	149,0	153,0	158,9	38,1	39,6	41,2	42,9
Bogoria	103,2	106,1	110,5	113,9	32,5	33,2	34,1	34,8
Łubnice	145,1	149,0	147,2	147,0	38,2	37,9	38,4	39,0
Oleśnica	111,0	116,2	119,9	118,8	31,5	31,8	32,2	33,1
Osiek	100,9	105,4	109,8	115,1	31,2	32,4	33,4	35,0
Połaniec	86,0	93,3	100,2	176,8	23,5	25,8	28,0	47,0
Rytwiany	112,2	114,0	116,9	120,9	31,8	32,4	33,5	34,2
Staszów	127,3	133,7	141,1	147,6	34,9	36,7	38,2	40,0
Szydłów	127,6	127,7	129,6	133,9	33,2	34,0	35,3	37,0
powiat staszowski	113,2	118,1	123,2	134,1	31,9	33,2	34,6	37,7
Kluczewsko	101,1	102,5	106,8	108,2	31,0	31,3	31,7	32,1
Krasocin	95,9	98,4	101,6	106,0	30,0	30,4	31,5	32,5
Moskorzew	157,3	160,0	156,1	161,9	41,9	41,8	41,5	43,3
Radków	176,3	170,6	168,4	176,8	45,3	45,2	45,7	47,0
Secemin	143,6	148,9	147,1	147,8	39,4	40,8	41,2	42,3
Włoszczowa	123,2	127,7	132,3	137,4	34,4	36,2	37,4	38,6
powiat włoszczowski	119,8	123,0	125,9	130,1	34,5	35,5	36,4	37,5
RAZEM (102 gminy)	130,0	134,4	138,8	144	35,2	36,6	38,0	39,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

III. Wsparcie seniorów w obszarze ochrony zdrowia

Obszar ochrony zdrowia jest jednym z najważniejszych obszarów w polityce senioralnej. „Świętokrzyski Program na rzecz osób starszych do 2020 roku” określił ten obszar interwencji jako priorytetowy. W tym zakresie niezbędne jest systematyczne zwiększanie nakładów zarówno na doraźną pomoc lekarską, jak i na opiekę długoterminową. Niezbędny jest rozwój infrastruktury „zdrowotnej” służącej osobom w podeszłym wieku tj. sieci oddziałów opieki geriatrycznej i paliatywnej oraz sieci hospicjów.

W celu systematycznego podnoszenia jakości i dostępności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej jednym z najważniejszych elementów jest stan oraz wyposażenie w infrastrukturę w ochronie zdrowia. Największe zasoby występują w podstawowej opiece zdrowotnej, która stanowi pierwsze ogniwo w dotarciu pacjenta do systemu ochrony zdrowia. W dalszym ciągu widoczny jest bardzo niski poziom zabezpieczenia potrzeb obywateli, którzy stali się niesamodzielnymi w związku z chorobą, urazem lub wiekiem. Obserwuje się istotny deficyt jednostek świadczących opiekę długoterminową. System opieki zdrowotnej i społecznej nad osobami starszymi w Polsce jest niedostatecznie dostosowany do potrzeb tej populacji. System musi spełniać standardy podejścia geriatrycznego - powszechności, jakości, dostępności i kompleksowości zaspokajania złożonych potrzeb. Długotrwała opieka nad niedołączonymi oraz poważnie chorymi osobami starszymi w Polsce spoczywa głównie na rodzinie - niewystarczająco wspomaganej usługami medycznymi i pozamedycznymi systemu państwa opiekuńczego.

Ważnym elementem monitoringu Programu była analiza usług świadczonych w ramach systemu ochrony zdrowia ukierunkowanych na leczenie schorzeń wieku podeszłego. Dane z NFZ obejmowały swym zakresem informacje takie, jak: liczba podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych seniorom (poradnie, oddziały geriatryczne, hospicja, oddziały/zespoły opieki paliatywnej, zakłady opiekuńczo - lecznicze), wysokość nakładów, dane dotyczące kadry medycznej świadczącej usługi na rzecz osób starszych.

Dane przekazane przez Świętokrzyski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia w Kielcach informują, że na terenie województwa świętokrzyskiego w 2020 roku funkcjonowało **57 podmiotów** posiadających kontrakt z NFZ, świadczących usługi ukierunkowane na leczenie schorzeń wieku podeszłego, w tym: 2 poradnie, 2 oddziały geriatryczne, 19 hospicjów, 13 oddziałów/zespołów opieki paliatywnej oraz 21 zakładów opiekuńczo-leczniczych. W porównaniu do roku poprzedniego przybyło **3** podmioty (1 oddział/zespół opieki paliatywnej oraz 2 zakłady opiekuńczo-lecznicze). Odnotowano brak oddziałów psychogeriatrycznych. Wartość nakładów przekazanych przez Świętokrzyski Oddział

Wojewódzki NFZ w Kielcach na opiekę geriatryczną w okresie styczeń-grudzień 2020 dla zakresów, poza systemem podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej tzw. „sieci szpitali”, wyniosła: **61 141 988,69 zł**, tj. o **5 300 244,35 zł** więcej w porównaniu do roku 2019. Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych podmiotów świadczących usługi zdrowotne dla seniorów zakontraktowane przez NFZ zwarte zostały w tabeli nr 3.

Tabela 3. Liczba podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ w 2020 roku.

Podmioty lecznicze posiadające kontrakt z NFZ		
Lp.	Jednostka	Adres
PORADNIE		
1	Szpital Św. Leona sp. z o.o.	ul. Szpitalna 4 27-500 Opatów
2	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie	ul. 11 Listopada 78 28-200 Staszów
ODDZIAŁY GERIATRYCZNE		
1	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie	ul. 11 Listopada 78 28-200 Staszów
2	Zespół Opieki Zdrowotnej w Busku-Zdroju	ul. Bohaterów Warszawy 67 28-100 Busko-Zdrój
HOSPICJA		
1	N.Z.O.Z. "Janmed Wojciech Ziarno" sp. z o.o.	28-500 Kazimierza Wielka ul. Partyzantów 12
2		ul. Batalionów Chłopskich 33 28-400 Pińczów
3	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej GOMED-OSTROWIEC sp. z o.o., spółka komandytowa	ul. Bohaterów Warszawy 106 28-100 Busko Zdrój
4		al. IX Wieków Kielce 8 25-516 Kielce
5		ul. Polna 9F 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
6		ul. Godów 84A 27-225 Kałków/pow. starachowicki
7		ul. Szkolna 12 27-660 Koprzywnica
8	Centrum Medyczne "OPIEKUN" sp. z o.o.	ul. Słowackiego 60 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
9		ul. Obrońców Westerplatte 4a, 27-600 Sandomierz
10	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej DAMED Dariusz Kucharczyk, Joanna Kucharczyk sp. j.	ul. Emilii Peck 9A 26-130 Suchedniów
11	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej DIAMED w Kielcach	ul. Bolesława Chrobrego 9 28-300 Jędrzejów

12		ul. Paderewskiego 48 25-502 Kielce
13		ul. Ogrodowa 2 26-067 Strawczyn
14		ul. Warszawska 24 26-200 Końskie
15	NZOZ - ASMEDICA Aneta Maj	ul. Kielczyna-Gościniec 38 28-100 Kielczyna
16	Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach	ul. Artwińskiego 3 25-734 Kielce
17	NZON "NOWE ŻYCIE" I. Ogonek, Z. Ogonek sp. j.	ul. Mleczarska 11 29-100 Włoszczowa
18	Caritas Diecezji Kieleckiej w Kielcach	ul. Wesoła 58 25-363 Kielce
19		Wiśniówka 38 26-050 Wiśniówka
ODDZIAŁY/ZESPOŁY OPIEKI PALIATYWNEJ		
1	ARTMEDIK sp. z o.o.	ul. Małogoska 25 28-300 Jędrzejów
2	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej GOMED-OSTROWIEC sp. z o.o., spółka komandytowa	ul. Godów 84A 27-255 Kałków pow. starachowicki
3	Staszowskie Centrum Medyczne sp. z o.o.	Pl. Ks. Romana Kotlarza 9 28-200 Koniełoty
4	Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy Parafii Św. Michała w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Focha 5 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
5	Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Radomska 70 27-200 Starachowice
6	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu	ul. Schinzla 13 27-600 Sandomierz
7	Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach	ul. Artwińskiego 3 25-734 Kielce
8	Zespół Placówek Opiekuńczo Lecznicznych Caritas Diecezji Kieleckiej w Kielcach	ul. Księcia Mieszka I 48C 25-624 Kielce
9	Fundacja Gospodarcza Św. Brata Alberta	ul. Bohaterów Warszawy 67 28-100 Busko-Zdrój
10		ul. Solankowa 6 28-100 Busko-Zdrój
11	Stowarzyszenie Opieki Paliatywno- Hospicyjnej im. Bł. Ks. Kazimierza Sykulskiego w Rudzie Białaczowskiej	Ruda Białaczowska 1 26-225 Ruda Białaczowska
12	Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich	ul. Gimnazjalna 41B 26-200 Końskie
13	Zespół Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie	ul. Żeromskiego 28 29-100 Włoszczowa
ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE		
1	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - "MEDYK" w Koprzywnicy	ul. Szkolna 12 27-660 Koprzywnica
2	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Profilaktyka – Wiesława Piotrowska	26-015 Osiny 54B
3	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Leczniczny	ul. Osikowa 4

	i Rehabilitacyjny w Bilczy	26-026 Bilcza
4	Staszowskie Centrum Medyczne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Pl. Ks. Romana Kotlarza 9 28-200 Koniepnóty
5	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kazimierzy Wielkiej	ul. Partyzantów 12 28-500 Kazimierza Wielka
6	Szpital Powiatowy w Chmielniku	ul. Kielecka 1-3 26-20 Chmielnik
7	Zakład Opieki Długoterminowej "Anna" A. Koneczna-Barwicka, D. Sorbian sp. j.	ul. Kościelna 16A 26-115 Skarżysko-Kościelne
8	Zakład Opiekuńczo Lecznicy w Kurozwękach	ul. Kościelna 4 28-200 Kurozwęki
9	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy dla Przewlekle Chorych Zgromadzenia Sług Jezusa - Kielce	ul. Wesóła 45 25-363 Kielce
10	Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich	ul. Gimnazjalna 41B 26-200 Końskie
11	Zespół Opieki Zdrowotnej w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Szymanowskiego 11 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
12	Zespół Opieki Zdrowotnej w Pińczowie	ul. Armii Krajowej 22 28-400 Pińczów
13	Zespół Opieki Zdrowotnej w Skarżysku Kamiennej Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej-Curie	ul. Ekonomii 4 26-110 Skarżysko-Kamienna
14	Zespół Placówek Opiekuńczo Lecznicy Caritas Diecezji Kieleckiej w Kielcach	ul. Dworcowa 6 28-340 Sędziszów
15		ul. Księcia Mieszka I 48C 25-624 Kielce
16		ul. Czarnowska 2A 26-065 Piekoszów
17	Fundacja Gospodarcza Św. Brata Alberta	ul. Bohaterów Warszawy 67 28-100 Busko-Zdrój
18		ul. Solankowa 6 28-100 Busko-Zdrój
19	Szpital Św. Leona sp. z o.o.	ul. Szpitalna 4 27-500 Opatów
20	Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Kielcach	ul. Jana III Sobieskiego 30 25-124 Kielce
21	Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Radomska 70 27-200 Starachowice
Otrzymane dane dotyczące wysokości nakładów NFZ na opiekę geriatryczną w 2020 roku, podane zostały w łącznej kwocie, tj. bez rozbicia na rodzaje placówek.		

Źródło: NFZ Kielce.

Tabela 4. Lekarze geriatrzy oraz rehabilitanci działający w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2020 roku.

Wyszczególnienie	Ilość	
	2019r.	2020r.
Lekarze geriatrzy	5	5
Rehabilitanci (uwzględniono: fizjoterapeuta, specjalista fizjoterapii, technik fizjoterapii)	1 704	1 715

Źródło: NFZ Kielce.

W 2020 roku na terenie województwa świętokrzyskiego **5 lekarzy geriatrów** oraz **1715 rehabilitantów** posiadało kontrakt z NFZ. W porównaniu do roku 2019 nastąpił wzrost liczby rehabilitantów o 11.

IV. Wsparcie seniorów w obszarze działań samorządów gminnych i powiatowych

W rozdziale tym zaprezentowane zostaną dane uzyskane w procesie ankietyzacji świętokrzyskich samorządów gminnych i powiatowych. W ankiecie samorzady zapytane zostały m.in. o zasoby infrastrukturalne świadczące pomoc i wsparcie osobom starszym, jak również potrzeby w tym zakresie oraz plany utworzenia poszczególnych typów placówek, dostępności usług rehabilitacyjnych, skali wsparcia pomocy społecznej osób starszych korzystających, działań samorządów w zakresie pobudzania aktywności społecznej, przygotowania kadr samorządowych do pracy z seniorami, współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy i wsparcia seniorów.

Zasoby infrastrukturalne

Analizując dane zawarte w ankietach nadesłanych przez samorzady gminne i powiatowe oraz dane zawarte w rejestrach prowadzonych przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach należy stwierdzić, iż w regionie funkcjonuje **304** placówki działających na rzecz osób starszych, co stanowi **wzrost o 14** placówek w porównaniu do roku 2019. Podając liczbę domów pomocy społecznej w poniższej tabeli uwzględniono wszystkie rodzaje domów pomocy społecznej zarejestrowane na terenie województwa świętokrzyskiego ponieważ w każdym z nich mogą przebywać seniorzy. Warto zwrócić uwagę, iż ankietowani wykazywali w ilości domów pomocy społecznej świadczących swoje usługi seniorom również placówki, które nie są nimi formalnie - placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, prowadzonych w ramach działalności gospodarczej i statusowej (dane przedmiotowych placówek w załączniku II zgodnie z rejestrem Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego).

Zapotrzebowanie na tego typu placówki w całym regionie świętokrzyskim utrzymuje się na podobnym poziomie, w porównaniu z okresem z 2019 roku. W tabeli 5 przedstawiono szczegółowe dane ilościowe dotyczące zasobów infrastrukturalnych w 2019 roku, tj. wszystkich placówek działających na rzecz osób starszych na terenie województwa świętokrzyskiego:

Tabela 5. Liczba placówek działających na rzecz osób starszych na terenie woj. świętokrzyskiego stan na 31.12.2020 r.

Jednostka	Ilość	Zapotrzebowanie		Planowane utworzenie w 2021 roku	
	2020	Gmina	Powiat	Gmina	Powiat
Dom Pomocy Społecznej	43	23	0	0	0
Rodzinny Dom Pomocy	13	9	0	0	0
Dzienny Dom Pomocy	5	16	1	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy	30	13	2	3	1
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy	18	15	1	0	0
Mieszkania chronione (Gminy)	30	15	1	3	0
Mieszkania chronione (ilość mieszkań w szt.)	292	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	27	23	3	5	0
Klub Seniora	61	22	1	12	0
Klub Seniora (Program rządowy Senior +)	30	18	0	11	0
Uniwersytet Trzeciego Wieku	24	7	0	0	0
Dzienny Dom Seniora	2	6	0	1	0
Dzienny Dom Seniora (Program rządowy Senior +)	11	9	0	3	
Poradnia geriatryczna	4	26	5	1	0
Inne	6	5	1	0	1
RAZEM	304	210	15	42	3

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego oraz rejestru Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym samorzady wykazały, iż w 2021 roku planowane jest **utworzenie 42 podmiotów przez samorzady gminne i 3 przez samorzady powiatowe**. Na przestrzeni ostatnich lat zaobserwować można poprawę w zakresie zasobów infrastrukturalnych działających na rzecz osób starszych. Analiza zasobów infrastruktury dedykowanej osobom starszym oraz potrzeb w tym zakresie w regionie wskazuje, iż największe

zapotrzebowanie zgłaszane jest w zakresie podmiotów takich jak: poradnie geriatryczne, mieszkania chronione, wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego, domy pomocy społecznej oraz kluby seniora. Istotnym instrumentem wpływającym na rozwój tego typu infrastruktury mogły być środki Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Deklarowane utworzenie nowych placówek przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Deklarowane utworzenie placówek w 2021 roku.

Jednostka	Miejsce planowanego utworzenia	
	Gmina	Powiat
Dom Pomocy Społecznej	-	-
Rodzinny Dom Pomocy	-	-
Dzienny Dom Pomocy	Zagnańsk	opatowski
Środowiskowy Dom Samopomocy	Daleszyce, Kielce, Łoniów	opatowski
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	-	-
Mieszkania chronione	Skalbmierz, Ostrowiec Świętokrzyski, Pińczów	-
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	Bodzentyn, Chęciny, Ćmielów, Smyków, Wodzisław	-
Klub Seniora	Nowy Korczyn, Oksa, Daleszyce, Strawczyn, Radoszyce, Smyków, Michałów, Dwikozy, Klimontów, Samborzec, Suchedniów, Rytwiary	-
Klub Seniora (Senior+)	Małogoszcz, Oksa, Opatowiec, Skalbmierz, Chmielnik, Raków, Strawczyn, Ćmielów, Michałów, Pińczów, Skarżysko Kościelne	-
Uniwersytet Trzeciego Wieku	-	-
Dzienny Dom Seniora	Smyków	-
Dzienny Dom Seniora (Senior +)	Ćmielów, Górnio, Klimontów	-
Poradnia geriatryczna	Busko-Zdrój	-
inne	-	opatowski

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Zarówno dom pomocy społecznej jak i środowiskowy dom samopomocy mogą świadczyć usługi rehabilitacyjne na zewnątrz (tzw. „otwarte instytucje”), czyli dla osób niebędących mieszkańcami bądź uczestnikami tych placówek. W ramach „Świętokrzyskiego programu na rzecz osób starszych do 2020” rekomendowane jest udostępnianie usług rehabilitacyjnych dla seniorów, którzy nie są mieszkańcami bądź uczestnikami ww. placówek.

Tabela 7. Placówki świadczące usługi rehabilitacyjne „otwarte instytucje” w woj. świętokrzyskim w 2020.

Lp.	Adres	Liczba osób korzystających
		2020
1	Dom Pomocy Społecznej Osiny 54B, 26-015 Pierzchnica Dom Seniora im. Sue Ryder, ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica Dom Opieki Rodzinnej, ul. Kard. Wyszyńskiego 2, 26-015 Pierzchnica	30
2	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Kwiatowa 14, 28-340 Sędziszów	22

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

W 2020 roku z usług rehabilitacyjnych „otwartych instytucji” skorzystało łącznie **52 mieszkańców** województwa świętokrzyskiego z **2 gmin** (Pierzchnica, Sędziszów). Łączna liczba korzystających seniorów niebędących mieszkańcami bądź uczestnikami tego typu placówek w województwie świętokrzyskim spadła o **209** osób w porównaniu do roku 2019.

W województwie świętokrzyskim w latach 2017-2020 na 72 placówki (wg. stanu na 31.12.2020.), które mogły świadczyć usługi rehabilitacyjne jako „otwarte instytucje” działało 13 tego typu podmiotów.

Program na rzecz osób starszych

Według danych ankietowych na poziomie samorządów gminnych, programy na rzecz seniorów odnotowano w mieście Kielce, Zagnańsku, Sandomierzu oraz Skarżysku – Kamiennej. Wymienione wyżej gminy jako jedyne realizują fakultatywne programy na rzecz osób starszych realizowane na terenie województwa świętokrzyskiego w 2020 roku. W gminie Ostrowiec Świętokrzyski realizowany jest Program Wpierania Osób Starszych na lata 2021-2025 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim – Zarządzenie nr 135/2020 z 28 grudnia 2020 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Należy wspomnieć, iż żaden z powiatów nie posiada opracowanego programu na rzecz osób starszych.

4.1 Działania podejmowane przez samorządy gmin regionu świętokrzyskiego

Wizyty patronażowe

W 2020 roku w regionie świętokrzyskim **42 gminy** prowadziło wizyty patronażowe dla osób zależnych będących w podeszłym wieku (o 2 mniej niż w roku 2019). Łącznie przeprowadzono **9 660 wizyt**, tj. o 2 299 mniej niż w 2019 roku.

Tabela 8. Przeprowadzone wizyty patronażowe dla osób zależnych w podeszłym wieku w 2020 roku.

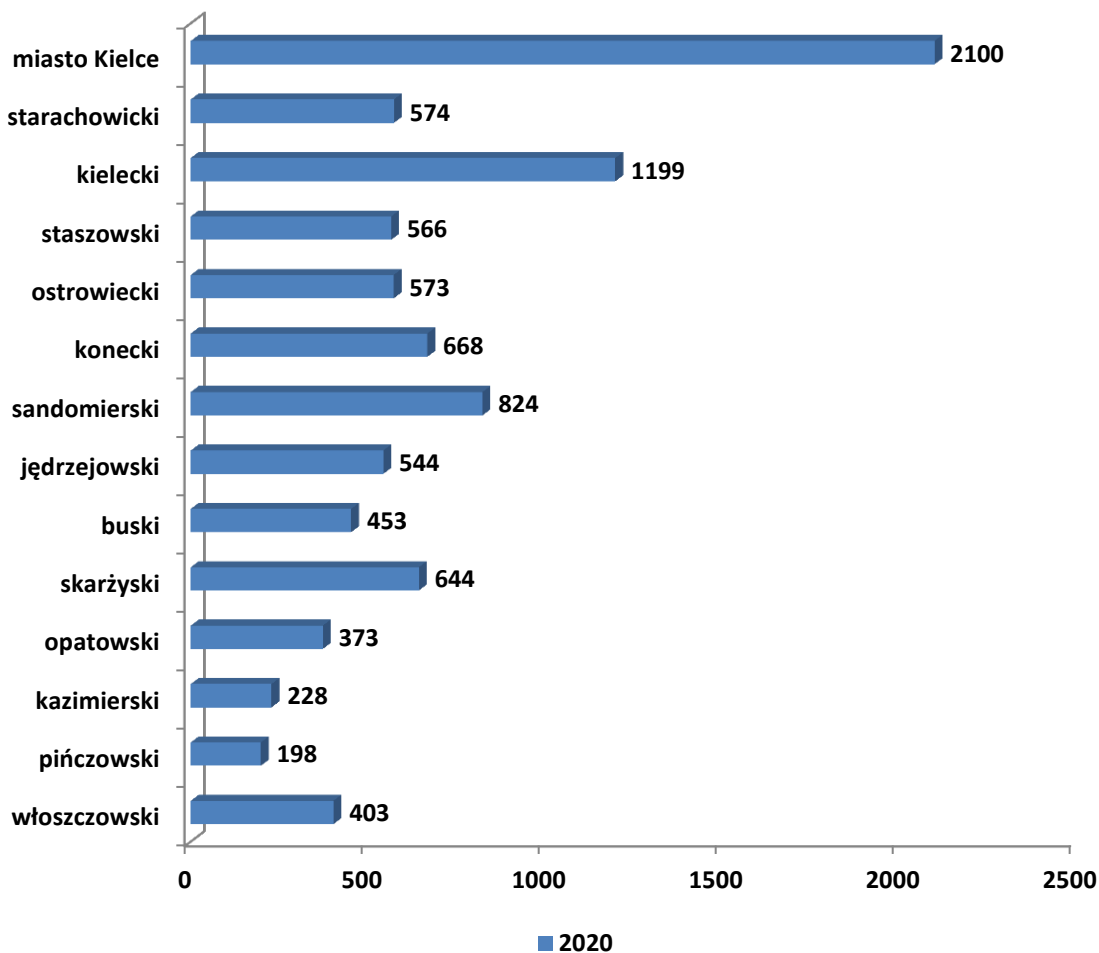
Lp.	Gmina	Ilość wizyt
powiat buski		
1	Gnojno	324
2	Stopnica	98
3	Tuczepy	10
powiat jędrzejowski		
4	Jędrzejów	120
5	Małogoszcz	90
6	Nagłowice	50
7	Oksa	90
8	Sędziszów	35
powiat kazimierski		
9	Kazimierza Wielka	45
10	Opatowiec	1525
powiat kielecki		
11	Chęciny	144
12	Daleszyce	198
13	Zagnańsk	461
14	Pierzchnica	134
15	Mniów	22
powiat konecki		
16	Stąporków	57
17	Ruda Maleniecka	108
powiat opatowski		
18	Opatów	411
19	Ożarów	4
20	Wojciechowice	20
21	Sadowie	55
22	Lipnik	62
powiat ostrowiecki		
23	Ćmielów	300
24	Kunów	38
25	Waśniów	20
powiat pińczowski		
26	Działoszyce	72
27	Michałów	150
powiat sandomierski		
28	Samorzec	296
29	Zawichost	60

30	Obrazów	72
31	Wilczyce	75
32	Koprzywnica	12
33	Sandomierz	126
powiat starachowicki		
34	Mirzec	9
powiat staszowski		
35	Szydłów	158
36	Bogoria	4
37	Osiek	2450
powiat włoszczowski		
38	Moskorzew	44
39	Radków	18
40	Secemin	796
41	Kluczewsko	251
42	Krasocin	650
RAZEM		9 660

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Liczba osób po 65 r. ż. korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w regionie świętokrzyskim

W województwie świętokrzyskim z pomocy i wsparcia ośrodków pomocy społecznej w 2020 roku skorzystało **9 347** osób po 65 r. ż. Dane dotyczące liczby osób objętych wsparciem OPS zagregowane do poziomu powiatu zawarte zostały na wykresie 5.

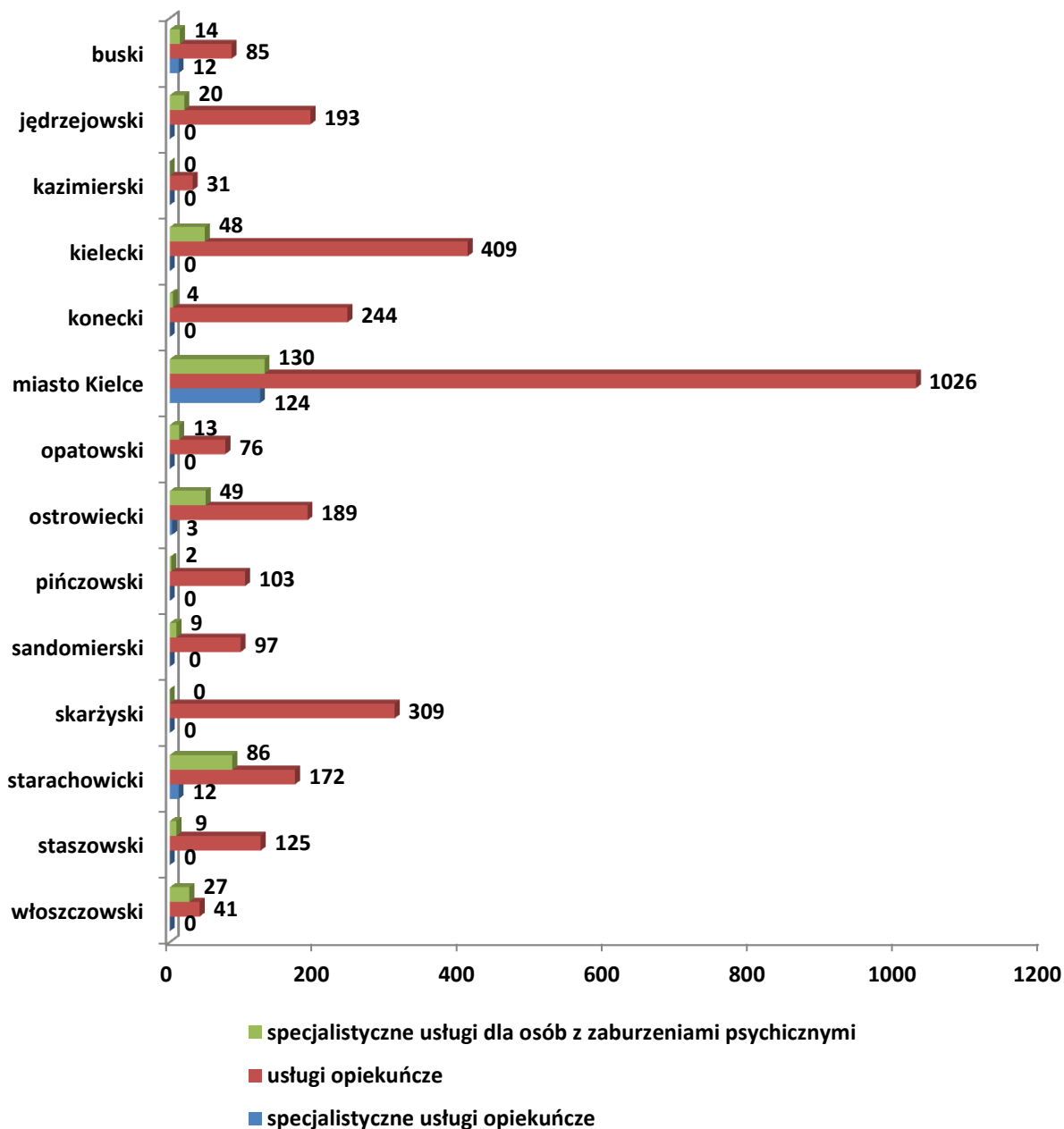

Wykres 5. Osoby starsze korzystające z pomocy i wsparcia OPS w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Najwięcej korzystających z pomocy i wsparcia ośrodków pomocy społecznej odnotowano w mieście Kielce – **2 100** osób, powiecie kieleckim – **1 199** osób oraz powiecie sandomierskim – **824** osoby, najmniej w powiecie pińczowskim – **198** osób. Spośród gmin, które udzieliły największego wsparcia znalazły się: miasto Kielce – **2 100** osób, Skarżysko - Kamienna – **370** osób oraz Sandomierz – **306** osób.

W roku 2020 z usług opiekuńczych skorzystało **3 100** osób po 65 roku życia, ze specjalistycznych usług opiekuńczych – **151** osób po 65 roku życia, natomiast ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi – **411**. Dane zagregowane do poziomu powiatów zostały przedstawione poniżej (wykres 6).

Wykres 6. Osoby starsze korzystające z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2020 r. w województwie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Najwięcej osób po 65 roku życia korzystało z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w mieście Kielce, stosownie: 1 026 i 124, oraz 130 co stanowi odpowiednio 33%, 82% oraz 33% korzystających ogółem. Ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzystały osoby starsze z terenu 4 powiatów: buskiego, miasta Kielce, ostrowieckiego oraz starachowickiego.

Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych

Na terenie **30 gmin** regionu realizowane były projekty z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji, których odbiorcami były osoby starsze (tabela 9).

Tabela 9. Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych w 2020 roku.

Lp.	Gmina	Liczba osób objętych
powiat buski		
1	Busko-Zdrój	300
powiat kazimierski		
2	Czarnocin	40
powiat kielecki		
3	Bieliny	400
4	Chęciny	9
5	Daleszyce	100
6	Górno	5
7	Łagów	212
8	Łopuszno	brak danych
9	Masłów	16
10	Miedziana Góra	180
11	Nowiny	198
12	Strawczyn	136
13	Piekoszów	71
14	Pierzchnica	152
15	Zagnańsk	169
miasto Kielce		
16	Kielce	550
powiat konecki		
17	Słupia Konecka	15
powiat opatowski		
18	Baćkowice	24
powiat ostrowiecki		
19	Ćmielów	150
20	Kunów	20
powiat pińczowski		
21	Pińczów	161

powiat sandomierski		
22	Sandomierz	517
powiat starachowicki		
23	Mirzec	30
powiat staszowski		
24	Bogoria	3
25	Połaniec	400
26	Szydłów	13
powiat włoszczowski		
27	Moskorzew	44
	Razem	3915

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

W działaniach w ramach projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji łącznie udział wzięło **3 915 mieszkańców regionu**. Spośród gmin realizujących projekty najwięcej osób brało udział w projektach realizowanych w gminach: Miasto Kielce – 550, Sandomierz – 517, Bieliny – 400 oraz Busko-Zdrój – 400. W województwie świętokrzyskim jedynie w powiecie jędrzejowskim oraz skarżyskim nie wykazano czynnego udziału w projektach/programach z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych. Przedmiotem działania poszczególnych gmin w ramach projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji były niżej opisane przedsięwzięcia (tabela 10).

Tabela 10. Realizacja przedsięwzięć w ramach projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji w województwie świętokrzyskim w 2020 r.

Powiat	Gminy	Główne działania
buski	Busko-Zdrój	1. Realizacja programu szczepień przeciw grypie dla mieszkańców gminy Busko-Zdrój w wieku 60+.
kazimierski	Czarnocin	1. Zajęcia rehabilitacyjne w Klubie Senior+. 2. Profilaktyka chorób układu krążenia i cukrzycy.
Kielecki/ miasto Kielce	Bieliny Chęciny Daleszyce Górno Łągów Łopuszno Masłów Miedziana Góra Piekoszów Pierzchnica Nowiny Strawczyn Zagnańsk Kielce	1. Nordic Walking, badania profilaktyczne, mammobusy, osteobus. 2. Działania profilaktyczne przeciw grypie dla osób 65+. 3. Zajęcia usprawniająco-rehabilitacyjne organizowane w ramach projektu „Centrum Usług - Współpraca na rzecz społeczności lokalnej”. 4. Program "Wspieraj Seniora" oraz Program "Opiekun osobisty osoby niepełnosprawnej". 5. Realizacja programu „Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczaniu skutków niepełnosprawności”. 6. Profilaktyczne szczepienia przeciw grypie dla mieszkańców Łągowa w wieku 60+. 7. Realizacja projektu Centrum Usług Wspólnych, zapewniono seniorom z terenu Gminy Górno opiekę asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitację, teleopiekę. 8. Mammografia, rehabilitacja dla osób starszych. 9. Projekt "Liderzy Kooperacji".

		<ol style="list-style-type: none"> 10. Zadanie publiczne realizowane w ramach środków z gminy Pierzchnica „Edukacja ruchowa dla Seniora” obejmująca swoim działaniem 50 Seniorów z terenu gminy Pierzchnica, którzy w ramach zadania korzystali z zajęć rehabilitacyjnych z zakresu kinezyterapii oraz masaży hydrojet oraz warsztatów edukacyjnych z zakresu zdrowego odżywiania. 11. Zadanie w ramach rządowego projektu ASOS pn. „Edukacja receptą na lepsze jutro” obejmująca wsparciem 20 Seniorów z miasta Pierzchnicy obejmujące swoim zakresem zajęcia rehabilitacyjne w tym z zakresu kinezyterapii i masaże hydrojet, zajęcia pilates, warsztaty edukacyjne z zakresu zdrowego odżywiania oraz warsztaty teatralne, z zakresu terapii zajęciowej, kosmetyczne. 12. Projekt finansowany ze środków Urzędu Marszałkowskiego pn. „Aktywna Integracja Seniorów” dla 30 uczestników-mieszkańców Domu Seniora im. Sue Ryder w Pierzchnicy obejmujące warsztaty edukacji ruchowej prowadzone przez rehabilitanta oraz warsztaty terapii zajęciowej. 13. Gimnastyka dla seniorów (GOK Nowiny), zajęcia Zumba Gold. 14. Szczepienia przeciw grypie. 15. Rehabilitacja - projekt pod nazwą „Gmina Zagnańsk przyjazna Seniorom” - specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, Ośrodek Zdrowia - profilaktyka gruźlicy, rehabilitacja w PCUM. 16. Bezpłatne badanie słuchu firma „MARMED”, badanie wzroku, porady dietetyczne, mammografia, usg piersi, profilaktyka głowy i szyi, cytologia, rozmowy wspierające i relaksacyjne w Klubach Seniorów Kielcach. 17. Prowadzone przez przedstawicieli Straży Miejskiej w Kielcach kurs pierwszej pomocy przedmedycznej dla seniorów 18. Cykl spotkań prowadzonych przez Panią Marzenę Madetko Słowik, poświęconych tematom z zakresu zdrowia (depresja, automasaż).
konecki	Słupia Konecka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia rehabilitacyjne.
opatowski	Baćkowice	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19”. 2. „Bezpieczna przyszłość” - zakup i dostawa środków ochronnych dla Domu Pomocy Społecznej w Baćkowicach. Środki były przeznaczone na działania związane ze wsparciem Domu Pomocy Społecznej, poprzez zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia, środków ochrony oraz usług dla mieszkańców i pracowników Domu Pomocy Społecznej tj. dodatków do wynagrodzeń i testów na COVID-19.
ostrowiecki	Ćmielów Kunów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogadanki na temat zdrowego żywienia, zbilansowanej diety i zagrożeń płynących z nieprawidłowego odżywiania, na temat cukrzycy, profilaktyki nowotworowej, kontrola wagi, ciśnienia, świadczenie aktywności ruchowej i kinezyterapii, ćwiczenia leczniczego o charakterze leczniczym.
pińczowski	Pińczów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szczepienia przeciwko grypie.
sandomierski	Sandomierz	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szczepienia przeciw grypie dla osób powyżej 55 roku życia.
starachowicki	Mirzec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rehabilitacja osób starszych w ramach zajęć w klubie seniora, promowanie zdrowego styl życia.

staszowski	Bogoria Połaniec Szydłów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt Partnerski "Liderzy Kooperacji". 2. Program szczepień profilaktycznych osób po 50 roku życia oraz osób szczególnie zagrożonych przeciwko grypie. 3. Poprawa jakości życia u osób cierpiących na przewlekłe choroby układu ruchu dla mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec" (nie tylko osoby starsze). 4. Realizacja w roku 2020 programu „Wspieraj seniora”-ochrona zdrowia z uwagi na wskazanie programu tj. zakup artykułów spożywczych dla osób starszych pozostających w domu z powodu ochrony przed zakażeniem Covid-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
włoszczowski	Moskorzew	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja programu „Wspieraj Seniora”.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Przedsięwzięcia służące integracji międzypokoleniowej

Działaniami rekomendowanymi do realizacji na poziomie samorządów gminnych są m.in. przedsięwzięcia służące integracji międzypokoleniowej, zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym, organizacja szkoleń, warsztatów, kampanii i wolontariat.

W 2020 roku w **38 gminach** realizowane były przedsięwzięcia mające na celu integrację międzypokoleniową (tabela 11). W porównaniu do lat ubiegłych w 2020 roku zaobserwowano znaczny spadek aktywności w obrębie działań służących integracji międzypokoleniowej w gminach w związku z sytuacją epidemiczną, spowodowaną narodową kwarantanną w związku z epidemią COVID-19.

Tabela 11. Realizacja przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej przez samorzady gminne w województwie świętokrzyskim w 2020 r.

Powiat	Gminy	Główne działania
buski	Busko-Zdrój	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkanie wspierające aktywność społeczną i międzypokoleniową + warsztaty „Akademia świadomych seniorów”.
jędrzejowski	Jędrzejów Nagłowice	<ol style="list-style-type: none"> 1. W ramach działalności Dziennego Domu "Senior+" organizowane były spotkania służące integracji międzypokoleniowej uczniów szkół podstawowych i liceum z terenu miasta Jędrzejowa z seniorami (spotkania i występy okolicznościowe tj. z okazji Dnia Babci i Dziadka, z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy). 2. Na terenie Gminy Nagłowice w 2020 roku były organizowane przedsięwzięcia służące integracji międzypokoleniowej, których organizatorami byli: Gmina Nagłowice. Działania ograniczone w związku z Covid-19: <ul style="list-style-type: none"> • Akcją krwiodawstwa – Klub krwiodawstwa „Ognista krew” – 3 akcje, • Samorządowe centrum Bibliotek i Kultury „Dworek Mikołaja Reja” • Zespół Placówek Oświatowych w Warzynie Pierwszym oraz Nagłowicach - działania ograniczone w związku z Covid-19 – akademie i wydarzenia kulturalne, uroczystości szkolne organizowane w Placówce oświatowej., • Stowarzyszenie NAGŁOWICKA AKADEMIA SENIORA - działania ograniczone w związku z Covid-19 - spotkania Wielkanocne, Bożonarodzeniowe, Noworoczne,

		<ul style="list-style-type: none"> • świetlica środowiskowa Deszno - działania ograniczone w związku z Covid-19 - spotkania Wielkanocne, Bożonarodzeniowe, • Klub Seniora „Jesień w kolorze słońca” w Nowej Wsi - działania ograniczone w związku z Covid-19 - działania integracyjne w lokalnym środowisku.
kazimierski	Czarnocin Kazimierza Wielka Opatowiec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania pokoleń w Czarnocinie. 2. Uroczystości oraz występy artystyczne organizowane w Dziennym Domu Senior+ w których biorą udział uczniowie Samorządowej Szkoły Podstawowej w Wielgusie. 3. Gminny Dzień Babci; Zebrania wiejskie z mieszkańcami, XXVIII Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Burmistrza, Turniej Wiedzy Pożarniczej, XIII Gminny Dzień Kobiet, 76 Rocznica Pacyfikacji Opatowca, Obchody 81 Rocznicy wybuchu II Wojny Światowej, Narodowe czytanie 2020.
kielecki	Bieliny Górno Łopuszno Miedziana Góra Nowa Słupia Pierzchnica Piekoszów Raków Nowiny Zagnańsk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania integracyjne w szkołach na terenie gmin. 2. Gmina Górno podejmuje działania służące integracji międzypokoleniowej, m.in. poprzez organizację spotkań okolicznościowych (np. Dzień Babci, Dziadka). 3. Dzień Babci i Dziadka w klubach seniora, Bał Senior, Wigilia dla osób starszych. 4. Festyn międzypokoleniowy zorganizowany w miejscowości Jeleniów w ramach projektu Wesołówka. W związku z sytuacją spowodowaną stanem epidemiologicznym zrezygnowano z innych imprez. W ramach integracji między pokoleniowej na terenie gminy odbyło się szycie maseczek ochronnych dla mieszkańców gminy Nowa Słupia. 5. Ognisko międzypokoleniowe, bal międzypokoleniowy, spotkania seniorów z dziećmi żłobkowymi w gminie Piekoszów. 6. Międzypokoleniowy koncert kolęd i pastorałek. 7. Międzypokoleniowy wyjazd do Wyższego Seminarium Duchownego na inscenizację dramatu M. Gogola „Rewizor”. 8. III Turniej Halowy Aktywatorów (drużyna dorosłych i seniorów rozegrała finałowy mecz z drużyną zwycięską). 9. Przegląd talentów w Domu Opieki Rodzinnej w Pierzchnicy. 10. Piknik Rodzinny w Kocieczynie i Wystawa Fotografii „W portrecie ukryte”. 11. Festyn obyczajowo-religijny pn. "W dzień Św. Tekli ziemniaki będziem piekli", warsztaty w ramach Rakowskiej Akademii Talentów. 12. Organizacja imprez integracyjnych na terenie sołectw, np. powitanie i pożegnanie lata w Woli Murowanej, podczas których mieszkańcy wspólnie sadzili ogród społeczny. 13. Uroczystości upamiętniające egzekucję żołnierzy wyklętych i rocznicę bitwy w Szewcach połączone z podchodami, cykliczne Zakręcone! Rodzinne Rajdy Rowerowe. 14. Projekt "Słowa bez metryki na kielecczyźnie" w ramach programu "Ojczysty dodaj do ulubionych", działania młodzieży w ramach wolontariatu.
m. Kielce		<ol style="list-style-type: none"> 1. Międzypokoleniowy bal karnawałowy który był kierowany do seniorów 60+ i ich rodzin odbył się 14.II.2020 we współpracy z Targami Kielce. 2. Wyjazdy zespołu artystycznego seniorów do przedszkoli, Domów Pomocy Społecznej, Środowiskowych Domów Samopomocy. 3. Wspólne z młodzieżą i dziećmi spotkanie oplatkowe, śniadanie wielkanocne, grillowanie. 4. Czytanie książek dzieciom w przedszkolach, szkołach, bibliotekach.

		<ol style="list-style-type: none"> 5. Występy dzieci i młodzieży (szkoły, przedszkola, szkoła muzyczna) w Klubach Seniora. 6. Obchody dnia babci i dziadka z dziećmi w wieku szkolnym. 7. Międzypokoleniowe integracyjne warsztaty sportowe/kulinarne/plastyczne z młodzieżą.
konecki	Radoszyce Słupia Konecka Smyków Stąporków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Z uwagi na COVID-19 zakres był zawężony ale odbyło się spotkanie integracyjne-noworoczne organizowane przez MGOPS Radoszyce, w Szkołach Dzień Babci i Dziadka. 2. Piknik Międzypokoleniowy, Dzień Kobiet. 3. Gmina Smyków we współpracy z GOPS od ponad 13 lat organizuje uroczysty "Wieczór Wigilijny" dla osób starszych, samotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. 4. Przy współpracy z MGOKiS w Stąporkowie seniorzy brali udział w wydarzeniach o charakterze integrującym m.in. Obchody Dni Miasta, Koncert Kolęd.
opatowski	Opatów Ożarów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z kołami kombatanckimi (BCH, AK, ZIW, ZKRP i BWP) w sprawie uprawnień do pomocy, poradnictwo itp. 2. Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie osób starszych i samotnych (z sołtysami, radnymi, policją, stowarzyszeniami itp.) w zakresie rozwiązywania bieżących problemów (w szczególności w okresie jesienno-zimowym). 3. Pobyty u 100 latków i powyżej 100 lat, tradycja podtrzymywana od szeregu lat (pobyt Burmistrza MiG Opatów, kierownika OPS i USC). Prowadzenie bieżącej diagnozy środowisk. 4. Założenia szkół na 2020r. nie zrealizowane z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju. Zrealizowano odchody: „Dzień babci, Dzień Dziadka”. 5. Zajęcia integracyjno-międzypokoleniowe z dziećmi z ZSO w Ożarowie, Dzień Babci i Dziadka w MGOK.
ostrowiecki	Bodzechów Kunów Ostrowiec świętokrzyski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obchody Dnia Babci i Dziadka SP w Bodzechowie. 2. Wizyta dzieci ze świetlic środowiskowych, Bal ostatkowy z Klubem Senior+ z sąsiedniej gminy, udział w formie zdalnej w seminariach, spotkanie walentynkowe, Dzień Kobiet. 3. W ramach Organizowania Społeczności Lokalnej przeprowadzono inicjatywy sąsiedzkie służące integracji międzypokoleniowej m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • „Nieznane zakątki Częstocic”. • „Sąsiedzka Ostoja”. • „Wieczornica - spotkanie pokoleń”. • „W drodze do Betlejem”. • „Mikołaj też jest seniorem”.
sandomierski	Łonów Obrazów Wilczyce	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania w gminie Łonów łączące pokolenia. 2. W ramach projektu socjalnego pod nazwą „ Noworocznie z osobami samotnymi” były organizowane paczki. Ze względu na panującą pandemię większość przedsięwzięć została odwołana. 3. Bal sympatyków szkoły, Dzień Kobiet, Święto Plonów.
skarżyski	Bliżyn Łączna	<ol style="list-style-type: none"> 1. W OSP Nowym Odrowążku zoorganizowano koncert pn. Muzyka i wspomnienia łączą pokolenia. W ramach projektu pt. "Ocalamy od zapomnienia cenne umiejętności i wspomnienia" integracja międzypokoleniowa mieszkańców parafii w Odrowążku. 2. Imprezy okolicznościowe organizowane przez bibliotekę w Łącznej.
starachowicki	Mirzec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania z okazji „Dnia Emeryta i Rencisty”, spotkania w ramach działalności Klubu Seniora.
staszowski	Bogoria Osiek Połaniec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w projekcie partnerskim "Liderzy Kooperacji". 2. Spotkania integracyjne, przedstawienia w dzień kobiet, dzień babci i dziadka, warsztaty rękodzieła, artystyczne, tworzenia biżuterii, "Osiek pędzlem malowany", warsztaty krawieckie,

		<p>warsztaty rękodzieła.</p> <p>3. Spotkania dzieci z przedszkoli z podopiecznymi ŚDS z okazji Dnia Babci i Dziadka oraz wspólnego kolędowania.</p> <p>4. Narodowe czytanie- on-line.</p> <p>Z uwagi na bardzo trudny okres, w związku ze stanem epidemicznym w naszym kraju spotkania międzypokoleniowe były bardzo ograniczone.</p>
włoszczowski	Kluczewsko Krasocin Włoszczowa	<p>1. Organizowanie przez szkoły Dnia Babci i Dziadka.</p> <p>2. Organizowane przez Klub Seniora – warsztaty bożonarodzeniowe, podczas których seniorzy wraz ze swoimi wnukami wykonywali ozdoby świąteczne, stroiki bożonarodzeniowe.</p> <p>3. Gminna Biblioteka Publiczna w Krasocinie organizuje warsztaty międzypokoleniowe (Cała Polska czyta dzieciom, Noc Bibliotek, Narodowe Czytanie, Dzień Kobiet).</p> <p>4. Wspólne spotkania uczestników Klubu Senior+ oraz uczestników placówki wsparcia dziennego świetlicy środowiskowej.</p>

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych zlecone organizacjom pozarządowym

Spośród 102 gmin województwa świętokrzyskiego w roku 2020, jedynie 11 z nich zleciło w trybie konkursu realizację dla 11 organizacji pozarządowych zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych. Łączna suma środków przeznaczonych na te zadania wyniosła 1 697 461,24 zł. W 2019 roku 14 gmin przyznało 16 organizacjom środki w wysokości 876 868,00 zł. W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wysokość przeznaczonych środków zwiększyła się o 820 593,24 zł. Szczegółowe dane za rok 2020 przedstawione zostały w tabeli 12.

Tabela 12. Zadania publiczne zlecone organizacjom pozarządowym w 2020 roku.

Lp.	Gmina	Liczba organizacji pozarządowych	Wysokość środków
1	Stopnica	1	25 000,00 zł
2	Kazimierza Wielka	1	82 020,00 zł
3	m. Kielce	1	764 418,00 zł
4	Łopuszno	1	53 800,00 zł
5	Nowiny	1	5 000,00 zł
6	Pierzchnica	1	9 900,00 zł
7	Sadowie	1	162 160,24 zł
8	Ostrowiec Świętokrzyski	1	571 769,00 zł
9	Wilczyce	1	4 000,00 zł
10	Zawichost	1	10 000,00 zł
11	Starachowice	1	9 394,00 zł
Razem		11	1 697 461,25 zł

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Informacje o zadaniach zleconych przez samorząd województwa, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, zawarte są w kolejnym rozdziale raportu.

Udział pracowników samorządowych w tym pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w szkoleniach, warsztatach itp.

Respondenci wskazali, iż w 2020 roku **127** pracowników samorządowych z **25** gmin brało udział w szkoleniach bądź warsztatach mających na celu podniesienie kompetencji w zakresie pracy z osobami w podeszłym wieku, tj. o 6 pracowników mniej w porównaniu do roku 2019.

Tabela 13. Udział w szkoleniach/warsztatach w 2020 roku.

Lp.	Powiat	Gmina	Liczba pracowników
1	buski	Gnojno	2
2		Pacanów	5
3	jędrzejowski	Małogoszcz	2
4		Oksa	2
5		Wodzisław	4
6	kazimierski	Skalbmierz	9
7	kielecki	Bieliny	2
8		Chęciny	2
9		Daleszyce	10
10		Masłów	4
11		Mniów	3
12		Morawica	5
13		Raków	2
14	miasto Kielce	Kielce	1
15	konecki	Radoszyce	8
16		Smyków	3
17	opatowski	Sadowie	5
18	ostrowiecki	Ostrowiec Świętokrzyski	20
19	pińczowski	Pińczów	1
20	sandomierski	Sandomierz	26
21		Wilczyce	2
22	starachowicki	Starachowice	2
23	staszowski	Osiek	3
24		Szydłów	2
25	włoszczowski	Kluczewsko	2
Razem			127

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Najwięcej pracowników podnoszących swoje umiejętności w tym zakresie odnotowano w: Sandomierzu – 26 osób, Ostrowcu Świętokrzyskim – 20 osób. Trend ten jednoznacznie

wskazuje, że wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców województwa świętokrzyskiego odzwierciedla rosnącą potrzebę ciągłego podnoszenia kwalifikacji i kompetencji w zakresie pracy z osobami w podeszłym wieku pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Działania na rzecz seniorów we współpracy lub partnerstwie z innymi podmiotami

W tabeli 14 zawarto szczegółowe działania w poszczególnych gminach. 30 gminy w 2020 roku podjęło współpracę i zawiązało partnerstwo z innymi podmiotami na rzecz seniorów.

Tabela 14. Współpraca lub partnerstwo z innymi podmiotami w woj. świętokrzyskim w 2020 roku.

Powiat	Gmina	Działania
buski	Busko-Zdrój	1. Projekt w ramach środków EFS realizowany w partnerstwie z Fundacją „Nadzieja Rodzinie” pod nazwą „Deinstytucjonalizacja opieki nad osobami niesamodzielnymi, poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi” (w tym osobami starszymi), obejmująca: tworzenie miejsc świadczenia usług opiekuńczych w formie usług świadczonych w społeczności lokalnej w nowych jak i istniejących placówkach zapewniających opiekę dzienną i całodobową (w tym osób starszych, niepełnosprawnych, chorych)”.
	Stopnica	1. Współpraca z Klubem Seniorów "Królewska Oaza" w Stopnicy przy MGCK. Jest on dofinansowany w części z budżetu gminy, uczestniczy 17 osób.
jędrzejowski	Jędrzejów	1. Współpraca ze stowarzyszeniem Klub Seniora „Nadzieja” w zakresie udostępnienia pomieszczeń Dziennego domu „Senior+” na zajęcia stowarzyszenia. 2. Wystawa prac uczestników Dziennego Domu „ Senior+” w Centrum Kultury w Jędrzejowie. 3. Udział Dziennego Domu „ Senior+” w Senioraliach 2020 organizowanych przez Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach (forma zdalna).
	Małogoszcz	1. Utworzenie Klubu Seniora we współpracy z Bankiem Żywności. 2. Współpraca z WOT i OSP w dostarczaniu produktów żywnościowych seniorom.
	Oksa	1. Utworzenie Klubu Seniora we współpracy z Bankiem Żywności. 2. Współpraca z WOT i OSP w dostarczaniu produktów żywnościowych seniorom.
kazimierski	Kazimierza Wielka	1. W ramach współpracy gmina Kazimierza Wielka utworzyła z Caritas Diecezji Kieleckiej Dzienny Dom Senior+ oraz Centrum Usług Środowiskowych. W ramach działań seniorzy zostali objęci w 2019 roku usługami opiekuńczymi. Ponadto funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.
	miasto Kielce	1. Ogólnopolska Karta Seniora, partner: Stowarzyszenie „MANKO” – kontynuacja programu „Miasto Przyjazne Seniorom”. 2. Współpraca z wojewódzkim Domem Kultury, Kieleckim Centrum Kultury, Filharmonią Świętokrzyską, Pałacym Tomasz Zielińskiego, Teatrem Stefana Żeromskiego, Kinem Moskwa – ulgi cenowe dla seniorów. 3. Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach – badania profilaktyczne. 4. Spotkania i działania na rzecz integracji z dziećmi

		<p>i młodzieżą z klubu Wolna Strefa, przedszkolami, szkołami np. Szkoła Podstawowa nr 27 – Projekt (Poza) Formalni w edukacji organizowany przez Spółdzielnię Socjalną „Tropem Przygody, bibliotekami, spotkania w Domach Pomocy Społecznej i Środowiskowych Domach Samopomocy.</p> <p>5. Współpraca z Zespołem Szkół Katolickich w Kielcach - koncert kolęd w wykonaniu uczniów.</p> <p>6. Współpraca z Komendą Miejska Policji w Kielcach: projekt „Przezorny i bezpieczny senior” (porady na temat bezpieczeństwa, ustrzeżenia się przed różnymi typami oszustw, pierwsza pomoc przedmedyczna).</p>
kielecki	Bieliny	1. Realizacja projektu: "Liderzy Kooperacji", zajęcia Nordic Walking, szkolenia dla liderów, szkoła kooperacji.
	Chęciny	1. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
	Łopuszno	1. Projekt socjalny skierowany do seniorów w ramach „Liderów Kooperacji”.
	Masłów	1. UTW - Przystąpienie do ogólnopolskiego programu - Karta Seniora, w ramach ZIT tworzenie polityki senioralnej.
	Miedziana Góra	1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji imprez o charakterze kulturalno-sportowych (m.in. Fitness, brydż, morsowanie, aqua aerobik, nordic walking, biegi, rajdy, wyprawy rowerowe).
	Mniów	1. Spotkania z uczestnikami ŚDS w Mniowie mające na celu integrację.
	Pierzchnica	1. Utworzenie Placówki Dziennego Domu Pomocy dla 15 osób w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego, Poddziałanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych – projekt realizowany w partnerstwie z Fundacją Dom Seniora im. Sue Ryder w Pierzchnicy.
	Nowiny	<p>1. Porozumienie na rzecz rozwoju społecznego gminy Sitkówka-Nowiny, którego sygnatariuszami były instytucje i organizacje pozarządowe. Celem porozumienia było wypracowanie nowego modelu współpracy instytucji zatrudnienia społecznego.</p> <p>2. Karta Seniora – system benefitów dla seniorów na terenie gminy Nowiny.</p>
	Zagnańsk	1. Współpraca ze Stowarzyszeniem „Integracja i Rozwój” - projekt „Gmina Zagnańsk przyjazna Seniorom”.
konecki	Końskie	1. Realizacja programu rządowego "Wspieraj Seniora".
	Słupia Konecka	1. Piknik, Dzień Aktywności - Be Activ.
	Stąporków	1. Działania na rzecz seniorów odbywały się poprzez finansowe wspieranie przez gminę Stąporków realizacji zadań publicznych z zakresu turystyki i krajoznawczości. W ramach otwartego konkursu ofert ogłoszonego na powyższe zadanie, stowarzyszenia skupiające wśród swych członków seniorów otrzymały dotację, która pozwoliła im realizować zamierzone cele.
opatowski	Opatów	1. Gmina realizowała Program rządowy „Wspieraj Seniora” w związku z pomocą osobom w wieku 70+ (pomoc w sprawianiu zakupów, leków, artykułów pierwszej potrzeby).
	Ożarów	1. Realizacja projektu: „Senior na Plus” w ramach współpracy z Fundacją „Restart” w partnerstwie z gm. Ożarów.
pińczowski	Pińczów	1. Współpraca Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Klubu Seniora oraz Rady do spraw rodziny i punktu środowiskowego dla osób starszych i dzieci.
sandomierski	Sandomierz	1. Gmina świadczyła pomoc na rzecz seniorów m.in.: pomoc

		w zabezpieczeniu niezbędnych zakupów, realizacji recept, opłaceniu rachunków. 2. W ramach mobilnej Wigilii Miejskiej osobom starszym i samotnym w dniach 22-23 grudnia dostarczono pierogi oraz słodkości..
starachowicki	Mirzec	1. Projekt „Usługi społeczne dla rodziny” w partnerstwie z powiatem, polegający na finansowaniu dodatkowych 10 miejsc w Klubie Seniora w Mircu na realizację działań edukacyjnych, zdrowotnych i socjalnych.
	Starachowice	1. Od 2016 roku gmina Starachowice prowadzi lokalny program wsparcia osób starszych pn. „Starachowicka Karta Seniora 60+” w ramach której współpracuje z gminą ponad 70 podmiotów gospodarczych.
	Wąchock	1. Współpraca z Bank Żywności - Pomoc Żywnościowa dla Seniorów.
staszowski	Bogoria	1. Udział w projekcie partnerskim "Liderzy Kooperacji". Powstał zespół kooperacji składający się z przedstawicieli różnych instytucji z terenu gminy i powiatu..
	Osiek	1. Współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy Osiek na rzecz organizacji spotkań z seniorami z terenu Miasta i Gminy Osiek.
włoszczowski	Kluczewsko	1. Współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy w organizacji zajęć: Nordic Walking, warsztaty robótek ręcznych, warsztaty kulinarne, spotkania integracyjne.
	Radków	1. W okresie przed zimowym GOPS współpracował z sołtysami.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Wolontariat, asystenci osób starszych oraz grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów dla osób starszych

Gminy w województwie świętokrzyskim, równoległe z realizowanymi projektami, programami, zleceniami zadań publicznych organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych, mogą podejmować inne działania, które rekomendowane są w „Programie na rzecz osób starszych do 2020 roku” tj.: zatrudnianie asystentów osób starszych, tworzenie grup wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad osobami starszymi jak również

Tabela 15. Wolontariat, asystenci, grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów w 2020r.

Wolontariat			
Lp.	Gmina	Powiat	Liczba wolontariuszy
1	Nowy Korczyn	buski	1
2	Jędrzejów	jędrzejowski	20
3	Wodzisław		2
4	Kazimierza Wielka	kazimierski	20
5	Opatowiec		36
6	Kielce	miasto Kielce	11
7	Daleszyce	kielecki	50
8	Miedziana Góra		15
9	Pierzchnica		25

10	Nowiny		1
11	Zagnańsk		57
12	Opatów	opatowski	3
13	Sadowie		8
14	Ostrowiec Świętokrzyski	ostrowiecki	1
15	Łoniów	sandomierski	5
16	Sandomierz		15
17	Łączna	skarżyski	2
18	Starachowice	starachowicki	74
19	Połaniec	staszowski	5
Razem			351

Asystenci Osób Starszych			
Lp.	Gmina	Powiat	Liczba asystentów
1	Sędziszów	jędrzejowski	6
2	Daleszyce	kielecki	brak danych
3	Masłów		2
4	Starachowice	starachowicki	3
Razem			11

Grupy Wsparcia			
Lp.	Gmina	Powiat	Liczba osób objętych wsparciem
1	m. Kielce	kielecki	27
2	Sandomierz	sandomierski	15
Razem			42

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

W 2020 roku w obszarze wsparcia seniorów, w regionie działało **351** wolontariuszy w **19 gminach**, w 2019 roku ich liczba wynosiła 310 w 17 gminach (wzrost o 41 osób).

W badanym okresie odnotowano zatrudnienie **11** asystentów osób starszych w **4** gminach (Daleszyce, Masłów, Sędziszów oraz Połaniec). W 2019 roku ich liczba asystentów wynosiła 3 w 2 gminach (wzrost o 8).

W badaniu ankietowym wykazano działanie tylko **2** grup wsparcia w funkcjach opiekuńczych obejmującej wsparciem **42 osób rodzin/opiekunów** osób starszych w gminach: Kielce oraz Sandomierz. Utworzenie takich grup wsparcia w przyszłości deklaruje **10** samorządów gminnych.

Aktywne formy spędzania wolnego czasu, zdrowego trybu życia oraz kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych

W 2020 roku **34 gminy** województwa świętokrzyskiego podjęło działania mające na celu promowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia. Według

ankietowanych w 2020 roku miało miejsce **330** takich działań, najwięcej w gminach: Zagnańsk – 98, Radoszyce – 40 oraz Mirzec – 40 działań. Szczegółowe informacje na temat podjętych działań przedstawia tabela 16.

Tabela 16. Realizacja działań mających na celu promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia w województwie świętokrzyskim w 2020 roku.

Powiat	Gminy	Główne działania
buski	Busko-Zdrój Stąporków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na terenie gminy Busko-Zdrój zorganizowano zajęcia: Nordic walking, muzykoterapię, plastykoterapię, rękodzieło, gimnastykę, zajęcia taneczne, zajęcia komputerowe, zajęcia z dietetykiem. 2. Warsztaty z zakresu stylu i pielęgnacji urody dla 60 osób. Są to zajęcia praktyczne i teoretyczne. 3. Celem aktywizacji społecznej seniorów zorganizowano rajdy piesze, w których uczestniczyło 60 osób. Podczas rajdów zapewniony był poczęstunek dla wszystkich uczestników wydarzenia. 4. Zostały zorganizowane 2 jednodniowe wyjazdy integracyjno – krajoznawcze dla 60 osób. 5. Prowadzone są porady prawne, psychologiczne oraz psychoedukacyjne, w których uczestniczy 60 osób. 6. Zakupiono bilety wstępu do kina oraz na pływalnię miejską. 7. Zostały zorganizowane 4 pikniki integrujące seniorów dla około 30 osób. 8. Kurs gimnastyki z wykorzystaniem urządzeń siłowni zewnętrznych. 9. Pokaz ćwiczeń ogólnorozwojowych - fizykoterapia.
jędrzejowski	Jędrzejów Sędziszów Sobków	<ol style="list-style-type: none"> 1. W ramach działalności Dziennego Domu „Senior+” zorganizowano: 3 wycieczki, zajęcia aktywności ruchowej - każdy wtorek, środa i piątek - 104 razy, zabawy taneczne – 2 razy. 2. W ramach działalności Uniwersytetu III zorganizowano zajęcia aktywności ruchowej. 3. Jędrzejowski Uniwersytet III Wieku realizował projekt „Uniwersytet Aktywnego Seniora” Zajęcia odbywały się w dwóch modułach: <ul style="list-style-type: none"> • „Na ścieżce zdrowia, urody i sprawności”. • „Ze sztuką na Ty”. 4. Ponadto prowadził wykłady na temat zdrowego trybu życia pt. „Zakwaszenie organizmu”. 5. Spotkania zorganizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Sobkowie - spotkania okolicznościowe z udziałem osób starszych z okazji Dnia Kobiet.
kazimierski	Czarnocin Opatowiec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia rehabilitacyjne, zajęcia plastyczne, warsztaty kulinarne, zajęcia edukacyjne, zajęcia rekreacyjne w Klubie Senior +. 2. Organizowane różnego rodzaju turnieje, spotkania, uroczystości szkolne promujące zdrowy tryb życia oraz aktywne spędzanie czasu wolnego, zawody sportowo-pożarnicze, itp.
kielecki/ m. Kielce	Bieliny Chęciny Raków Piekoszów Strawczyn Zagnańsk Kielce	<ol style="list-style-type: none"> 1. W gminie Bieliny odbywały się: zajęcia w ramach UTW, zajęcia w ramach projektu "Liderzy Kooperacji", zajęcia w ramach działalności KS Senior+. 2. W Chęcinach odbywały się zajęcia fitness „Aktywni 50+”, Weekend Seniora, zajęcia te obejmowały ćwiczenia gimnastyczne oraz rehabilitacyjne. 3. W Kielcach odbyły się następujące wydarzenia promujące

		<p>zdrowy styl życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnastyki plenerowe Nordic Walking, Joga w Ogrodzie Botanicznym, • gimnastyki grupowe i indywidualne w Klubach Seniora, • zajęcia rehabilitacyjne na basenie prowadzone przez instruktora, • w związku z pandemią prowadzone były porady on-line dotyczące samodzielnego ćwiczenia w domu oraz porad dotyczących zdrowego odżywiania się, • prelekcje z dietetykiem, spotkanie z ratownikami medycznymi – udzielanie pierwszej pomocy, • sprawdzanie ciśnienia krwi, puls oraz pomiar poziomu cukru we krwi dla każdego chętnego seniora uczęszczającego do klubu, • Stowarzyszenie Ziemia Świętokrzyska: rajdy piesze, • Świętokrzyskie Stowarzyszenie Bilardowe: cykliczna co tygodniowa nauka gry w bilard dla Seniorów, • prelekcja pt. "Światłoterapia. Naturalne metody leczenia bólu", • wyjścia/wyjazdy do lasu na grzyby, • rajdy rowerowe. <ol style="list-style-type: none"> 4. Spotkania Klubu Seniora w Piekoszowie – propagowanie zdrowego stylu życia, zajęcia Nordic Walking, rehabilitacja. 5. Festyn obyczajowo-religijny pn. "W dzień Św. Tekli ziemniaki będziemy piekli", warsztaty w ramach Rakowskiej Akademii Talentów. 6. W ramach działalności Klubu Seniora w Strawczyńcu podejmowane były: zajęcia prozdrowotne, spacer, korzystanie z Otwartych Stref Aktywności, wyjazdy na wydarzenia kulturalne, wykłady, zajęcia rękodzieła. 7. Projekt: „Gmina Zagnańsk przyjazna Seniorom”- tańce, basen, wycieczki rowerowe, nordic walking, gimnastyka, oraz projekt "Świętokrzyski fundusz lokalny"- warsztaty zielarstwa i tworzenia nalewek".
konecki	Radoszyce Słupia Konecka Smyków Stąporków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania (ćwiczenia, warsztaty, prowadzone w klubie i na zewnątrz) w krótkim czasie były promowane i aktywowane w ramach „Klubu Seniora”, uczestniczyło w nich 40 osób. Był zaplanowany bogaty wachlarz spędzania wolnego czasu i prowadzenia zdrowego trybu życia, jednak z uwagi na pandemię działalność w klubie została zawieszona. 2. Dzień Aktywności – „Be Activ”. 3. Piesze rajdy, wycieczki, aktywne zajęcia organizowane w świetlicach środowiskowych, gra w bilard, piłkę nożną. 4. Udział seniorów w rajdzie PTTK, przy współpracy z MGOKiS w Stąporkowie.
opatowski	Opatów Ożarów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cykliczne (co tygodniowe) audycje w Radio Opatów „Pokochoj swoje serce”, i „ABC Zdrowia”. 2. Rajd Nordic Walking. 3. V Bieg Ziemi Opatowskiej. 4. Działania realizowane przez Opatowski Ośrodek Kultury takie jak: Przegląd Zespołów Kolędniczych, konkursy: plastyczne, szachowe, literackie, na najładniejszy balkon/ogródek, wykłady w ramach Wszechnicy Opatowskiej. 5. Polskie Stowarzyszenie Nordic Walking "ABC Nordic Walking - projekt współfinansowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.
ostrowiecki	Ćmielów Kunów Ostrowiec Świętokrzyski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowanie tzw. OSA w celu aktywizacji społecznej, 2. Zajęcia z aktywności ruchowej i kinezyterapii, codzienna gimnastyka poprawiająca ogólną sprawność fizyczną, bal ostatkowy (zabawa taneczna), udział w seminariach,

		<p>spacery, zajęcia muzyczne, warsztaty z rękodzieła, zajęcia z terapii zajęciowej, zajęcia jogi oraz areobiku z zachowaniem reżimu sanitarnego.</p> <p>3. „Aktywny Senior” program realizowany od 2018 roku przez MOSiR w ramach, którego organizowane są różne aktywności fizyczne dla osób starszych (gimnastyka, joga, zajęcia taneczne). W okresie wakacji zajęcia zostały wznowione od października ze względu na pandemię zostały zawieszane.</p>
pińczowski	Pińczów	<p>1. Wyjazdy integracyjne, zajęcia rehabilitacyjne, szczepienia, dzień seniora, Wigilia 60+, Marsz różowej wstążki, itp.</p>
sandomierski	Łonów Sandomierz Wilczyce	<p>1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach projektu „Liderzy Kooperacji”.</p> <p>2. Bieg po zdrowie, Marsz "Pierwsi w Sandomierzu", "Sprzątanie Świata", "Rajd Rowerowy".</p> <p>3. Bezpieczne wakacje - wakacje bez używek, akcja pn. „Wiem dlatego nie piję”, wycieczka krajoznawcza klubu seniora, wieczorki z muzyką na żywo dla klubu seniora, zajęcia szachowe w klubie seniora, rękodzieło artystyczne, klub seniora, KGW.</p>
skarżyski	Łączna	<p>1. Organizowanie przez Bibliotekę aktywnych form spędzania wolnego czasu (m.in. wycieczki, wyjazd na baseny mineralne, grzybobranie) oraz aerobik dla seniorów.</p>
starachowicki	Mirzec Starachowice	<p>1. Udział 30 osób w ramach Klubu Senior+ w Mircu do czasu ogłoszenia stanu epidemii.</p> <p>2. Działania organizowane przez Dzienny Dom Senior +, Klub Senior+.</p> <p>3. Starachowickie Dni Seniora, Karta 60+ zniżki na baseny, kina, Joga dla seniora.</p>
staszowski	Bogoria Połaniec	<p>1. Indywidualne poradnictwo z zakresu: kompetencji społecznych, prowadzenia gospodarstwa domowego.</p> <p>2. Spotkania integracyjne seniorów, zajęcia rehabilitacyjne, usługa fryzjersko kosmetyczna z elementami doradztwa w zakresie dbania o wygląd.</p> <p>3. Program Zdrowy Kręgosłup, Program Warsztaty Joga.</p>
włoszczowski	Kluczewsko Krasocin Radków Secemin Włoszczowa	<p>1. Rajdy rowerowe, Nordic Walking, Wędrówki leśne.</p> <p>2. Gmina Włoszczowa w roku 2020 podejmowała działania mające na celu promowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia poprzez organizowanie spotkań i wycieczek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w Bibliotece Publicznej we Włoszczowie odbyło się spotkanie dzieci z seniorami z okazji Dnia Babci i Dziadka (dzieci przedstawiły Jasełka Bożonarodzeniowe), • - częste spotkania seniorów z Klubu Senior+ z dziećmi z placówki wsparcia dziennego tj. Świetlicy Środowiskowej „Przyjaźń we Włoszczowie” - integracja międzypokoleniowa, • korzystanie przez seniorów z Groty Solnej znajdującej się na ul. Wiśniowej w Hali Sportowej we Włoszczowie, • korzystanie przez mieszkańców gminy oraz seniorów z „Klubu Senior+” z otwartych stref aktywności (siłownie plenerowe, nordic walking), • w klubie Senior+ dwa razy w tygodniu odbywały się spotkania z fizjoterapeutą, • w okresie wakacyjnym odbywały się wyjazdy seniorów nad zalew – kąpielisko Klekot, • wycieczka do Łowicza, Arkadii, Nieborowa, Oblęgorka.

Zródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Na podstawie badania ankietowego wykazano, iż w badanym okresie jedynie **3 gminy** zorganizowały kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych, co obrazuje tabela 17.

Tabela 17. Kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych zorganizowane w 2020 roku.

Lp.	Powiat	Gmina
1	kazimierski	Opatowiec
2	ostrowiecki	Kunów
3	starachowicki	Mirzec

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Organizacja szkoleń oraz kursów dla osób starszych

Jednym z działań zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych jest również organizowanie szkoleń i kursów zapobiegających wykluczeniu cyfrowemu, podniesieniu kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych jak również podniesieniu poziomu bezpieczeństwa osób starszych (tabela 18).

Tabela 18. Szkolenia oraz kursy zorganizowane dla osób starszych ogółem w 2020 roku.

Tematyka szkoleń/kursów	Ilość gmin	Ilość osób uczestniczących
Podniesienie kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych	9	288
Podniesienie poziomu bezpieczeństwa	9	563
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	16	807
Razem	34	1 658

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

W 2020 roku 34 gminy zorganizowały szkolenia i kursy dla **1 658** osób starszych. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat ilości uczestników w szkoleniach.

Tabela 19. Szczegółowe zestawienie zorganizowanych szkoleń oraz kursów dla osób starszych w 2020 roku.

Lp.	Powiat	Gmina	Ilość osób uczestniczących
Podniesienie kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych			
1	buski	Busko-Zdrój	60
2	kielecki	Bieliny	60
3		Mniów	15
4		Zagnańsk	18
5		konecki	Radoszyce
6	sandomierski	Łoniów	15
7		Wilczyce	65

8	staszowski	Bogoria	20
9	włoszczowski	Kluczewsko	15
Razem			288

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa			
1	buski	Busko-Zdrój	150
2	kielecki	m. Kielce	250
3		Mniów	15
4		Nowa Słupia	35
5		Zagnańsk	15
6	konecki	Radoszyce	20
7		Słupia Konecka	15
8	opatowski	Sadowie	40
9	skarżyski	Skarżysko-Kamienna	23
Razem			563

Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu			
1	buski	Busko-Zdrój	40
2		Stopnica	12
3	jędrzejowski	Imielno	12
4	kielecki	Bieliny	60
5		m. Kielce	330
6		Miedziana Góra	20
7		Mniów	15
8		Zagnańsk	18
9	konecki	Radoszyce	10
10	ostrowiecki	Ćmielów	15
11		Kunów	10
12	sandomierski	Klimontów	30
13		Łoniów	15
14		Wilczyce	65
15	starachowicki	Starachowice	143
16	włoszczowski	Kluczewsko	12
Razem			807

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Gminne rady seniorów

Na mocy nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. 2013 poz. 594) wprowadzona została możliwość powoływania gminnych rad seniorów. Mają one gwarantować włączanie osób starszych w życie społeczne. W województwie świętokrzyskim w 2020 funkcjonowało **15 Rad Seniora** w gminach: Busko-Zdrój, Jędrzejów, Sędziszów, Bieliny, m. Kielce, Strawczyn, Miedziana Góra, Końskie, Pińczów, Bliżyn, Suchedniów, Starachowice,

Połaniec, Bogoria, Włoszczowa. W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego, w roku badania stwierdzono spadek o 1 radę seniorów.

Programy uprawniające seniorów do zniżek

Status seniora powinien nieść za sobą wiele udogodnień i przywilejów. Niejednokrotnie niskie dochody seniorów sprawiają, że dotyczą ich problemy natury ekonomicznej. Emeryci i renciści mają prawo m.in. do tańszych podróży pociągiem i autobusem, zniżek w aptekach, a nawet darmowych wejść do muzeów. Tego typu forma wsparcia seniorów może przyczynić się do wzrostu aktywności społecznej osób starszych.

Według danych przedstawionych przez samorzady lokalne, **26** gmin wprowadziło programy uprawniające osoby starsze do zniżek, z których skorzystać może **36 710** osoby, w stosunku do roku poprzedniego nastąpił wzrost o 7 186 osoby oraz o 9 gmin (tabela 20).

Tabela 20. Szczegółowe zestawienie dot. Programów uprawniających do zniżek dla seniorów funkcjonujących na poziomie samorządów gminnych w 2020 roku.

Gmina	Ilość osób objętych programem
Busko-Zdrój	300
Gnojno	25
Jędrzejów	61
Sędziszów	30
Chęciny	669
Morawica	75
Kielce	12300
Łopuszno	21
Masłów	230
Nowiny	600
Strawczyn	300
Zagnańsk	463
Końskie	480
Stąporków	17
Ćmielów	35
Pińczów	18
Sandomierz	634
Skarżysko-Kamienna	14 000
Skarżysko Kościelne	153
Brody	312
Mirzec	280
Pawłów	35
Starachowice	5250
Wąchock	560
Połaniec	485
Włoszczowa	806

Teleopieka

Stosowanie szerokiego spektrum obecnie dostępnych, tradycyjnych modeli opieki zdrowotnej i społecznej z czasem staje się nie wystarczające. Statystyki pokazują, że aż 70 proc. upadków w domach, którym ulegają osoby powyżej 65 roku życia, zdarza się podczas kąpieli w łazience, gdy dostęp do telefonu jest niemożliwy. Ponad 40 proc. poszkodowanych nie może się podnieść, a więc także dotrzeć do telefonu, by wezwać pomoc. Więcej niż połowa osób w chwili zagrożenia i stresu nie potrafi wybrać numeru telefonu do służb ratunkowych.

Jednym z rozwiązań jak pokonać tego typu bariery, jest wprowadzone ponad 20 lat temu między innymi we Francji, Szwecji czy Hiszpanii nowoczesne rozwiązanie dziś nazywane teleopieką. Jego najważniejszym celem jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa seniorów i ich najbliższych. Świadomość, że w każdej chwili – niezależnie od pory dnia czy nocy – można skontaktować się z teleopiekunem, wpływa pozytywnie na samopoczucie osoby starszej.

Zasada działania systemu polega na tym, iż u podopiecznego w domu, najczęściej obok telefonu stacjonarnego, instaluje się głośnomówiący transponder wyposażony w czuły mikrofon i głośnik. Umożliwia on prowadzenie rozmów bez podnoszenia słuchawki lub wykręcania numeru. W chwili zagrożenia: przy upadku, zasłabnięciu, lęku, podczas włamania czy pożaru, podopieczny naciska przycisk alarmowy – niewielki zegarek lub wisiorek i w kilka sekund łączy się z centrum interwencyjnym. Dzięki karcie informacyjnej, którą podopieczny wypełnia podczas instalacji urządzenia, przychodzące zgłoszenie nie jest anonimowe. Operator wie kto i skąd dzwoni, jaki jest jego stan zdrowia i jakie mogą być związane z tym zagrożenia. Znane są również osoby z najbliższego otoczenia: rodzina, opiekunowie, sąsiedzi; których należy powiadomić w pierwszej kolejności. Teleopiekun, zależnie od powodu zgłoszenia, powiadamia osoby najbliższe lub służby ratunkowe. Każde zgłoszenie jest „zaopiekowane” do chwili, gdy teleopiekun uzyska pewność, że zgłoszony problem rozwiązano.²

Na podstawie nadesłanych ankiet wynika, że w 2020 roku **18 gmin** udzielało wsparcia seniorom w formie teleopieki. Są to: Stopnica, Sędziszów, Bieliny, Bodzentyn, Chęciny, Górnio, Daleszyce, miasto Kielce, Mniów, Miedziana Góra, Nowa Słupia, Pierzchnica, Dwikozy, Łoniów, Sandomierz, Wilczyce, Skarżysko – Kamienna oraz Radków. Łączna liczba osób objętych usługą teleopieki w wyżej wymienionych gminach wyniosła **287** osób. Warto nadmienić, iż w porównaniu do roku ubiegłego liczba osób objętych usługą **spadła o 214** osób.

² <http://www.zdaniemseniora.pl/teleopieka-aniol-stroz-dla-seniorow/>

Analiza danych otrzymanych z samorządów gminnych na przestrzeni ostatnich lat ukazuje jednoznacznie, że z roku na rok coraz więcej osób starszych jest objętych usługą teleopieki, bo coraz więcej ośrodków pomocy społecznej diagnozuje potrzeby związane z zapewnieniem bezpieczeństwa seniorom na terenie własnych gmin. W przyszłości 22 samorzady planują wdrożenie teleopieki jako formy wsparcia dla 413 osób starszych (tabela 21).

Tabela 21. Planowane wdrożenie teleopieki.

Powiat	Gmina	Liczba osób objętych
buski	Busko-Zdrój	25
	Pacanów	150
jędrzejowski	Jędrzejów	15
kazimierski	Kazimierza Wielka	51
kielecki	Bieliny	15
	Miedziana Góra	20
	Mniów	6
	Strawczyn	15
	Zagnańsk	brak danych
m. Kielce	Kielce	60
konecki	Smyków	brak danych
opatowski	Iwaniska	10
ostrowiecki	Ćmielów	10
sandomierski	Koprzywnica	10
	Klimontów	5
	Łonów	4
	Sandomierz	42
	Wilczyce	5
skarżyski	Skarżysko-Kamienna	brak danych
starachowicki	Wąchock	brak danych
staszowski	Połaniec	10
	Staszów	20
włoszczowski	Moskorzew	brak danych
Razem		413

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Dostępność i rodzaje infrastruktury przystosowanej do potrzeb Seniorów oraz rozbudowa lub modernizacja już istniejących budynków

Według badania ankietowego samorzady gminne wykazały, iż w 2020 roku w województwie świętokrzyskim 97 gmin posiada budynki użyteczności publicznej dostosowane do potrzeb seniorów (budynki wyposażone m.in. w windy, podjazdy, pochylnie lub inne udogodnienia poprawiające komfort funkcjonowania osoby starszej); gminy te wskazały, że na ich terenie łącznie funkcjonuje około 854 budynków użyteczności publicznej przyjaznych

seniorom takich jak np.: urzędy gminy, zespoły opieki zdrowotnej, apteki, banki, świetlice wiejskie, ośrodki pomocy społecznej, gminne biblioteki, szkoły, obiekty sportowe, sklepy, urzędy pocztowe. Niestety w regionie znajduje się również 5 gmin, w których budynki użyteczności publicznej nie są przystosowane dla osób starszych jak wynika z badania ankietowego. W 2020 roku **26** gmin rozbudowało lub zmodernizowało 60 obiektów już istniejących dla potrzeb osób starszych.

Udział seniorów w podejmowaniu ważnych decyzji w swoich społecznościach

Ważnym procesem w życiu lokalnych społeczności na poziomie gminnym jest ciągły rozwój na rzecz mieszkańców. Naturalną częścią tego procesu jest udział seniorów. Wielokrotnie podczas różnego rodzaju debat, konsultacji społecznych można spotkać się z brakiem porozumienia wśród samych zainteresowanych danym problemem. Swoistym głosem rozsądku w wielu żywiołowych dyskusjach okazują się być osoby starsze, które często z racji doświadczenia życiowego potrafią wiele wniesić do danej dyskusji niejednokrotnie studząc emocje, podsuwać dobre rozwiązania.

Według ankietowanych w 2020 roku, tylko **12** gmin z regionu świętokrzyskiego organizowało **22** konsultacje społeczne, w których udział brali seniorzy. Konsultacje dotyczyły najczęściej spraw takich jak: zmiana prawa miejscowego, inwestycji lokalnych, ustalenia praw miejskich, rewitalizacji parków i osiedli, wymiaru podatku rolnego i od nieruchomości.

4.2 Działania podejmowane przez powiaty regionu świętokrzyskiego

Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych

W 2020 roku 4 samorządy powiatowe realizowało projekty z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji, których odbiorcami były osoby starsze (tabela 22).

Tabela 22. Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych w 2020 roku.

Lp.	Powiat	Liczba osób objętych
1	konecki	100
2	opatowski	61
3	ostrowiecki	240
4	sandomierski	100
Razem		401

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

W działaniach powiatów w ramach projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji łącznie udział wzięło **401 mieszkańców regionu**.

Przedsięwzięcia służące integracji międzypokoleniowej

W 2020 roku **4 powiatów** regionu świętokrzyskiego realizowało przedsięwzięcia mające na celu integrację międzypokoleniową (tabela 23).

Tabela 23. Realizacja przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej przez powiaty w województwie świętokrzyskim w 2020 r.

Powiat	Działania
opatowski	1. Spotkania seniorów z Klubów Seniora oraz Dziennych Domów Seniora z dziećmi z Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych istniejących na terenie powiatu Opatowskiego.
ostrowiecki	1. W ramach akademii pełnej zdrowia „Czas Na Edukację” odbyły się warsztaty redukcji stresu dla mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego. Edukacja, jaka została zaproponowana naszym mieszkańcom obejmowała tematykę z zakresu jak radzić sobie z sytuacjami, na które nie mamy wpływu, jak redukować stres. 2. Zaplanowane było 8 spotkań warsztatowych ale po rozpoczęciu ich realizacji na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej został ogłoszony stan epidemii z uwagi na zapobieganie oraz zwalczanie wirusa SARS-CoV-2, a także zaostrzeniem sytuacji epidemiologicznej i wynikających z tego rygorów i obostrzeń wprowadzanych na terenie RP w tym również powiatu ostrowieckiego spotkania zostały zawieszono.
sandomierski	1. Do 5 marca 2020r. odbyło się 20 spotkań seniorów z przedszkolami, szkołami podstawowymi i średnimi, świetlicami socjoterapeutycznymi, środowiskowymi domami samopomocy, zespołami muzycznymi, grupami artystycznymi, m.in. Koncerty, zabawy występy artystyczne, warsztaty muzyczne, spektakle słowno - muzyczne, benefisy poetyczne, turnieje gier i zabaw.

staszowski	1. Odbyło się spotkanie promujące rodzicielstwo zastępcze w którym uczestniczyły osoby/rodziny wielopokoleniowe w tym osoby starsze.
------------	--

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych zlecone organizacjom pozarządowym przez powiaty

Pośród 13 powiatów województwa świętokrzyskiego i miasta Kielce, **1 z nich** w trybie konkursu dla organizacji pozarządowych zlecało zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych. Środki przeznaczone wyniosły: **114 039,00zł** (tabela 24).

Tabela 24. Zadania publiczne zlecone organizacjom pozarządowym przez powiaty w 2020 roku.

Lp.	Powiat	Liczba organizacji pozarządowych	Wysokość środków
1	buski	1	114 039,00zł
	Razem	1	114 039,00zł

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Środki na zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych zostały zlecone jedynie **1** organizacji pozarządowej przez powiat buski - 114 039,00 zł.

Udział pracowników samorządowych w tym pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w szkoleniach, warsztatach itp.

Respondenci wskazali, iż w 2020 roku **178** pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz pracowników innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej brało udział w szkoleniach bądź warsztatach mających na celu podniesienie kompetencji w zakresie pracy z osobami w podeszłym wieku. W porównaniu do roku 2019 liczba pracowników biorących udział w szkoleniach spadła o 388 osoby.

Tabela 25. Udział pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie w szkoleniach/ warsztatach w 2020 r.

Lp.	Powiat	Liczba pracowników
1	buski	3
2	kazimierski	15
3	konecki	1
4	opatowski	68
5	sandomierski	91
	Razem	178

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Najwięcej pracowników podnoszących swoje umiejętności w tym zakresie odnotowano w powiecie sandomierskim - 91 osób oraz opatowskim - 68 osób.

Działania na rzecz seniorów we współpracy lub partnerstwie z innymi podmiotami

Według badania ankietowego, 7 powiatów w 2020 roku podjęło współpracę i zawiązało partnerstwo z innymi podmiotami na rzecz seniorów.

Tabela 26. Współpraca lub partnerstwo powiatu z innymi podmiotami w województwie świętokrzyskim w 2020 roku.

Powiat	Działania
buski	<ol style="list-style-type: none"> 1. PCPR do końca kwietnia 2020r. realizował Projekt „Rodzina Wspólna Troska” w ramach którego 40 osób zostało objętych usługami opiekuńczymi (20 osób) i asystenckimi (20 osób). 2. Po zakończeniu realizacji w/w Projektu rozpoczęto w 2020r. realizację kolejnego projektu „Lepsze Oblicze Życia” w ramach którego 50 osób zostało objętych usługami opiekuńczymi z których dodatkowo 30 osób ma usługi usprawniająco - rehabilitacyjne.
jędrzejowski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powiat Jędrzejowski – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie wspólnie z Fundacją Perspektywy i Rozwój, Stowarzyszeniem PRO-BONO, Gminą Sędziszów/Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sędziszowie, Gminą Słupia/Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Słupi oraz Związkiem Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kielecka realizuje w latach 2018-2020 projekt partnerski pn.: ”Powiat Jędrzejowski realizatorem innowacyjnych i wysokospecjalistycznych usług społecznych”. 2. Fundacja Perspektywy i Rozwój utworzyła Dzienny Dom Pomocy „ARKADIA”. Wsparciem obejmuje 30 osób zależnych starszych niesamodzielnych, w tym niepełnosprawnych. 3. Stowarzyszenie „ProBono” włączyło natomiast te osoby w innowacyjną formę opieki, tzw. teleopiekę mającą na celu błyskawiczną interwencję w sytuacjach alarmowych. 4. Powiat Jędrzejowski/PCPR w Jędrzejowie obejmuje specjalistycznym wsparciem i poradnictwem 24 osoby funkcjonujące w pieczy zastępczej: wychowanków oraz osoby sprawujące nad nimi rodzinną pieczę zastępczą. 5. Priorytetem Gminy Sędziszów/M-GOPS w Sędziszowie jest natomiast dostosowanie lokalu do warunków placówki wsparcia dziennego, rozszerzenie dotychczasowej działalności świetlicy środowiskowej na środowiskowo-socjoterapeutyczną. 6. Gmina Słupia/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi wspiera na swoim terenie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w formie asystentury rodziny. 7. Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kielecka stworzył sieć 6 świetlic prowadzonych nowatorską metodą podwórkową zgodnie z metodyką pedagogiki ulicy. 8. Powiat Jędrzejowski/PCPR w Jędrzejowie (Lider Projektu) w partnerstwie z Fundacją Perspektywy i Rozwój z Sędziszowa oraz Gminą Oksa/GOPS będzie realizować partnerski Projekt „Razem tworzymy rodzinę – rozwój wysokiej jakości usług społecznych w Powiecie Jędrzejowskim dla rodzin i osób potrzebujących wsparcia” w ramach RPO WŚ 2014 – 2020 dofinansowanego ze środków EFS, Celem ogólnym w/w projektu jest rozwój i zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej poprzez zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w ramach utworzenia Placówki Dziennego Domu Pomocy, utworzenie świetlicy środowiskowej oraz objęcie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym wsparciem w ramach Powiatowego Punktu Wsparcia Rodziny. W ramach projektu zrealizowane będą następujące zadania: <ul style="list-style-type: none"> • Powiat Jędrzejowski / Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie - Wsparcie prawidłowego funkcjonowania rodziny

	<p>poprzez utworzenie i działalność Powiatowego Punktu Wsparcia Rodziny (porady prawnika, psychologa, doradcy zawodowego oraz logopedy świadczone dla podopiecznych umieszczonych w pieczy zastępczej i ich środowiska, osób i rodziny pokrzywdzonych wskutek przemocy, zagrożonych przestępstwem oraz uzależnieniami dodatkowo dla osób starszych i niepełnosprawnych).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Oksa / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oksie – Profilaktyka społeczna dzieci i rodzin w ramach funkcjonowania świetlicy środowiskowej (utworzenie i bieżące funkcjonowanie świetlicy środowiskowej). • Fundacja Perspektywy i Rozwój w Sędziszowie - Zwiększenie o 15 miejsc świadczenia usług opiekuńczych poprzez utworzenie i funkcjonowanie Dziennego Domu Pomocy „Arkadia +”.
<p style="text-align: center;">kielecki</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt „Liderzy kooperacji” realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój, Osi Priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna finansowanego ze środków EFS na lata 2014-2020. Projekt realizowany jest przez Lidera: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie reprezentujący województwo podkarpackie oraz Partnerów Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej w Białymstoku, Lublinie i Kielcach, a także Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie. Celem głównym projektu jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa dla gmin wiejskich na obszarze makroregionu i województw: lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego. 2. Zadania powiatu w zakresie realizacji porozumienia realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach. W związku z powyższym w lipcu 2019r. PCPR w Kielcach podpisało porozumienie dot. powołania Partnerskiego Zespołu Kooperacji z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie gminy Bieliny i gminy Łopuszno. 3. Zgodnie z porozumieniem, do zadań PCPR należy w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> • koordynacja współpracy pomiędzy Członkami PZK, w tym ustalenie składu PZK i uczestnictwo we wszystkich spotkaniach animatora powiatowego, • organizacja spotkań i szkoleń Członków PZK w zakresie objętym niniejszym porozumieniem, wnioskowanie do ROPS o potrzebne wsparcie działalności Zespołu lub jego Członków, • wspieranie Członków PZK w realizacji zadań wynikających z niniejszego porozumienia, • opracowanie i aktualizowanie listy aktywności i usług, • opracowanie i koordynowanie projektów socjalnych, • zarządzanie komunikacją w PZK, • stała współpraca z animatorem gminnym, radnym gminnym oraz Zespołem ds. Modelu, • reprezentowanie PZK na zewnątrz, • udział w spotkaniach animatorów w ROPS, szkoleniach Szkoły Kooperacji, superwizjach, partnerskich spotkaniach wymiany doświadczeń, badaniach focusowych, • prowadzenie dokumentacji związanej z działalnością PZK, • promocja działań PZK, współdziałanie z radnym powiatowym i gminnym, • w sprawie budowania polityki społecznej i Modelu Kooperacji. <p>W skład Partnerskiego Zespołów Kooperacji w Gminie Łopuszno wchodzi następujący partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, ➤ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie, ➤ Gminny Ośrodek Sportowo-Wypoczynkowy w Łopusznie,

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Komenda Miejska Policji w Kielcach, ➤ Gminny Ośrodek Kultury w Łopusznie, ➤ Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Łopusznie, ➤ Gminny Ośrodek Zdrowia w Łopusznie <p>W skład Gminno-Powiatowych Zespołów Kooperacji w Gminie Bieliny wchodzi następujący partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, ➤ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielinach, ➤ Gminna Biblioteka Publiczna w Bielinach, ➤ Komenda Miejska Policji w Kielcach, ➤ Koło Gospodyń Wiejskich w Makoszynie, ➤ Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Wokół Łysej Góry w Bielinach, ➤ Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich w Bielinach, ➤ Gminna Rada Seniorów w Bielinach, ➤ Koło Gospodyń Wiejskich w Bielinach.
opatowski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca placówek „senior +” oraz „senior – wigor” z miejsko – gminnym ośrodkiem kultury w Ożarowie, z biblioteką w Ożarowie, ze specjalnym ośrodkiem szkolno – wychowawczym w Dębnie, z warsztatem terapii zajęciowej w Sobowie oraz domem pomocy społecznej w Sobowie, z placówką opiekuńczo – wychowawczą w Tarłowie i Ożarowie, z publicznym przedszkolem w Ożarowie - działania integracyjne, kulturalno – oświatowe, teatralne oraz publiczne czytanie.
ostrowiecki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcje profilaktyczne organizowane były w ramach „Akademii Pełnej Zdrowia”, w zakresie, której odbywały się: <ul style="list-style-type: none"> • „Czas Na Edukację” - w ramach, których odbyło się 1 spotkanie warsztatowe. • „Czas Na Aktywność” - w ramach, których odbywały się zajęcia Aktywności Fizycznej dla 240 osób. Zajęcia od marca zostały zawieszono w związku z ogłoszonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii z uwagi na zapobieganie oraz zwalczanie wirusa SARS-CoV-2. • „Czas Zadbać O Zdrowie” - w ramach, których odbywały się zajęcia Aktywności Fizycznej dla 240 osób. • „Czas Zadbać O Zdrowie” - w ramach, których odbywały się z zachowaniem reżimu sanitarnego konsultacje lekarzy specjalistów oraz niżej wymienione badania profilaktyczne dla mieszkańców: <ul style="list-style-type: none"> - badania kardiologiczne, - badania mammograficznych, - badania okulistycznych, - testy na wady postawy dla dzieci.
sandomierski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koncerty, występy artystyczne, warsztaty muzyczne, spektakle słowno-muzyczne, benefisy poetyczne, turnieje gier i zabaw..
skarżyski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stowarzyszenie "Włącz się" realizacja projektu "Aktywne Wakacje".

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Wolontariat, oraz grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów dla osób starszych

Równolegle z realizowanymi projektami, programami, zlecaniem zadań publicznych organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych, powiaty mogą podejmować inne działania, które rekomendowane są w „Programie na rzecz osób starszych do 2020 r.” tj.: tworzenie grup wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad osobami starszymi jak również organizację wolontariatu.

Tabela 27. Wolontariat w powiatach województwa świętokrzyskiego w 2020 roku.

Lp.	Powiat	Liczba wolontariuszy
1	kazimierski	1
2	opatowski	8
3	ostrowiecki	2
	sandomierski	1
Razem		12

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

W 2020 roku w obszarze wsparcia seniorów, tylko **4** powiaty: kazimierski, opatowski, ostrowiecki i sandomierski organizowały wolontariat, w ramach którego działało **12** wolontariuszy

(o 15 mniej niż w 2019 roku). W regionie świętokrzyskim tylko w powiecie opatowskim działa grupa wsparcia w funkcjach opiekuńczych obejmująca wsparciem rodziny/opiekunów osób starszych w łącznej licznie **32** osób.

Promowanie form aktywnego spędzania wolnego czasu, zdrowego trybu życia oraz kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych

W 2020 roku **4** powiatowe centra pomocy rodzinie podjęło **108** działań (więcej o 6 niż 2019 roku) mających na celu promowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia (Tabela 28).

Tabela 28. Działania mające na celu promowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia podjęte przez powiaty w 2020 r.

Lp.	Powiat	Liczba działań
1	opatowski	4
2	ostrowiecki	53
3	sandomierski	25
4	skarżyski	3
Razem		108

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Do najczęstszych form spędzania wolnego czasu należało uczestnictwo w różnego rodzaju spotkaniach integracyjnych promujących zdrowy tryb życia takich jak: turnieje sportowe, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, imprezy okolicznościowe, festyny, zabawy plenerowe, nordic walking, zumba, wyjazdy na basen, marszobiegi, spotkania z dietetykiem, grille, konkurs domino, wyjścia do kina, wycieczki, śniadania na trawie, akademie, zajęcia kulinarne.

W 2020 roku **1** powiatowe centrum pomocy rodzinie zorganizowało kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych (powiat opatowski).

Organizacja szkoleń oraz kursów dla osób starszych

Wśród działań zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych jest również organizowanie szkoleń i kursów zapobiegających wykluczeniu cyfrowemu, podniesieniu kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych jak również podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób starszych (tabela 29).

Tabela 29. Szkolenia oraz kursy zorganizowane dla osób starszych ogółem w 2020 roku.

Tematyka szkoleń/kursów	Ilość powiatów	Ilość osób uczestniczących
Podniesienie kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych	1	47
Podniesienie poziomu bezpieczeństwa	2	88
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	1	46
Razem	4	181

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

W 2020 roku w ramach tego typu oddziaływań organizowanych na szczeblu powiatu przeszkolonych zostało **181** seniorów.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat ilości uczestników w szkoleniach.

Tabela 30. Szczegółowe zestawienie zorganizowanych szkoleń oraz kursów dla osób starszych w 2020 roku.

Lp.	Powiat	Ilość osób uczestniczących
Podniesienie kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych		
1	opatowski	47
Razem		47

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa		
1	kazimierski	27
2	opatowski	61
Razem		88

Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu		
1	opatowski	46
Razem		128

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Z analizowanych danych wynika, że **2** powiatowe centra pomocy rodzinie realizowało kursy/szkolenia dedykowane dla seniorów, są to powiaty: kazimierski oraz opatowski.

V. Działania samorządu województwa na rzecz osób starszych

Świętokrzyska Rada Seniorów

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego dostrzegając potrzeby oraz potencjał środowiska seniorów wystąpił z inicjatywą powołania Świętokrzyskiej Rady Seniorów, będącej organem o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym działającym na rzecz wzmocnienia i rozwoju regionalnej polityki senioralnej. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego uchwałą nr 1414/19 z dnia 4 grudnia 2019 roku przyjął Statut i określił zasady funkcjonowania Świętokrzyskiej Rady Seniorów. Uroczyste, inauguracyjne posiedzenie Świętokrzyskiej Rady Seniorów kadencji 2020-2025 odbyło się 9 marca 2020 roku. Głównym zadaniem rady jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych, włączanie seniorów w życie społeczne oraz realizacja działań, które mają zaspokoić potrzeby i rozwiązywać problemy indywidualne i grupowe osób starszych. Rada pomaga samorządowi województwa w prowadzeniu skutecznej polityki senioralnej, w kontekście starzenia się społeczeństwa i wydłużania się średniego czasu życia.

Od marca 2020 roku działalność Świętokrzyskiej Rady Seniorów została w sposób znaczny ograniczona w związku z ogłoszonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii z uwagi na zapobieganie oraz zwalczanie wirusa SARS-CoV-2. Działania jakie były realizowane to głównie poradnictwo w zakresie spędzania wolnego czasu w domu, porad zdrowotnych, ogłoszeń i komunikatów dla Seniorów, itp. za pośrednictwem mediów społecznościowych – fan page Świętokrzyskiej Rady Seniorów na platformie Facebook. Aktualne informacje dotyczące bieżących działań Świętokrzyskiej Rady Seniorów zamieszczono także na stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego pod adresem: <https://www.swietokrzyskie.pro/swietokrzyska-rada-seniorow/>

Świętokrzyska Karta Seniora

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego kontynuuje inicjatywę jaką jest **Świętokrzyska Karta Seniora**, forma dodatkowego wsparcia dla seniorów 60+ w dostępie do różnych sfer życia społecznego, kulturalnego, prozdrowotnego i gospodarczego; poprzez zaoferowanie im specjalnych ulg, usług bądź szczególnych uprawnień wynikających z oferty partnerów projektu. Zakres oferty przysługującej seniorom wynika z propozycji przedstawionych przez partnerów. Aktualny wykaz partnerów i ich oferta zamieszczona jest na stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

<https://www.swietokrzyskie.pro/category/urzed-marszalkowski/departamenty/regionalny-osrodek-polityki-spoecznej/polityka-senioralna/swietokrzyska-karta-seniora/>

„Program Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi” – uchwalony corocznie

Program określa sfery działań w ramach których organizacje pozarządowe mogą pozyskać środki na realizację zadań z zakresu m.in. pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kultury i rekreacji. W ramach Programu przyznawane są dotacje m.in. na działania mające na celu poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej osób starszych w różnych sferach życia. Przyznawanie dotacji odbywa się w trybie otwartego konkursu, a także w trybie pozakonkursowym.

W 2020 roku łączna kwota dotacji na wyżej wymienione działania wyniosła: **148 366,29** złotych. Dotacją objęto łącznie 19 organizacji pozarządowych z województwa świętokrzyskiego wyszczególnionych poniżej.

Tabela 31. Szczegółowe zestawienie działań mających na celu poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej ludzi starszych w różnych sferach życia w 2020 roku w ramach współpracy z NGO's.

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa Projektu	Opis Działań	Kwota udzielonej dotacji w zł.
1	Chęciński Uniwersytet Trzeciego Wieku	„Aktywni seniorzy”	W ramach zadanie przeprowadzone zostały zajęcia z aquaaerobiku- 10 wyjazdów oraz 3 h ćwiczeń McKenziego dla 20 seniorów oraz wykład „Zdrowe odżywianie, właściwe dbanie o kondycje fizyczną”.	4 064,40
2	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Cicha Sława”	„Jesteśmy, żyjemy, czujemy-impresje ruchowe dla seniorów – edycja 2020”	Zajęcia i spotkania międzypokoleniowe dla 30 seniorów 60+ z powiatu skarżyskiego. Spotkania obejmowały m.in.: wspólne spacer z kijami, ćwiczenia animacyjno-rekreacyjne, spotkania integracyjne.	6 000,00
3	Stowarzyszenie Świętokrzyskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	„Pływanie z aquafitnessem”	Zrealizowano 20 spotkań grupowych z instruktorem z aqua areaobiku dla 30 osób starszych.	7 715,60
4	Fundacja „Szansa dla Niewidomych - Tyflopunkt” w Kielcach	„Sprawny senior-technologie w drodze do aktywnego życia – III edycja”	Zorganizowano dla 15 osób starszych niedowidzących z 8 powiatów woj. świętokrzyskiego działania tj. warsztaty technologiczne oraz wyjścia integracyjne.	8 500,00
5	Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Kopcowej	„Aktywni eSeniorzy+”	Projekt adresowany był do 30 osób starszych z terenu Gminy Masłów. W ramach zadania przeprowadzony został cykl szkoleń z zakresu korzystania z Internetu, portali społecznościowych, obsługi urządzeń multimedialnych i przenośnych oraz zajęcia	7 689,72

			zumba fitness, pilates. Przeprowadzona została akcja sprzątamą naszą okolicę.	
6	Stowarzyszenie „Wspólnie dla tradycji” z Masłowa	„Otwórz się na życie”	Zadanie skierowane zostało do 50 seniorów z gminy Masłów, miasta Kielce, oraz powiatów kieleckiego, starachowickiego skarżyskiego i koneckiego. W ramach projektu zrealizowane zostały 3 spotkania autorskie.	7 260,00
7	Fundacja Dom Seniora im. Sue Ryder w Pierzchnicy	„Aktywna integracja Seniorów”	Zadanie skierowane zostało do 34 podopiecznych Domu Seniora im. Sue Ryder w Pierzchnicy z powiatu buskiego i pińczowskiego. Zostały przeprowadzone zajęcia aktywizujące z zakresu aktywności fizycznej oraz aktywności intelektualnej.	9 000,00
8	„Skarżyski Uniwersytet Trzeciego Wieku”	„Aktywny zdrowy senior”	Zostały podjęte działania dla 40 seniorów z powiatu skarżyskiego takie jak: wykład lekarza specjalisty, zajęcia sportowe z fizjoterapeutą, wyjazdy na krytą pływalnię, spotkania integracyjne.	8 950,00
9	Fundacja „Możesz Więcej” Bilcza	„Seniorzy na Start- Aktywność na Mecie”	Dla 40 osób starszych z terenu gminy Morawica podjęte zostały działania takie jak: warsztaty rekreacyjno-zdrowotne oraz inne o charakterze ogólnorozwojowym.	8 528,93
10	Fundacja Gospodarcza Św. Brata Alberta	„Dofinansowanie działań mających na celu poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej ludzi starszych w różnych sferach życia”	W ramach zadania zorganizowane zostały zajęcia rehabilitacyjne dla 15 pacjentów przy zakupie sprzętu rehabilitacyjnego do Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Kielcach.	8 000,00
11	Stowarzyszenie Edukacji Pozaformalnej „Kalejdoskop”	„Musicalowa arteterapia dla seniorów”	W ramach zadania zorganizowane zostało 36 godzin zajęć musicalowych. Zajęcia skierowane były do 24 osób starszych z miasta Kielce i Gminy Bieliny.	7 000,00
12	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łagów	„Aktywność drogą do samodzielności”	Podjęte zostały działania takie jak: zajęcia aktywizujące z zakresu aktywności fizycznej oraz zajęcia z zakresu aktywności intelektualnej dla 25 osób z gminy Łagów.	9 899,77
13	Koło Gospodyń Wiejskich „Oblęgorzanki”	„Aktywni seniorzy-wędrowka szlakiem folkloru świętokrzyskiego”	Zadanie skierowane zostało do 20 kobiet starszych z terenu pow. kieleckiego. Zrealizowano następujące działania: wyjazd edukacyjny, warsztaty rękodzieła,	10 000,00

			decoupage, nauki śpiewu i gwary. Założenie zespołu folklorystycznego.	
14	Stowarzyszenie „Wolni Polacy”	„Integracja - sposobem na nowy wymiar życia”	W ramach zadania zrealizowane zostały m.in. następujące działania dla 25 osób starszych z terenu miasta i gminy Łagów: warsztaty kulinarne, wykłady o zdrowiu z zakresu profilaktyki prozdrowotnej, zajęcia z aktywności ruchowej i elementami choreoterapii i muzykoterapii, spotkania z poezją.	9 562,59
15	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kije	„Powitalny pakiet dla seniorów w gminie Kije”	W ramach zadania dla 77 osób starszych z gminy Kije zrealizowane zostały następujące działania: organizacja zajęć gimnastyki rehabilitacyjnej, nauki tańca, aqua aerobiku, tańców w plenerze.	9 917,73
16	Stowarzyszenie Aktywny Ćmińsk	„Wielowymiarowa Aktywność Seniorów”	W ramach zadania zrealizowane zostały dla 15 seniorów z Gminy Miedziana Góra następujące działania: zajęcia z gimnastyki „Zdrowy Kręgosłup”, zajęcia aqua aerobiku, rajdy piesze, wieczorki muzyczno-taneczne, wyjazdy do teatru, dzień seniora.	8 377,55
17	Fundacja Perspektywy i Rozwój	„ARKADIA na bis”	W ramach zadania przeprowadzone zostały warsztaty z rękodzieła artystycznego dla 10 osób starszych z terenu powiatu jędrzejowskiego.	9 000,00
18	Świętokrzyski Klub „Amazonki” Przy świętokrzyskim Centrum Onkologii	„Radość życia senierek”	W ramach zadania zorganizowane zostały dwa wyjazdy (jednodniowy oraz jeden z noclegiem) dla 40 Członkiń Klubu w wieku powyżej 70 lat. Podczas wyjazdu zorganizowane zostały zajęcia z psychologiem, zajęcia z terapeutą, zajęcia z rehabilitantem	8 900,00
19	Stowarzyszenie „Klub Seniora 50+ ze Stąporkowa	„Dofinansowanie działań mających na celu poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej ludzi starszych w różnych sferach życia”	Rezygnacja z przyznanej dotacji	-

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie sprawozdania z realizacji programu współpracy samorządu województwa świętokrzyskiego z organizacjami pozarządowymi za 2020 r.

Program wieloletni "Senior +" na lata 2015-2020

Od roku 2015 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizuje Program Wieloletni „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020 skierowany do jednostek samorządu terytorialnego (obecnie Program „Senior +”).

W 2020 roku w ramach Programu Wieloletniego Senior+ w województwie świętokrzyskim utworzono **11** Klubów Senior+ (Gminy: *Sędziszów, Raków, Złota, Górnio, Zawchość, Ćmielów, Karzysko Kościelne, Pińczów, Waśniów, Małogoszcz oraz Skalmierz*) oraz **2** Dienne Domy Senior+ (Gminy: *Zawchość oraz Ćmielów*). Ogółem w roku badanym utworzono **225** miejsc w Klubach Senior+ oraz **30** miejsc w Dziennych Domach Senior+.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Świętokrzyski Urząd Wojewódzki - Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia, od początku istnienia programu tj. w latach 2015-2020 utworzono w regionie **59** tego typu placówek (44 Kluby Senior+ oraz 15 Dziennych Domów Seniora Senior+) z łączną ilością miejsc wynoszącą **1243**.

Realizacja projektu „Bezpieczna Przyszłość”

Od czerwca 2020 Województwo Świętokrzyskie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Kielcach realizuje projekt pn. „Bezpieczna Przyszłość” na rzecz ograniczania rozprzestrzeniania się COVID-19 w domach pomocy społecznej na terenie województwa świętokrzyskiego, realizowanego w trybie nadzwyczajnym w ramach Działania 2.8 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020. Projekt zakłada przeznaczanie środków finansowych, skierowanych na ograniczenie i łagodzenie skutków epidemii wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2, w tym zabezpieczenie mieszkańców oraz personelu przebywającego w domach pomocy społecznej po przez sfinansowanie takich celów jak: zakup i przeprowadzenie testów, zakup sprzętu i wyposażenia, usługa miejsc wytchnieniowych dla pracowników DPS, miejsca kwarantanny dla mieszkańców DPS, zmiana organizacji pracy w DPS oraz dodatkowe wynagrodzenie dla personelu medycznego.

Wartość projektu to **20 685 695,00** zł. W 2020 roku zrealizowano pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy dla domów pomocy społecznej, które prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach których wypłacono środki na łączną kwotę 15 578 614,53 złotych. Pozostała kwota tj. 5 107 080,47 zł przeznaczona jest na wydatkowanie w ramach drugiego i trzeciego naboru wniosków o przyznanie pomocy dla domów pomocy społecznej które prowadzone są przez firmy prywatne oraz jednostki samorządu terytorialnego. Wypłata środków z drugiego naboru została dokonana w lutym 2021 roku natomiast wypłata środków z trzeciego naboru nastąpiła w kwietniu 2021 roku.

Realizacja projektu „Stop wirusowi”

Od marca 2020 roku w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020, Oś Priorytetowa 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, Działanie 9.2 Ułatwianie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych realizowany jest projekt pn. „Stop wirusowi! Zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 w województwie świętokrzyskim” przez Województwo Świętokrzyskie - Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego (Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Departament Ochrony Zdrowia, Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne) w partnerstwie z 5 podmiotami leczniczymi podległymi pod Województwo Świętokrzyskie:

- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. św. Rafała w Czerwonej Górze,
- Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze,
- Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy,
- Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego,
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach.

Całkowita kwota projektu wynosi **37 609 532,65** złotych z czego wartość projektu dla partnera projektu – Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej wynosi: 3 532 050,42 złotych.

Celem projektu jest walka z epidemią koronawirusa poprzez zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia dla placówek medycznych oraz podnoszenie świadomości mieszkańców województwa świętokrzyskiego (w tym osób starszych) w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Rezultatem będzie w szczególności:

- Wsparcie funkcjonowania RCNT w zakresie badań epidemiologicznych COVID-19,
- Ułatwienie mieszkańcom województwa świętokrzyskiego dostępu do usług zdrowotnych i społecznych świadczonych w celu eliminowania skutków epidemii,
- Zwiększenie ilości wykonywanych testów i badań epidemiologicznych covid-19,
- Wsparcie podmiotów leczniczych w zakresie doposażenia w niezbędny sprzęt i środki ochrony,
- Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do mieszkańców regionu,
- Zakup środków ochrony osobistej dla pracowników szpitali.

5.1 Działania realizowane w ramach RPOWŚ 2014-2020 dedykowane seniorom ze środków EFRR oraz EFS za 2020 rok

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego jest instrumentem, którego możliwości oraz zakres oddziaływania jest kluczowy dla rozwoju regionu. RPO WŚ jest programem dwufunduszowym w ramach którego wydatkowane są środki z: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionu (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Na potrzeby opracowania monitoringu Programu otrzymano informację z Departamentów UM WŚ odpowiedzialnych za wdrażanie RPO WŚ w regionie, które dotyczą dofinansowanych projektów, mających wpływ na poprawę jakości życia seniorów w regionie.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

W roku 2020 Instytucja Zarządzająca nie dofinansowywała projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 adresowanych bezpośrednio i wyłącznie do seniorów. Seniorzy mogli okazać się jednak pośrednimi beneficjentami niektórych działań.

Przykładem jest jednoetapowy konkurs zamknięty nr RPSW.07.03.00-IZ.00-26-282/19 w ramach Osi Priorytetowej 7 „Sprawne usługi publiczne” Działanie 7.3 Infrastruktura zdrowotna i społeczna (PI 9a). Do dofinansowania wybrano w nim m. in. projekty ZOZ w Skarżysku-Kamiennej (Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej-Curie), ZOZ we Włoszczowie (Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II) i Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu, które to podmioty realizują na rzecz osób dorosłych stacjonarne świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji ogólnoustrojowej dedykowanej chorobom układu kostno-mięśniowego.

Wymienione projekty pomimo zakresu merytorycznego nie wskazującego bezpośrednio na wsparcie dedykowane seniorom, należy uznać za mające wpływ na politykę senioralną w regionie. Inwestycje te wpływają na podniesienie jakości i dostępności do usług zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb seniorów, tj. m.in. w zakresie rehabilitacji dla osób ze schorzeniami narządu ruchu, kardiologii, diagnostyki chorób serca, chorób układu krążenia.

Europejski Fundusz Społeczny

Tabela 32. Projekty finansowane w ramach RPOWŚ ze środków EFS z których korzystali seniorzy w 2020r.

Projekty finansowane w ramach RPOWŚ ze środków EFS						
Lp.	Tytuł projektu	Kwota Dofinansowania (zł)	Nazwa beneficjenta (wiodącego)	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji	Ilość uczestników projektu w wieku 60+
1	Kierowca Kategorii D Zawód Pilnie Poszukiwany - Etap II	754 377,00	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Spółka z o.o. w Kielcach	2019-10-01	2020-12-31	1
2	Dzienny Dom Pobytu	300 784,32	Fundacja „Dom Seniora Im. Sue Ryder” w Pierzchnicy	2018-09-01	2020-12-31	56
3	Szansa Dla Wykluczonych - Dzienny Dom Opieki Medycznej W Busku Zdroju	723 887,60	Fontia Spółka z o.o.	2019-10-01	2021-09-30	36
4	"Nowy Wymiar Życia li"-System Wsparcia Środowiskowego Osób Niesamodzielných	843 294,86	"Caritas Diecezji Kieleckiej"	2020-01-01	2022-12-31	65
5	Badam Się - Program Profilaktyki Raka Jelita Grubego	163 350,12	Zespół Opieki Zdrowotnej W Busku-Zdroju	2019-01-01	2020-06-30	80
6	Dzienny Dom Opieki Medycznej Caritas w Kielcach	346 627,95	Caritas Diecezji Kieleckiej	2018-11-01	2020-12-31	65
7	Gmina Zagnańsk Przyjazna Seniorom	323 863,01	Stowarzyszenie Integracja I Rozwój	2019-05-01	2022-04-30	92
8	Nowe Perspektywy Dla Mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego	47 837,50	Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	01.03.2018	29.02.2020	3
9	Kompleksowa Rehabilitacja Pulmunologiczna w Ramach Profilaktyki Wtórnej u Osób w Wiek u Aktywności Zawodowej Cierpiącej Na Przewlekłe Choroby Układu Oddechowego	281 769,56	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Im. Św. Rafała W Czerwonej Górze	2019-02-01	2022-12-31	43

10	Pora Na Klub Seniora w Chmielniku	187 327,90	Gmina Chmielnik/Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku	2020-01-01	2022-12-31	50
11	Jesień W Kolorze Słońca!	12 500,00	Instytut Dygasińskiego	2020-05-01	2023-04-30	60
12	Inicjatywa: Kwalifikacje Językowe	42 184,00	Speak out	07.01.2019	15.04.2020	1
13	Kompetencje kluczowe na start	621 426,06	Hn Partners Kamil Hańczkiewicz, Adrian Nowak - spółka cywilna	2020-07-01	2021-12-31	46
14	Certyfikat językowy i komputerowy w zasięgu ręki	289 011,60	Ośrodek kształcenia i promowania kadr "Theta" w Kielcach	2019-01-01	2020-10-31	6
15	Senior na plus	1 613 834,40	Fundacja RESTART	2020-01-01	2022-05-30	65
16	Gmina Daleszyce przyjazna seniorom.	1 253 232,00	Gmina Daleszyce	2020-01-01	2022-03-31	80
17	Znajomość Języka Angielskiego - Sukcesem w Pracy	377 757,20	Akademia Przedsiębiorczości SP z.o.o.	01.07.2019	31.01.2021	35
18	Szkolenia szyte na miarę	170 175,00	Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	2020-08-01	2021-12-31	2
19	Kwalifikacje językowe i cyfrowe szansą mieszkańców województwa świętokrzyskiego!	760 571,55	Fundacja Challenge Europe	2020-05-01	2021-08-31	47
20	Wczesna diagnostyka gruźlicy u mieszkańców województwa świętokrzyskiego z grup szczególnego ryzyka.	2 439 571,60	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Im. Św. Rafała W Czerwonej Górze	2018-01-01	2022-12-31	971
21	Program profilaktyki chorób układu oddechowego dla pracowników zawodowo narażonych na działanie pyłu zwłókniającego	2 028 574,70	Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy W Kielcach	2018-01-01	2021-09-30	436
22	Wydłużenie aktywności zawodowej pracowników gminy Działoszyce	36 582,50	Gmina Działoszyce	02.11.2020	31.10.2021	2
23	Aktywny To Zdrowy Pracownik	235 145,88	Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości	2020-09-01	2021-10-31	13

			w Ostrowcu Św.			
24	Kompleksowy program na rzecz zdrowia pracowników z terenów wiejskich OSI woj. świętokrzyskiego	4 369 601,40	Świętokrzyski Związek Pracodawców Prywatnych Lewiatan	2019-01-01	2021-03-31	77
25	Kompleksowa rehabilitacja kardiologiczna dla mieszkańców województwa świętokrzyskiego	5 747 998,00	„Uzdrowisko Busko-Zdrój” Spółka Akcyjna	2018-06-01	2022-05-31	1402
26	Wsparcie pracowników firmy Luxiona Poland S.A. celem przeciwdziałania przedwczesnemu opuszczaniu rynku pracy	266 282,50	College Medyczny Adrian Lipa	2019-11-01	2021-05-31	1
27	Wysokie kwalifikacje zawodowe dla rozwoju województwa Świętokrzyskiego	427 650,00	Ośrodek Kształcenia i Promowania Kadr "Theta" W Kielcach	2020-01-02	2021-06-30	2
28	Dzienny Dom Opieki Medycznej Nowe Życie	921 870,00	NZOZ „Nowe Życie” I. Ogonek, Z. Ogonek Sp. J.	2019-01-01	2021-07-31	60
29	Kluby Seniora jako Ośrodki Wsparcia Dziennego w Mieście i Gminie Suchedniów	1 920 299,35	Gmina Suchedniów/Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchedniowie	2020-04-01	2023-06-30	80
30	Mówimy NIE! Niesamodzielności	857 926,50	Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie	2020-01-01	2022-02-28	115
31	Mieszkania treningowe szansą na samodzielność	1 843 820,00	Fundacja San Giovanni	2020-03-01	2022-06-30	50
32	Mieszkania treningowe krokiem milowym do samodzielności.	793 665,00	Sandomierskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Intelektualną	2019-01-01	2021-04-30	48
33	Przedłużenie aktywności zawodowej pracowników JST z terenu ZIT KOF w gminach Zagnańsk i Miedziana Góra	356 073,75	Fundacja na rzecz promocji zdrowia "PULS"	2020-01-01	2021-03-31	155

34	Program przeciwdziałania przedwczesnemu opuszczaniu rynku pracy przez pracowników firm świadczących usługi księgowe z terenu KOF	282 146,25	Human Body Damian Żuchowski	2020-01-01	2021-03-31	54
35	Siła w równowadze	384 710,00	Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach	2020-01-03	2022-03-31	1327
36	Jesteśmy dla Was	247 384,60	Gmina Sansomierz/Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu	2019-05-01	2020-12-01	19
37	Dom Pomocy Społecznej w Baćkowicach	422 272,52	Gmina Baćkowice/Dom Pomocy Społecznej w Baćkowicach	2018-12-01	2021-11-30	11
38	NOWA JAKOŚĆ CODZIENNOŚCI, rozwój usług społecznych w regionie świętokrzyskim: wsparcie środowiskowe osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych, rodzinne domy pomocy i mieszkalnictwo wspomagane	660 260,67	Caritas Diecezji Kieleckiej	2019-07-01	2022-05-31	23
39	Szkolenia czas start	127 200,27	Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	2019-10-01	2021-06-30	6
40	Opieka wychowawcza dla osób niepełnosprawnych i opiekunów faktycznych z województwa świętokrzyskiego	548 933,57	Fundacja Gramy z Tobą	07.01.2020	31.12.2021	5
41	Świętokrzyska Kuźnia Kadr	319 133,70	Instytut Doradztwa Sp. z o.o.	01.09.2019	30.11.2020	8
42	Nowe Kwalifikacje-Nowe Możliwości	191 296,54	Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	01.02.2019	31.03.2021	6
43	Kurs na rozwój w Świętokrzyskim	344 472,97	Akademia Zdrowia Izabela Łajs	01.09.2019	31.07.2021	1
44	Wsparcie osób niesamodzielnych	256 800,15	Fundacja Rozwoju Rynku Pracy	2019-04-01	2021-11-30	90

	w Ostrowcu Świętokrzyskim i w powiecie ostrowieckim		"PERSPEKTYWA"			
45	Nie Jesteś Sam	96 800,00	Fundacja RESTART	2019-11-01	2021-03-31	16
46	WESOŁÓWKA - Klub seniora	194 070,00	Gmina Nowa Słupia/MGOPS Nowa Słupia	2020-01-01	2021-12-31	36
47	Utworzenie Świetlicy Terapeutycznej w Kurozwałkach dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	218 787,76	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Staszowie	2020-07-01	2023-04-30	2
48	Program wsparcia osób niesamodzielnych i wykluczonych społecznie w gminie Sadowie	671 509,20	Gmina Sadowie	1.04.2019	2021-11-30	68
49	Słoneczna Żłota Jesień	88 150,81	Agnieszka Dudek Prywatne Domy Opieki	02.11.2018	31.03.2020	19
50	Razem dla dobra Seniorów	514 575,54	Gmina Wilczyce	2020-01-01	2022-12-31	65
51	Utworzenie Klubu Seniora w Radoszycach	383 974,23	Gmina Radoszyce/MGOPS w Radoszycach	2020-01-01	2023-04-30	40
52	Alzheimer-model usług społecznych dla osób niesamodzielnych w Kielcach	1 139 835,14	Gmina Kielce/Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	2020-01-01	2022-12-31	50
53	Opieka wytchnieniowa dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów faktycznych	469 965,13	Fundacja Gramy z Tobą	2020-01-07	2021-12-31	3
54	Aktywni Seniorzy w Busku-Zdroju	527 982,37	Gmina Busko Zdrój/ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju	2019-03-01	2022-02-28	62
55	Klub Seniora dla mieszkańców gminy Bodzentyn	115 842,11	Gmina Bodzentyn/ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzentynie	2019-05-01	2022-04-30	31
56	Zespoły medycznej opieki domowej w regionie świętokrzyskim	420 554,70	Centrum Medyczne " Zdrowie" Spółka z o.o. Spółka Komandytowa	2020-05-01	2021-05-31	78

57	Nowe kwalifikacje drogą do sukcesu	195 340,70	Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	2019-01-01	2021-03-31	5
58	Dzienny Dom Pobytu	1 003 913,06	Fundacja „Dom Seniora Im. Sue Ryder” w Pierzchnicy	2018-09-01	2020-12-31	21
59	Pomocna dłoń w regionie	958 987,50	Akademia Zdrowia Spółka z o.o. Spółka Komandytowa	2020-01-01	2022-05-31	21
60	Szansa dla osób zależnych - hospicjum domowe	736 351,20	Fundacja Gospodarcza Św. Brata Alberta	01.12.2019	31.07.2021	50
61	Dzienny Dom Opieki Medycznej Caritas w Kielcach	459 470,00	Caritas Diecezji Kieleckiej	01.11.2018	31.05.2021	96
62	Zespół Medycznej Opieki Domowej 2	288 213,90	Centrum Medyczne Zdrowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	01.03.2019	31.08.2020	24
63	Zespoły Medycznej Opieki Domowej	633 433,90	Centrum Medyczne Zdrowie Spółka z o.o.	01.10.2018	31.07.2020	24
64	Zielone światło	3 214 476,75	Powiat Konecki/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich	2019-05-01	2021-10-31	24
65	Uwierz w siebie – pomocna dłoń	1 506 558,86	Powiat Pińczowski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie	2019-03-01	2021-02-28	11
66	Centrum Usług – Współpraca na rzecz społeczności lokalnej	5 747 356,18	Powiat Kielecki/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach	2019-02-01	2021-05-31	208
67	Społeczeństwo Bez Barrier – Usługi Społeczne Dla Powiatu Sandomierskiego	3 388 380,15	Powiat Sandomierski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu	2019-09-01	2023-02-28	52
68	"Razem tworzymy rodzinę - rozwój wysokiej jakości usług społecznych w powiecie jędrzejowskim dla rodzin i osób poszukujących wsparcia"	1 371 280,40	Powiat Jędrzejów/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie	2019-10-01	2021-09-30	15
69	"Bo jednak z rodziną"	113 327,75	Powiat Staszowski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie	01.04.2019	28.02.2021	25
70	EFEKT - dostępność	542 682,66	Gmina Kielce/Miejski	2019-05-01	2021-11-30	33

	i rozwój usług społecznych w Kielcach		Ośrodek Pomocy Rodzinie			
71	Usługi społeczne dla rodziny	227 840,00	Powiat Starachowice/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach	2019-06-01	2022-08-31	35
Razem		53 119 229,01				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Departamentu Wdrażania EFS UMWS

VI. Rekomendacje

Analiza danych z monitoringu fakultatywnego programu na rzecz osób starszych do 2020 roku daje podstawy do sformułowania rekomendacji. Z punktu widzenia realizacji celów Programu niezbędne jest:

- dezinstytucjonalizacja usług skierowanych dla osób starszych;
- opracowanie gminnych/powiatowych programów na rzecz osób starszych w gminach i powiatach, w których one nie funkcjonują;
- zapewnienie wsparcia dla osób i rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi (opieka instruktaż dla członków rodzin, pomoc w dostępie do uzyskania sprzętów pomocowych w sprawowaniu opieki, pomoc psychologiczna itp.);
- wdrażanie rozwiązań służących rozwijaniu opieki „wytchnieniowej”;
- rozwój podmiotów leczniczych, realizujących świadczenia w zakresie opieki geriatrycznej;
- tworzenie gminnych/powiatowych rad seniorów w gminach i powiatach, w których one nie funkcjonują;
- podjęcie przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej;
- promowanie wzorców aktywnego starzenia się ;
- rozwijanie i wspieranie systemu zorganizowanych zajęć aktywności fizycznej dla osób dorosłych i starszych;
- przygotowanie systemu kształcenia w celu podniesienia kwalifikacji osób sprawujących opiekę nad osobami starszymi;
- realizowanie zadań z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych we współpracy lub partnerstwie z innymi podmiotami;
- organizowanie szkoleń dla osób starszych mających na celu podniesienie ich kwalifikacji zawodowych, kompetencji osobowościowych, podniesienie poziomu ich bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu;
- wspieranie działań edukacyjnych w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii w służbie osobom starszym, aby umożliwić seniorom i osobom niepełnosprawnym niezależne życie i możliwie pełną aktywność społeczną;
- wspieranie organizacji pozarządowych, grup samopomocy, wolontariatu ludzi starszych;
- zapewnienie usług rehabilitacyjnych;
- zwiększenie aktywności w zakresie udziału kadr służb społecznych w szkoleniach /warsztatach mających na celu podniesienie kompetencji w zakresie pracy z seniorami;

- podjęcie działań mających na celu organizację oraz aktywizację wolontariatu na rzecz seniorów;
- planowanie i organizowanie usług społecznych z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i dostosowanie ich do potrzeb i możliwości osób starszych;
- rozwój sektora ekonomii społecznej w obszarze usług społecznych;
- upowszechnienie korzystania z usług opiekuńczych przy wykorzystaniu nowych technologii;
- wspieranie wdrożenia rozwiązań z zastosowaniem teleopieki;
- opracowanie rozwiązań systemowych wspierających osoby opiekujące się osobami starszymi;
- rozwój wolontariatu opiekuńczego (w tym w sąsiedztwie, w środowisku lokalnym);
- dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych;
- upowszechnienie darmowego transportu dla osób starszych nie mobilnych w trakcie wydarzeń lokalnych w celu umożliwienia im czynnego uczestnictwa w wydarzeniach integrujących społeczność lokalną.

ZAŁĄCZNIK I - Rozmieszczenie infrastruktury dedykowanej seniorom w regionie świętokrzyskim według powiatów.

Powiat	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	RODZINNY DOM POMOCY	DZIENNY DOM POMOCY	ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY	ZAKŁAD OPIEKUNICZO LECZNICZY	MIESZKANIA CHRONIONE/ WSPOMAGANE/ AKTYWIZUJĄCE (Liczba adresów)	WYPOŻYCZALNIA SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO	KLUB SENIORA (w tym utworzone z programu Senior+)	UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU	DZIENNY DOM SENIORA (w tym utworzone z programu Senior+)	PORADNIA GERIATRYCZNA	INNE	RAZEM
buski	5	1	-	2	1	3	2	4	1	1	1	1	22
jędrzejowski	1	2	1	2	1	4	2	7	1	1	-	1	23
kazimierski	1	-	-	1	1	1	1	1	-	1	-	-	7
kielecki	7	1	1	5	4	3	4	24	8	1	-	-	58
miasto Kielce	7	5	1	3	1	5	1	9	4	-	-	1	37
konecki	2	-	-	1	1	-	1	2	2	1	-	1	11
opatowski	5	-	-	3	1	4	1	5	1	4	1	-	25
ostrowiecki	2	1	1	2	1	1	5	7	1	1	-	-	22
pińczowski	1	-	-	1	1	-	-	3	1	-	-	1	8
sandomierski	2	-	1	3	1	3	2	5	1	2	1	1	22
skarżyski	2	-	-	1	2	2	3	5	1	-	-	-	16
starachowicki	3	1	-	2	1	2	3	10	1	1	-	-	24
staszowski	3	-	-	3	2	2	-	3	2	-	1	-	16
włoszczowski	2	2	-	1	-	-	2	6	-	-	-	-	13
Razem	43	13	5	30	18	30	27	91	24	13	4	6	304

ZAŁĄCZNIK II – Wykaz placówek świadczących pomoc osobom starszym z terenu województwa świętokrzyskiego stan na 31.12.2020 rok

Lp.	Dom Pomocy Społecznej	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	Rataje Słupskie 39b, 28-133 Pacanów	Powiat
2	Świniary 25, 28-131 Solec-Zdrój	Organizacja Pozarządowa
3	Zborów, ul. Pałacowa 4, 28-131 Solec Zdrój	Organizacja Pozarządowa
4	Słupia Pacanowska 91, 28-133 Pacanów	Organizacja Pozarządowa
5	Gnojno 118, 28-114 Gnojno	Organizacja Pozarządowa
powiat jędrzejowski		
6	Mnichów 135, 28-300 Jędrzejów	Organizacja Pozarządowa
powiat kazimierski		
7	Dom Pomocy Społecznej w Bejskach Bejsce 230, 28-512 Bejsce	Powiat
miasto Kielce		
8	Dom Seniora Nestor, ul. Peryferyjna 15, 25-562 Kielce	Organizacja Pozarządowa
9	Dom Pomocy Społecznej im. Florentyny Małskiej w Kielcach, ul. Tarnowska 10, 25-394 Kielce	Gmina
10	Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Kielcach, ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	Gmina
11	Dom Pomocy Społecznej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Kielcach, ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	Gmina
12	Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta ul. Żeromskiego 4/6, 25-369 Kielce	Gmina
13	Dom Pomocy Społecznej im. Jana i Marysieńki Sobieskich w Kielcach ul. Króla Jana III Sobieskiego 30, 25-124 Kielce	Gminy
14	Dom Pomocy Społecznej Polskiego Związku Niewidomych, ul. Złota 7	Organizacja Pozarządowa
powiat kielecki		
15	DPS Łagiewniki 28-110 Chmielnik	Organizacja Pozarządowa
16	DPS „Dom Seniora Zielone Niwy” Niwy 20 J, 26-021 Daleszyce	Podmiot Prywatny
17	Dom dla Niepełnosprawnych ul. Czarnowska 2A, 26-065 Piekoszów	Organizacja Pozarządowa
18	Osiny 54B, 26-015 Pierzchnica	Podmiot Prywatny
19	Dom Seniora im. Sue Ryder, ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	Organizacja Pozarządowa
20	Zgórsko, ul. Szewska 28, 26-052 Sitkówka Nowiny	Organizacja Pozarządowa

21	DPS „Helena” Ruda Strawczyńska 80A, 26-067 Strawczyn	Podmiot Prywatny
powiat konecki		
22	DPS „Cichy Zakątek” w Końskich ul. Warszawska 25 26-200 Końskie	Powiat
23	DPS „Etola” Ruda Pilczycka 57, 26-234 Słupia Konecka	Powiat
powiat opatowski		
24	Baćkowice 101A, 27-552 Baćkowice	Gmina
25	Bidziny 142, 27-532 Wojciechowice	Organizacja Pozarządowa
26	Czachów 54, 27-530 Ożarów	Organizacja Pozarządowa
27	Sobów 117, 27-530 Ożarów z Filią w Suchodółce 23 27-530 Ożarów	Organizacja Pozarządowa
28	DPS w Zochcinku 42 z Filią w Opatowie ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów	Organizacja Pozarządowa
powiat ostrowiecki		
29	ul. Grabowiecka 7, 27-400 Ostrowiec Św.	Powiat
30	Os. Słoneczne 49, 27-400 Ostrowiec Św.	Powiat
powiat pińczowski		
31	DPS ul. Wesola 5, 28-400 Pińczów	Powiat
powiat sandomierski		
32	DPS ul. Czyżewskiego 1, 27-600 Sandomierz	Powiat
33	DPS „Sadyba” Skwirzowa 38, 27-670 Łoniów	Organizacja Pozarządowa
powiat skarżyski		
34	Dom Pomocy Społecznej „Centrum Seniora” Skarżysko-Kamienna ul. Ekonomii 7	Powiat
35	DPS ul. Sporna 6, 26-100 Skarżysko-Kam	
powiat starachowicki		
36	Kałków Godów 88, 27-225 Pawłów	Powiat
37	ul. Wójtowska 62, 27-230 Brody	Organizacja Pozarządowa
38	DPS ul. Bema 26, 27-200 Starachowice	Powiat
powiat staszowski		
39	Pęcławice Górne 23, 28-210 Bogoria	Gmina
40	ul. Kościelna 4, 28-200 Kurozwęki	Organizacja Pozarządowa
41	Rudki 69, 28-225 Szydłów	Organizacja Pozarządowa
powiat włoszczowski		
42	Wola Czaryska 92, 29-145 Secemin	Organizacja Pozarządowa
43	ul. Koniecpolska 20, 29-100 Włoszczowa	Organizacja Pozarządowa

Lp.	Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom w podeszłym wieku oraz osobom niepełnosprawnym i przewlekle chorym	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	Dom Pomocy Rodzinnej „Przystań” w Skotnikach Dużych 92, 28–100 Busko – Zdrój (Niepubliczny Zakład Opieki Pielęgniarsko – Rehabilitacyjnej „Vena”)	Podmiot Prywatny
powiat kazimierski		
2	Dom dla Osób Bezdomnych w Morawianach, Morawiany 2, 28-512 Bejsce	Organizacja Pozarządowa
miasto Kielce		
3	Pensjonat Opiekuńczo-Rehabilitacyjny „Nasz Dom” ul. Tobrucka 19, 25–220 Kielce	podmiot prywatny
4	„Centrum Opieki Długoterminowej” ul. Ściegiennego 229, 25–116 Kielce	podmiot prywatny
powiat kielecki		
5	„Dom Opieki w Korzennie” Korzenna 42, 26–035 Raków	podmiot prywatny
6	Dom Opieki Rodzinnej, ul. Kard. Wyszyńskiego 2, 26-015 Pierzchnica	podmiot prywatny
7	„Dom Opieki Rodzinnej - Zielone Niwy”, Niwy 20J, 26-021 Daleszyce	podmiot prywatny
8	Pielęgniarski Dom Opieki „Leśna Oaza” ul. Czerwona Góra 11, 26–060 Chęciny	podmiot prywatny
powiat konecki		
9	Ośrodek Opiekuńczy „Barbara” Wielka Wieś ul. Szkolna 11, 26-220 Stąporków	podmiot prywatny
10	Placówka „Pogodna Jesień” Odrowąż, ul. Kielecka 3, 26–220 Stąporków	podmiot prywatny
11	„Kompleks Opiekuńczy u Stępników” Kozia Wola 95, 26–220 Stąporków	podmiot prywatny
12	Dom Opieki „Tęczowe Zacisze”, Kamienna Wola 71, 26-220 Stąporków	podmiot prywatny
13	„Dom Zielone Wzgórze” Starzechowice 8, 26–260 Fałków	podmiot prywatny
powiat skarżyski		
14	Całodobowy dom opieki "Liliowy Dworek" Łączna 87a, 26-140 Łączna	podmiot prywatny
powiat starachowicki		
15	„Rodzinny Dom Pomocy” ul. Szydłowiecka 10, 27-215 Wąchock	podmiot prywatny
powiat włoszczowski		
16	Dom Opieki Całodobowej w Mękarzowie 35 A 29-130 Moskorzew Fundacja „Dom dla Seniora”	organizacja pozarządowa

Lp.	Rodzinny Dom Pomocy	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	Komorów 56, 28-133 Pacanów	Gmina
powiat jędrzejowski		
2	Tarnawa 41, 28-340 Sędziszów	Organizacja Pozarządowa
3	Błogoszów 20, 28-363 Oksa	Organizacja Pozarządowa
miasto Kielce		
4	Domaszowice 78A, 25-351 Kielce	Podmiot Prywatny
5	ul. Kruszelnickiego 76 B, 25-669 Kielce	Gmina
6	ul. Kruszelnickiego 76 D, 25-669 Kielce	Gmina
7	ul. Kruszelnickiego 76 E, 25-669 Kielce	Gmina
8	ul. Kolonia 11, 25-819 Kielce	Gmina
powiat kielecki		
9	„Rodzinny Dom Opieki” – Elżbieta Guzik ul. Spokojna 9, 26-050 Zagnańsk	Podmiot Prywatny
powiat ostrowiecki		
10	„Malinowa Przystań” ul. Malinowa 11, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Podmiot Prywatny
powiat starachowicki		
11	Rodzinny Dom Opieki dla Osób Starszych "Helena" Mirzec-Majorat 19, 27-220 Mirzec	Podmiot Prywatny
powiat włoszczowski		
12	Rodzinny Dom Seniora „Boża Wola” Boża Wola 29, 29-120 Kluczewsko	Podmiot Prywatny
13	Rodzinny Dom Pomocy „Franko” Świerków 5a, 29-135 Radków	Podmiot Prywatny

Lp.	Dzienny Dom Pomocy	Organ Prowadzący
powiat jędrzejowski		
1	„Arkadia” Krzelów 37, 28-340 Sędziszów	Organizacja Pozarządowa
miasto Kielce		
2	Dom Dziennego Pobytu przy DPS ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	Gmina
powiat kielecki		
3	Dzienny Dom Pobytu ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	Organizacja Pozarządowa
powiat ostrowiecki		
4	ul. Sienkiewicza 70, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Gmina
powiat sandomierski		
5	Dzienny Dom Pomocy, ul. Żeromskiego 50, Zawichost	Gmina

Lp.	Środowiskowy Dom Samopomocy	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	Świniary 25, 28-131 Solec Zdrój	Gmina
2	ul. Rehabilitacyjna 5, 28-100 Busko-Zdrój	Gmina
powiat jędrzejowski		
3	ul. 11-go Listopada 113B, 28-300 Jędrzejów	Gmina
4	ul. Kwiatowa 14, 28-340 Sędziszów	Organizacja Pozarządowa
powiat kazimierski		
5	ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka	Powiat
powiat kielecki		
6	Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi Zrecze Duże 22, 26-020 Chmielnik	Gmina
7	Wola Jachowa 136, 26-008 Górnio	Gmina
8	Józefina 58, 26-070 Łopuszno	Organizacja Pozarządowa
9	Brudzów, ul. Starowiejska 60, 26-026 Morawica	Gmina
10	ul. Częstochowska 85, 26-065 Piekoszów	Gmina
miasto Kielce		
11	Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II 3 Środowiskowego Domu Samopomocy typu C ul. Urzędnicza 16a, 25-013 Kielce	Organizacja Pozarządowa
12	Środowiskowy Dom Samopomocy typu B/C ul. Mielczarskiego 45, 25-709 Kielce	Organizacja Pozarządowa
13	Środowiskowy Dom Samopomocy typu C ul. Krzemionkowa 1, 25-750 Kielce	Gmina
powiat konecki		
14	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Stanisława Staszica 6, 26-220 Stąporków	Powiat
powiat opatowski		
15	ul. Henryka Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	Gmina
16	ul. Kleparz 1, 27-515 Tarłów	Gmina
17	ul. Mazurkiewicza 25, 27-530 Ożarów	Gmina
powiat ostrowiecki		
18	ŚDS przy MOPS ul. Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Gmina
19	ŚDS „Przystań” ul. Iłżecka 33, 27-400 Ostrowiec Św.	Gmina
powiat pińczowski		
20	ul. Polna 48, 28-400 Pińczów	Organizacja Pozarządowa
powiat sandomierski		
21	Kleczańów 91a, 27-641 Obrazów	Organizacja Pozarządowa
22	ul. Katedralna 5, 27-600 Sandomierz	Gmina

23	ul. Szkolna 8, 27-630 Zawichost	Gmina
powiat skarżyski		
24	ul. Tysiąclecia 22, 26-110 Skarżysko-Kamienna	Powiat
powiat starachowicki		
25	ul. Reja 10, 27-200 Starachowice	Gmina
26	ul. Batalionów Chłopskich 29, 27-200 Starachowice	Powiat
powiat staszowski		
27	ul. Kościuszki 37, 28-230 Połaniec	Gmina
28	ul. Wschodnia 13, 28-200 Staszów	Gmina
29	Kurozwęki, ul. Szydłowska 10, 28-200 Staszów	Powiat
powiat włoszczowski		
30	os. Broniewskiego 7a, 29-100 Włoszczowa	Gmina

Lp.	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	ul. Solankowa 6, 28-100 Busko-Zdrój	Organizacja Pozarządowa
powiat jędrzejowski		
2	ul. Dworcowa 6, 28-340 Sędziszów	Organizacja Pozarządowa
powiat kazimierski		
3	ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka	Powiat
powiat kielecki		
4	ul. Kielecka 13, 26-020 Chmielnik	Powiat
5	Bilcza, ul. Osikowa 4, 26-026 Morawica	Podmiot Prywatny
6	ul. Czarnowska 2a, 26-065 Piekoszów	Organizacja Pozarządowa
7	Osiny 54B, 26-015 Pierzchnica	Podmiot Prywatny
miasto Kielce		
8	ul. Sobieskiego 30, 25-900 Kielce	Gmina
powiat opatowski		
9	ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów	Podmiot Prywatny
powiat konecki		
10	ul. Gimnazjalna 41 B, 26-200 Końskie	Powiat
powiat ostrowiecki		
11	ul. Szymanowskiego 11, 27-400 Ostrowiec Św.	Powiat
powiat pińczowski		
12	ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów	Powiat
powiat sandomierski		
13	ul. Szkolna 8, 27-660 Koprzywnica	Organizacja Pozarządowa
powiat skarżyski		
14	ul. Ekonomii 4, 26-110 Skarżysko-Kamienna	Powiat

15	Centrum Opiekuńczo-Pielęgnacyjne "Anna" ul. Kościelna 16a, 26-115 Skarżysko-Kościelne	Podmiot Prywatny
powiat starachowicki		
16	ZOL przy PZOZ, ul. Radomska 70, 27-200 Starachowice	Powiat
powiat staszowski		
17	ul. Ks. Romana Kotlarza 9, Koniemłoty, 28-200 Staszów	Organizacja Pozarządowa
18	ul. Kościelna 4, Kurozwęki, 28-200 Staszów	Powiat

Lp.	Mieszkania Chronione/ Wspomagane/Aktywizujące	Liczba Mieszkań	Organ Prowadzący
powiat buski			
1	Zborów ul. Pałacowa 1, 28-131 Solec Zdrój	7	Powiat
2	Piaski Wielkie, 28-136 Nowy Korczyn	8	Organizacja Pozarządowa
3	Centrum Rehabilitacyjno-Opiekuńcze Caritas ul. Tadeusza Kościuszki 12b, 28-130 Stopnica	16	Organizacja Pozarządowa
powiat jędrzejowski			
4	ul. Przytkowskiego 68/18, 28-300 Jędrzejów	1	Gmina
5	ul. Przytkowskiego 68/8, 28-300 Jędrzejów	1	Gmina
6	ul. Mieszka I 14/4, 28-300 Jędrzejów	1	Gmina
7	ul. Kacpra Walewskiego 6, 28-362 Nagłowice	1	Powiat
powiat kazimierski			
8	Gorków 80, 28-500 Kazimierza Wielka	13	Gmina
miasto Kielce			
9	ul. Kazimierza Wielkiego 35a, 25-633 Kielce	23	Gmina
10	ul. Kazimierza Wielkiego 35b, 25-633 Kielce	23	Gmina
11	ul. Leszczyńska 37, 25-321 Kielce	17	Gmina
12	ul Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	27	Gmina
13	Lokale Aktywizujące prowadzone przez DPS ul. Jagiellońska 76 w Kielcach	20	Gmina
powiat kielecki			
14	Lokale Aktywizujące przy Domu Seniora im Sue Ryder, ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	14	Organizacja Pozarządowa
15	ul. Czarnowska 2a, 26-065 Piekoszów	56	Organizacja Pozarządowa
16	Dzienne Centrum Opieki i Pielęgnacji w Wiśniówce Wiśniówka 38a, 26-050 Zagnańsk	19	Organizacja Pozarządowa
powiat opatowski			
17	ul. Słowackiego 56, 27-500 Opatów	2	Powiat

18	Nieskurzów Nowy 110, 27-552 Baćkowice	1	Powiat
19	Biskupice 33, 27-580 Sadowie	4	Gmina
20	Biskupice 34, 27-580 Sadowie	1	Gmina
powiat ostrowiecki			
21	ul. Świętokrzyska 26/5, 27-400 Ostrowiec Św.	2	Gmina
powiat starachowicki			
22	Al. Niepodległości 70/25, 27-200 Starachowice	1	Powiat
23	ul. Batalionów Chłopskich 4, 27-200 Starachowice	2	Powiat
powiat sandomierski			
24	Przy DPS ul. Czyżewskiego 1, 27-600 Sandomierz	6	Powiat
25	ul. Katedralna 5/1, 27-600 Sandomierz	1	Gmina
26	Kleczańów 91a, 27-641 Obrazów	12	Organizacja Pozarządowa
powiat skarżyski			
27	„Centrum Seniora” Skarżysko-Kamienna ul. Ekonomii 7	10	Powiat
28	Skarżysko-Kamienna, ul. Wileńska 33	1	Gmina
powiat staszowski			
29	Oględów 101, 28-200 Staszów	1	Gmina
30	Mieszkania treningowe dla osób niepełnosprawnych Sichów Duży 109a/2, 28-236 Rytwiany	1	Powiat

Lp.	Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	ul. Rehabilitacyjna 5, 28-100 Busko-Zdrój	Powiat
2	PCPR ul. Bohaterów Warszawy 120, 28-100 Busko-Zdrój	Powiat
powiat jędrzejowski		
3	ul. Mikołaja Reja 17, 28-362 Nagłowice	Gmina
4	Bezpłatna wypożyczalnia przy PCPR w Jędrzejowie ul. Okrzei 49B, 28-300 Jędrzejów	Powiat
powiat kazimierski		
5	Gorków 80, 28-500 Kazimierza Wielka	Organizacja Pozarządowa
powiat kielecki		
6	Bezpłatna Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego ul. Rynek 62, 26-025 Łągów	Gmina
7	GOPS Łopuszno, ul. Strażacka 12, 26-070 Łopuszno	Gmina
8	Centrum Diennej Opieki i Pielęgnacji Caritas Wiśniówka 38, 26-050 Zagnańsk	Organizacja Pozarządowa
9	Ul. Centralna 2, 26-080 Mniów	Gmina

miasto Kielce		
10	MOPR, ul. 1-go Maja 196, 25-614 Kielce	Gmina
powiat konecki		
11	Life + ul. Gimnazjalna 41 B, 26-200 Końskie	Podmiot Prywatny
powiat opatowski		
12	PCPR ul. H. Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	Powiat
powiat ostrowiecki		
13	Dom Ulgi w Cierpieniu, ul. Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Podmiot Prywatny
14	Vivit Medica, ul. Świętokrzyska 1, 27-400 Ostrowiec Św.	Podmiot Prywatny
15	Remed, ul. Piaski 11, 27-400 Ostrowiec Św.	Podmiot Prywatny
16	„Akson” Sklep Medyczny, Polna 17, 27-400 Ostrowiec Św.	Podmiot Prywatny
17	MOPS ul. Świętokrzyska 22, 27-400 Ostrowiec Św.	Gmina
powiat sandomierski		
18	ul. Opatowska 10, 27-600 Sandomierz	Organizacja Pozarządowa
19	Artmed PPHU Łoniów 55, 27-670 Łoniów	Podmiot Prywatny
powiat skarżyski		
20	Pl. Floriański 1, 26-110 Skarżysko-Kamienna	Organizacja Pozarządowa
21	przy GOPS VI Wieków Bliżyna 2, 26-120 Bliżyn	Gmina
22	Fundacja „Eco Textil” Ul. Żurawia 1, 26-110 Skarżysko - Kamienna	Podmiot Prywatny
powiat starachowicki		
23	Parafia M.B.N.P. ul. Pastwiska 21, 27-200 Starachowice	Organizacja Pozarządowa
24	Life+ al. Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice	Podmiot Prywatny
25	Kałków Godów 88, 27-225 Pawłów	Powiat
powiat włoszczowski		
26	os Broniewskiego 7a, 29-100 Włoszczowa	Gmina
27	ul. Żeromskiego 28, 29-100 Włoszczowa, ZOZ Szpital we Włoszczowie	Powiat

Lp.	Klub Seniora	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	ul. Różana 2, 28-100 Busko-Zdrój (Senior+)*	Gmina
2	ul. Tadeusza Kościuszki 12, 28-130 Stopnica	Gmina
3	Janowice Poduszowskie 3, Gnojno (Klub Senior+)*	Nie wskazano
4	Ul. Władysława Łokietka 2, 28-160 Wiślica	Nie wskazano
powiat jędrzejowski		
5	przy Bibliotece ul. 11-go Listopada 33, 28-300 Jędrzejów	Organizacja Pozarządowa
6	przy Powiatowym Związku Emerytów i Rencistów	Powiat

	ul. Armii Krajowej 9, 28-300 Jędrzejów	
7	KS „Nadzieja” ul. Strażacka 17, 28-300 Jędrzejów	Organizacja Pozarządowa
8	Klub Seniora Błogoszów 20, 28-363 Oksa	Gmina
9	Klub Seniora Błogoszów 20, 28-363 Oksa (Senior+)*	Gmina
10	Słupia 95, 28-350 Słupia (Senior+)*	Gmina
11	Klub Seniora Os. Na Skarpie 8, 28-340 Sędziszów	Gmina
powiat kazimierski		
12	Soboszów 23A, 28-506 Czarnocin (Senior+)*	Gmina
powiat kielecki		
13	ul. Partyzantów 3, 26-004 Bieliny (Senior+)*	Gmina
14	Celiny 32A, 26-010 Bodzentyn	Gmina
15	Centrum Kultury i Sportu, ul. Armii Krajowej 18a, 26-060 Chęciny	Gmina
16	Pl. Kościelny 5, 26-020 Chmielnik (Senior+)*	Gmina
17	Eustachów Duży 3 d, 26-070 Łopuszno	Gmina
18	Gnieździska 143, 26-070 Łopuszno	Gmina
19	Józefina 58, 26-070 Łopuszno	Organizacja Pozarządowa
20	Piotrowiec, ul. Wesola 6 26-070 Łopuszno (Senior+)*	Gmina
21	Stowarzyszenie „Klub Seniora Złote Lata” ul. Urzędnicza 11a, 26-085 Miedziana Góra	Organizacja Pozarządowa
22	Stowarzyszenie Klub Seniora „OdNowa” ul. Podmiejska 142 Kostomłoty I, 26-085 Miedziana Góra	Organizacja Pozarządowa
23	ul. Centralna 2, 26-080 Mniów (Senior+)*	Gmina
24	KS „Zawsze Młodzi” ul. Spacerowa 7, 26-026 Morawica	Gmina
25	Stara Słupia 25, 26-006 Nowa Słupia	Gmina
26	„Ostoja” ul. Kielecka 25, 26-006 Nowa Słupia	Gmina
27	Oblęgór ul. Skalka 18, Gm. Strawczyn (Senior+)*	Gmina
28	ul. Częstochowska 85, Piekoszów	Gmina
29	ul. Jana Sienieńskiego 20, 26-035 Raków (Senior+)*	Gmina
30	Chrusty 42, 26-050 Zagnańsk (Senior+)*	Gmina
31	Samsonów 31, 26-050 Zagnańsk	Gmina
32	Klub Seniora Daleszyce ul. Sienkiewicza 11	Gmina
33	Klub Seniora Suków 279	Gmina
34	Klub Seniora Smyków remiza OSP	Gmina
35	Klub Seniora Cisów remiza OSP	Gmina
36	Klub Seniora Komórki remiza OSP	Gmina
miasto Kielce		
37	ul. Stanisława Kostki 4a, 25-341 Kielce	Gmina
	Filia ul. Żeromskiego 44, 25-370 Kielce	Gmina
38	ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 75, 25-433 Kielce	Gmina

39	ul. Hoża 39, 25-618 Kielce	Gmina
40	ul. Aleja Legionów 5, 25-035 Kielce	Gmina
	Filia ul. Urzędnicza 3, 25-729 Kielce	Gmina
41	ul. Naruszewicza 23, 25-628 Kielce	Gmina
42	ul. Tujowa 2, 25-209 Kielce	Gmina
43	ul. Krzemionkowa 1, 25-750 Kielce (Senior+)*	Gmina
44	ul. Marii Konopnickiej 5, 25-409 Kielce	Gmina
	Filia ul. Marszałkowska 12, 25-533 Kielce	Gmina
45	ul. Warszawska 151, (Senior+)*	Gmina
powiat konecki		
46	Klub Seniora ul. 1 Maja 7, 26-230 Radoszyce	Gmina
47	Stowarzyszenie KS 50+ ul. Piłsudskiego 169, 26-220 Stąporków	Organizacja Pozarządowa
powiat opatowski		
48	ul. Kościuszki 16, 27-530 Ożarów (Senior+)*	Gmina
49	Łężyce 18, 27-580 Sadowie	Gmina
50	Wszechświęte 19A, 27-580 Sadowie	Gmina
51	budynek OSP Kurów, 27-540 Lipnik (Senior+)*	Gmina
52	KS+ os. Wzgórze 56, 27-530 Ożarów (Senior+)*	Gmina
powiat ostrowiecki		
53	ul. Opatowska 13, Bodzechów 27-420 (Senior+)*	Gmina
54	ul. Sandomierska 26A, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Organizacja Pozarządowa
55	os. Stawki 45, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Organizacja Pozarządowa
56	ul. Wspólna 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Organizacja Pozarządowa
57	Klub Seniora przy WSBiP- Uniwersytet III Wieku ul. Akademicka 12, 27-400 Ostrowiec Św.	Organizacja Pozarządowa
58	Koło Gospodyń Wiejskich „Seniorki” GOK ul. Ostrowiecka 12, 27-425 Waśniów	Gmina
59	Grzegorzowice 40, 27-425 Waśniów (Senior+)*	Gmina
powiat pińczowski		
60	Niewiatrowice 45, 28-440 Działoszyce (Senior+)*	Gmina
61	ul. Parkowa 9a, 28-425 Złota (Senior+)*	Gmina
62	Klub Senior+ w Chrobrzu, ul. Chrobrego 16, 28-425 Chroberz	Gmina
powiat sandomierski		
63	ul. Armii Krajowej 1, 27-600 Sandomierz	Gmina
64	Czyżów Szlachecki, 27-630 Zawichost (Senior+)*	Gmina
65	Klub Seniora Piotrowice 26, 27-630 Zawichost	Gmina
66	Klub Seniora ul. Zysmana 1, 27-640 Klimontów	Powiat
67	Klub Seniora Wilczyce 173	Gmina

powiat skarżyski		
68	Klub Seniora Emeryt w Bliżynie, filia: Sorbin	Gmina
69	Klub Seniora w Bliżynie filia: Mroczków 26 (Senior+)*	Gmina
70	ul. Rynek 12, 26-110 Skarżysko-Kamienna (Senior+)*	Gmina
71	ul. Norwida 17, 26-110 Skarżysko-Kamienna (Senior+)*	Gmina
72	ul. Bodzentyńska 18, 26-130 Suchedniów	Gmina
powiat starachowicki		
73	ul. Świętokrzyska 25, 27-230 Brody (Senior+)*	Gmina
74	Mirzec Stary 10, 27-220 Mirzec (Senior+)*	Gmina
75	Stowarzyszenie Klub Seniora, Pawłów 45, 27-225 Pawłów	Organizacja Pozarządowa
76	Pawłowski Klub Seniora, Godów 88, 27-225 Pawłów	Organizacja Pozarządowa
77	KS „Manhattan” al. Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice	Gmina
78	KS „Złota Majówka” ul. Złota 1, 27-200 Starachowice	Organizacja Pozarządowa
79	„Jarzębinka” ul. Żytnia 31, 27-200 Starachowice	Gmina
80	KS „Jesienny Listek” ul. Wojska Polskiego 9, 27-200 Starachowice	Organizacja Pozarządowa
81	KS „Niezapominajka” al. Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice (Senior+)*	Gmina
82	Klub Seniora „Od Nowa” ul. Wojska Polskiego 15, 27-200 Starachowice	Gmina
powiat staszowski		
83	ul. Ruszczańska 23, 28-230 Połaniec	Organizacja Pozarządowa
84	ul. Kościuszki 37, 28-230 Połaniec	Gmina
85	Klub Seniora „Radość Życia” ul. Mickiewicza, 28-200 Staszów	Organizacja Pozarządowa
powiat włoszczowski		
86	Klub Seniora, ul. Spółdzielcza 12, 29-120 Kluczewsko (Senior+)*	Gmina
87	ul. Macierzy Szkolnej 1, 29-105 Krasocin	Organizacja Pozarządowa
88	ul. Kielecka 1, Bukowa	Organizacja Pozarządowa
89	„Barwy Jesieni” os. Broniewskiego 7, 29-100 Włoszczowa	Gmina
90	KS os. Broniewskiego 7, 29-100 Włoszczowa (Senior+)*	Gmina
91	Klub Seniorów Gminy Secemin, ul. Kościuszki 65, Secemin	Gmina

Lp.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	Ul. Mickiewicza 22, 28-200 Busko Zdrój	Gmina

powiat jędrzejowski		
2	Jędrzejowski UTW ul. Armii Krajowej 9, 28-300 Jędrzejów	Organizacja Pozarządowa
powiat kielecki		
3	Warszawsko-Bieliński Uniwersytet Trzeciego Wieku ul. Partyzantów 17, 26-004 Bieliny	Gmina
4	ul. Rynek Górny 11, Bodzentyn	Gmina
5	„Chęciński UTW” Centrum Kultury i Sportu ul. Armii Krajowej 18a, 26-060 Chęciny	Gmina
6	ul. Rynek 62, 26-025 Łągów	Organizacja Pozarządowa
7	UTW Łopuszno ul. Włoszczowska 3, 26-070 Łopuszno	Organizacja Pozarządowa
8	Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom” Ciekoty 76, 26-001 Masłów	Gmina
9	ul. Spacerowa 7, 26-026 Morawica	Gmina
10	Rynek 15, 26-006 Nowa Słupia	Organizacja Pozarządowa
miasto Kielce		
11	Świętokrzyski Uniwersytet Trzeciego Wieku ul. Seminaryjska 28A, 25 - 372 Kielce	Organizacja Pozarządowa
12	„Ponad Czasem” Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 20, 25 - 314 Kielce	Organizacja Pozarządowa
13	Uniwersytet Otwarty przy PŚ, Al. 1000 lecia Państwa Polskiego 7, 25 - 314 Kielce	Organizacja Pozarządowa
14	Staropolski UTW ul. Peryferyjna 15, 25-562 Kielce	Organizacja Pozarządowa
powiat konecki		
15	UMiG Końskie ul. Partyzantów 1, 26-200 Końskie	Gmina
16	ul. Piłsudskiego 103, 26-220 Stąporków	Organizacja Pozarządowa
powiat opatowski		
17	ul. H. Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	Powiat
powiat ostrowiecki		
18	ul. Akademicka 12, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Organizacja Pozarządowa
powiat pińczowski		
19	ul. Piłsudskiego 2a, 28-400 Pińczów	Gmina
powiat sandomierski		
20	UTW Wydział zamiejscowy UJK, ul. Schinzla 13a, 27-600 Sandomierz	Organizacja Pozarządowa
powiat skarżyski		
21	ul. Słowackiego 25, 26-110 Skarżysko-Kamienna	Organizacja Pozarządowa
powiat starachowicki		
22	ul. Gliniana 10a (budynek po III LO), 27-200 Starachowice	Organizacja Pozarządowa
powiat staszowski		

23	ul. Szkolna 14, 28-200 Staszów	Organizacja Pozarządowa
24	ul. Opatowska 31, 28-200 Staszów	Powiat

Lp.	Dzienny Dom Seniora	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	Janowice Poduszowskie 3, 28-114 Gnojno (Senior+)*	Gmina
powiat jędrzejowski		
2	ul. 11 Listopada 81, 28-300 Jędrzejów (Senior+)*	Gmina
powiat kazimierski		
3	Gorzków 80, 28-500 Kazimierza Wielka (Senior+)*	Gmina
powiat kielecki		
4	Sędek 63, 26-025 Łągów (Senior+)*	Gmina
powiat konecki		
5	Pilczyca 56, 26-234 Słupia Konecka (Senior+)*	Gmina
powiat opatowski		
6	ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów (Senior+)/ Senior/Wigor*	Gmina
7	Olszownica 107, 27-552 Baćkowice (Senior+)*	Gmina
8	ul. Kościuszki 16, 27-530 Ożarów (Senior+)*	Gmina
9	Stodoły-Kolonie 54, 27-532 Wojciechowice (Senior+)*	Powiat
powiat ostrowiecki		
10	ul. Fabryczna 1, 27-415 Kunów (Senior+)*	Gmina
Powiat sandomierski		
11	Linów 217, 27-630 Zawichost	Gmina
12	Ul. Opatowska 23, 27-640 Klimontów	Powiat
powiat starachowicki		
13	„Manhattan” ul. Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice (Senior+)*	Gmina

Lp.	PORADNIA GERIATRYCZNA	ORGAN PROWADZĄCY
powiat buski		
1	Oddział Geriatryczny w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Busku Zdroju ul. Bohaterów Warszawy 67, 28-200 Busko-Zdrój	Powiat
powiat opatowski		
2	Poradnia – Szpital Św. Leona sp. z o.o. ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów	Powiat
powiat sandomierski		
3	Centrum Medyczne „Rokitek”	Powiat

	ul. Rokitek 41A, 27-600 Sandomierz	
powiat staszowski		
4	Oddział Geriatryczny Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie ul. 11-go Listopada 78, 28-200 Staszów	Powiat

Lp.	Inne	Organ Prowadzący
powiat buski		
1	Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, Akademia Innowacji Społecznych Niziny 66A, 28-142 Tuczępy	Podmiot Prywatny
powiat jędrzejowski		
2	Stowarzyszenie „Nagłowicka Akademia Seniora” ul. Św. Floriana 11, 28-362 Nagłowice	Organizacja Pozarządowa
miasto Kielce		
3	Ośrodek Wsparcia Dziennego dla osób chorych na Alzheimera, Al. Legionów 5, 25-035 Kielce	Gmina
	Filia Ośrodka Wsparcia Dziennego dla osób chorych na Alzheimera, ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 53 Kielce	Gmina
powiat konecki		
4	Dzienny Dom Pobytu, ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie	Gmina
powiat pińczowski		
5	Gminna Rada ds. Seniorów 1 Maja 5, 28-400 Pińczów	Gmina
powiat sandomierski		
6	Dzienny Dom Pobytu dla os. Starszych, Jugoszków 56, 27-641 Obrazów	Gmina

***Placówki otwarte przy wykorzystaniu programu rządowego SENIOR+**

Spis map, tabel i wykresów

Spis map

Mapa 1. Seniorzy 65+ w województwie świętokrzyskim na podstawie danych GUS za rok 2019..... 7

Spis tabel

Tabela 1 Seniorzy 65+ w województwie świętokrzyskim według gmin i powiatów na podstawie danych GUS w latach 2016-2019.....	10
Tabela 2. Podział ekonomicznych grup wieku ludności w województwie świętokrzyskim w latach 2017-2019.....	16
Tabela 3. Liczba podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ w 2020 roku.....	20
Tabela 4. Lekarze geriatry oraz rehabilitanci działający w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2020 roku.....	22
Tabela 5. Liczba placówek działających na rzecz osób starszych na terenie woj. świętokrzyskiego stan na 31.12.2020 r.	24
Tabela 6. Deklarowane utworzenie placówek w 2021 roku.....	25
Tabela 7. Placówki świadczące usługi rehabilitacyjne „otwarte instytucje” w regionie świętokrzyskim w 2020.	26
Tabela 8. Przeprowadzone wizyty patronażowe dla osób zależnych w podeszłym wieku w 2020 roku....	27
Tabela 9. Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych w 2020 roku.	31
Tabela 10. Realizacja przedsięwzięć w ramach projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji w województwie świętokrzyskim w 2020 r.....	32
Tabela 11. Realizacja przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej przez samorządy gminne w województwie świętokrzyskim w 2020 r.....	34
Tabela 12. Zadania publiczne zlecone organizacjom pozarządowym w 2020 roku.	37
Tabela 13. Udział w szkoleniach/warsztatach w 2020 roku.....	38
Tabela 14. Współpraca lub partnerstwo z innymi podmiotami w województwie świętokrzyskim w 2020 roku.....	39
Tabela 15. Wolontariat, asystenci, grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów w 2020r.	41
Tabela 16. Realizacja działań mających na celu promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia w województwie świętokrzyskim w 2020 roku.	43
Tabela 17. Kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych zorganizowane w 2020 roku.	46
Tabela 18. Szkolenia oraz kursy zorganizowane dla osób starszych ogółem w 2020 roku.	46

Tabela 19. Szczegółowe zestawienie zorganizowanych szkoleń oraz kursów dla osób starszych w 2020 roku.	46
Tabela 20. Szczegółowe zestawienie dot. Programów uprawniających do zniżek dla seniorów funkcjonujących na poziomie samorządów gminnych w 2020 roku.	48
Tabela 21. Planowane wdrożenie teleopieki.	50
Tabela 22. Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych w 2020 roku.	52
Tabela 23. Realizacja przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej przez powiaty w województwie świętokrzyskim w 2020 r.	52
Tabela 24. Zadania publiczne zlecone organizacjom pozarządowym przez powiaty w 2020 roku.	53
Tabela 25. Udział pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie w szkoleniach/ warsztatach w 2020 r.	53
Tabela 26. Współpraca lub partnerstwo powiatu z innymi podmiotami w województwie świętokrzyskim w 2020 roku.	54
Tabela 27. Wolontariat w powiatach województwa świętokrzyskiego w 2020 roku.	57
Tabela 28. Działania mające na celu promowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia podjęte przez powiaty w 2020 r.	57
Tabela 29. Szkolenia oraz kursy zorganizowane dla osób starszych ogółem w 2020 roku.	58
Tabela 30. Szczegółowe zestawienie zorganizowanych szkoleń oraz kursów dla osób starszych w 2020 roku.	58
Tabela 31. Szczegółowe zestawienie działań mających na celu poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej ludzi starszych w różnych sferach życia w 2020 roku w ramach współpracy z NGO's.	60
Tabela 32. Projekty finansowane w ramach RPOWŚ z środków EFS z których korzystali seniorzy w 2020 roku.	66

Spis wykresów

Wykres 1. Seniorzy 65+ w regionie świętokrzyskim wg płci na przestrzeni lat 2016-2019.	8
Wykres 2. Procentowy udział seniorów 65+ w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2016-2019.	9
Wykres 3. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2016-2019.	15
Wykres 4. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2016-2019.	15
Wykres 5. Osoby starsze korzystające z pomocy i wsparcia OPS w 2020 r.	29
Wykres 6. Osoby starsze korzystające z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2020 r. w województwie świętokrzyskim.	30